İŞKUR

2013

ŞIRNAK

İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ RAPORU

ŞIRNAK ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ RAPORU

(2013)

Raporu Hazırlayanlar:

Hacı TÜZÜN

İş ve Meslek Danışmanı

Mehmet Salih ABAY

İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ

Günümüz dünyasının en önemli problemlerinden biri kuşkusuz işsizlik ve yeterince istihdam yaratamama sorunudur. Bu iktisadi sorun aynı zamanda sosyo-psikolojik sorunları ve huzursuzlukları da beraberinde getirmektedir. Bu nedenle istihdam artırıcı yatırım ve politikalara ağırlık vermek birçok kamu politikasında öncelik haline gelmiştir. Bu bakımdan ülkemizde de istihdamın arttırılabilmesi için ciddi atılımlar yapılmıştır. Bu süreci daha etkin yürütebilmek ve etkili istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla işgücü piyasasının talep ve isteklerini detaylı bir şekilde inceleme gerekliliği de kaçınılmazdır. Bu amaçla yerel düzeyde oluşturulan istihdam politikası uygulamalarının etkin olması bir zorunluluk halini almıştır.

İŞKUR İl Müdürlüğü 2010 yılından bu yana yerel düzeyde uygulanacak aktif işgücü piyasası politikalarını etkin ve ihtiyaca uygun olmasını sağlamak amacıyla işverenlerimizin görüşlerine başvurmaktadır. İşverenlerimizin işgücü talepleri doğrultusunda kamu istihdam hizmetlerinin yürütülmesi hedeflenmektedir. İşverenlerimizin nitelikli işgücüne daha hızlı ulaşabilmesi amacıyla İŞKUR kendi bünyesinde olan işsizleri işgücü uyum programlarına tabi tutarak yetiştirmektedir. Yani işverenin nitelikli işgücü talebi karşılanırken aynı zamanda işsizlerimize meslek kazandırılmakta ve onlara yeni iş kapıları açılmaktadır.

İŞKUR sunduğu hizmetleri daha etkin sunabilmek ve il düzeyinde mesleki eğitim programlarını ihtiyaca uygun yönlendirmek amacıyla kapsamlı bir İşgücü Piyasası Talep Araştırması gerçekleştirmiştir. İl düzeyinde işgücü arzı ve talebi verilerini içeren bu çalışmanın raporu bu konuda genel bir rehber olmuştur.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında gösterdikleri özenli çalışma nedeniyle İŞKUR İl Müdürlüğü personeline, araştırma sürecinde işyeri bilgi formlarına titiz bir şekilde yanıt veren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür ediyor, Şırnak İşgücü Piyasası Talep Araştırması Analiz Çalışması'nın ilimiz ve tüm ilgililer için yararlı olmasını diliyorum

Hasan İPEK

Şırnak Valisi

ÖNSÖZ

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden, üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini özveri ile sürdüren İŞKUR, işgücü piyasası analizleri aracılığıyla Kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek işgücü taleplerini derlemektedir. İşgücü piyasası analizlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi sadece İŞKUR için değil sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için sağlıklı öngörü ve planlama yapılması açısından önemli ve gereklidir.

Bu noktadan hareketle 2013 yılı Mayıs-Haziran aylarında, Türkiye genelinde Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile belirlenen 10 ve daha fazla kişi istihdam eden 100 bin 852 işyerine, kurum personelimiz işveren veya işveren temsilcisi ile görüşme gerçekleştirmeye çalışmıştır. Bu kapsamda ulaşılan işyeri sayısı 87 bin 719'dur. İlimizde bu kapsamda 660 işyeri tespit edilmiş ve 576 işyerine ulaşılmıştır.

Türkiye Geneli ve il düzeyinde çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiş, işverenin eleman ihtiyacı anında karşılanmaya çalışılmıştır. Ayrıca işgücü yetiştirme kurslarının da piyasa ihtiyaçları doğrultusunda açılmasının sağlanması için veriler derlenmiştir.

Bu çerçevede, hazırlanan bu Rapor 2013 yılı I. dönem "Türkiye İşgücü Piyasası Analizi" hem işgücü arzına ilişkin eğilimler hakkında bazı değerlendirmeleri hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız sorumluluğunda ve Kurum personelimiz vasıtasıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri kapsamaktadır. 81 İl için ayrı ayrı il düzeyindeki verilerin analiz edildiği raporlarında kamuoyuyla paylaşılması planlanmaktadır.

Bu vesileyle Türkiye İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Lezgin ÖZMEN

İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ ..... **i**
ÖNSÖZ ..... **ii**
TABLOLAR LİSTESİ ..... **iv**
ŞEKİLLER LİSTESİ ..... **v**
KISALTMALAR ..... **vi**
YÖNETİCİ ÖZETİ **1**
GİRİŞ **5**
BİRİNCİ BÖLÜM **7**
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ **7**
İŞGÜCÜ PiYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN **7**
EKONOMİK VERİLER ..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**7
NÜFUS GÖSTERGELERİ 12
EĞiTiM GÖSTERGELERİ 17
GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ 19
İŞKUR'A KAYITLI İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ 30
İKİNCİ BÖLÜM **42**
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI **42**
AMAÇ VE YÖNTEM 42
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 45
AÇIK İŞLER 50
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 55
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 58
İstihdam Artışı Beklenen Meslekler 60
İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler 61
SONUÇ 63
KAYNAKÇA **67**
EKLER **68**
Ek 1: İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu 68
Ek 2-A: Örnek Hacmi ve Örnek Seçimi 71
Ek 2 - B: Tahmin ve Notasyonlar 71
Ek 2- C : Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2012) 73
Ek 2- D : Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2013) 74
Ek 3 –A: Tanım ve Kavramlar Sözlüğü 75
Ek 3 –B: Nüfus ve Konut Araştırmasına Göre İl Düzeyinde İşgücü Piyasası Göstergeleri 81
Ek 4- Diğer Tablolar 85

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. Sektörlere Göre Bölgesel Gayri Safi Katma Değer,TRC3 8
Tablo 2. Kişi Başı Gayri Safi Katma Değer,TRC3 9
Tablo 3. Şırnak Yatırım Teşvik Miktarı ve İstihdam Sayıları 9
Tablo 4. 2013 Kamu Yatırımları İllere Göre Dağılımı% 2013 10
Tablo 5.Şırnak İlinde Kurulan/Kapanan Şirket Sayıları 11
Tablo 6. Şırnak İli Yerleşim Yerine Göre Nüfus,2012 12
Tablo 7. Şırnak İli Yaş Gruplarına Göre Nüfus,2012 13
Tablo 8. Şırnak İli 15+Yaş Eğitim Düzeyine Göre Nüfus,2012 15
Tablo 9. Şırnak İli Yıllar İtibariyle Net Göç ve Net Göç Hızı 16
Tablo 10.Şırnak İli Göç Verileri,2012 17
Tablo 11. Şırnak İli Eğitim Seviyesine Göre Okullaşma Oranı%2012/2013 17
Tablo 12. Şırnak ili Ortaöğretimde Kayıtlı Toplam Öğrenci Sayısı2012/2013 18
Tablo 13. Şırnak İli Ortaöğretimde Kayıtlı Toplam Öğrenci Sayısı 2012/2013 18
Tablo 14. Kurumsal Olmayan Nüfusun Yıllar ve Cinsiyete Göre İşgücü Durumu,TRC3,2010-2013 19
Tablo 15. Yıllar İtibariyle İl Düzeyinde Temel İşgücü İstatistikleri,%, Şırnak,2008-2011 .**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
Tablo 16. Eğitim Durmuna Göre İŞKUR'a Başvurular,Şırnak 2012 31
Tablo 17. En Fazla Başvuru Alınan İlk 10 Meslek,2012 31
Tablo 18. En Fazla Başvuru Olan ve En Fazla Açık İş Olan İlk 10 Meslek, Şırnak 32
Tablo 19. En Fazla İşsizin Bulunduğu İlk 10 Meslek,2012 33
Tablo 20.Yaş Gruplarına Göre Kayıtlı İşsiz Sayıları, Şırnak 2012 34
Tablo 21. En Fazla Açık İş Bulunan İlk 10 Meslek , 2012 36
Tablo 22. Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımı,%,Şırnak,2012 37
Tablo 23. En Fazla İşe Yerleştirme Yapılan İlk 10 Meslek 39
Tablo 24. Sektörlere Göre İşe Yerleştirmelerin Dağılımı,%,2012 40
Tablo 25. Eğitim Durumuna Cinsiyet Bazında İşsizlik Ödeneği Hak Edenler,Şırnak,2012 41
Tablo 26. Düzenlen Kurs ve Katılım Sayıları, Şırnak,2012 41
Tablo 27. İŞKUR İşgücü Piyasası Araştırmaları(2007-2012) 43
Tablo 28. Sektörlere Göre Çalışan ve İşyeri Oranları,%,2013 47
Tablo 29. En Fazla Çalışanı Olan İlk On Mesleğin Toplam Çalışanlar İçindeki Oranı,% 48
Tablo 30. En Fazla Açık İş Belirtilen İlk On Mesleğin Toplam Açık İş İçindeki Oranı,% 52
Tablo 31. Sektörlere Göre Net İstihdam Değişim Oranı(NİDO),%, 31 Aralık 2013 58
Tablo 32. Sektörlere Göre Net İstihdam Değişim Oranı(NİDO),%, 30 Haziran 2014 59
Tablo 33. Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişim Oranı,% 59
Tablo 34. İstihdam Artışı Beklenen Meslekler 61
Tablo 35. İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler 61

ŞEKİLLER LİSTESİ

Grafik 1. Sektörlerin Gayri Safi Katma Değer İçindeki Payları,%,TRC3,2013 8
Grafik 2. Kamu Yatırımların Sektörel Dağılımı,%,2013 .....**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
Grafik 3. Şırnak İli Nüfusun Geniş Yaş Gruplarına Göre Dağılımı,%,2012..... 13
Grafik 4. Şırnak İli Yaş Bağımlılık Oranı,%,2012 14
Grafik 5. Şırnak İli Yıllar İtibariyle Yaş Bağımlılık Oranı,%,2012 14
Grafik 6. Şırnak İli 15+ Yaş Eğitim Durumu,%,2012 16
Grafik 7. Eğitim Durumuna Göre kurumsal Olmayan Nüfus TRC3,2012 20
Grafik 8. Yıllar İtibariyle İşgücüne Katılım,%,TRC3,2004-2012 21
Grafik 9. Eğitim Durumuna Göre İşgücüne Katılım Oranı,%, TRC3,2012..... 21
Grafik 10.Geniş Yaş Grubuna Göre İşgücüne Katılım Oranı,%,TRC3,2012 22
Grafik 11. Yıllar İtibariyle İşsizlik Oranı,%,TRC3,2012..... 23
Grafik 12. Eğitim Durumuna göre İşsizlik Oranı,%,TRC3,2012 23
Grafik 13. Geniş Yaş Grubuna Göre İşsizlik Oranı, %,TRC3,,2012..... 24
Grafik 14. Yıllar İtibariyle İstihdam Oranı, %,TRC3,2004-2012..... 25
Grafik 15. İstihdam Edilenlerin Yıllara Göre İktisadi Faaliyet Kolları,%,TRC3,2004-2012..... 25
Grafik 16. İstihdam Edilenlerin Cinsiyetlerine Göre İşteki Durumu,%, TRC3,2012 26
Grafik 17. Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlılığa ve Eğitimine Göre İstihdam Edilenler,%,TRC3,2012 . 27
Grafik 18. Eğitim Durumuna Göre İstihdam Oranı,%,TRC3,2012..... 27
Grafik 19. Geniş Yaş Grubuna Göre İstihdam Oranı,%,TRC3,2012....**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**8
Grafik 20. İşgücüne Dahil Olmayanların Cinsiyete Göre İşgücüne Dahil olmama Nedenler,TRC3,201229
Grafik 21. Yıllar İtibariyle İŞKUR'a Başvurular,Şırnak,2008-2012 30
Grafik 22. Yıllar İtibariyle Kayıtlı İşsiz Sayısının Değişimi, Şırnak, 2008-2012 32
Grafik 23. Bekleme Sürelerine Göre İşsizlerin Dağılımı , Şırnak,2012 33
Grafik 24. Kayıtlı İşsizlerin Eğitim Durumuna Göre Dağılımları,%,Şırnak,2012 34
Grafik 25. Yıllar İtibariyle Açık İş Sayıları, Şırnak,2008- 2012 35
Grafik 26. Ana meslek gruplarına göre Açık İşlerin Dağılımı,%,Şırnak, 2012..... 36
Grafik 27. Yıllar İtibariyle İşe Yerleştirme Sayıları, Şırnak, 2008-2012..... 38
Grafik 28. Eğitim Durumuna Göre İşe Yerleştirmelerin Dağılımları,%, Şırnak, 2012..... 38
Grafik 29. Ana Meslek Gruplarına Göre İşe Yerleştirmelerin Dağılımı,%,Şırnak, 2012 39
Grafik 30. İşyerlerinin Sektörel Dağılımı,%,2013..... 45
Grafik 31.Sektörlere Göre Toplam Çalışanların Dağılımı,%,2013 536
Grafik 32.Ana Meslek Gruplarına Göre Cinsiyet Oranları,%,2013..... 538
Grafik 33 Açık İşlerin Sektörlere Göre Dağılımı,%,2013 50
Grafik 34. Sektörlere Göre Açık İş Oranları,%,2013..... 51
Grafik 35.Ana Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranı,%,2013 52
Grafik 36.Açık İşler İçin İstenen Eğitim Düzeyleri,%,2013 53
Grafik 37.Açık İşlerin Karşılamasında Tercih Edilen Yollar,%,2013..... 54
Grafik 38.Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerine Sektörel Dağılımı,%,2013 55
Grafik 39.Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Ana Meslek Gruplarına Göre Dağılımı,%,2013..... 56
Grafik 40.Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri,%,2013 56

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO: Açık iş Oranı

***Bk.* :** Bakınız

ÇBO: Çocuk Bağımlılık Oranı

EUROSTAT: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

GBO: Genel Bağımlılık Oranı

ILO: International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)

ISCO: International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)

İBBS: İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması

İEP :İşbaşı Eğitim Programı

İO: işsizlik oranı

İKO: İşgücüne katılma oranı

İŞKUR: Türkiye İş Kurumu

İPA: İşgücü Piyasası Analizi

NACE: European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO: Net İstihdam Değişim Oranı

OECD: Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

TİPA: Türkiye İşgücü Piyasası Analizi

TMS: Türk Meslekler Sözlüğü

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

YBO: Yaşlı Bağımlılık Oranı

YÖNETİCİ ÖZETİ

2012 yılı sonuçlarına göre Şırnak ilinin %55,1'i çalışma yaşındadır. Şırnak ilinde nüfusun yerleşim yerlerinin dağılımı Türkiye ortalamasından farklıdır. Şırnak'ta Türkiye ortalamasına göre daha fazla kişi kırsalda yaşamaktadır.

Şırnak göç veren bir ildir. Net göç hızı binde -7,56'dir. En fazla göç aldığı ve verdiği il İstanbul'dur. Göç verdiği nüfusun en önemli bölümünü 0-14 yaş grubu oluşturmaktadır. Bu ilin doğum oranın yüksek olmasından kaynaklıdır. İlin göç hareketliliği 20-34 yaş arasında daha fazla yaşanmaktadır.

Şırnak sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralaması itibariyle 81 il içinde 78. sıradadır. İlin yatırım teşviklerinden aldığı pay hem düşük hem de istikrarlı değildir. Yıllar itibariyle büyük farklılık vardır. Kamu yatırımları açısından bakıldığında 2013 yılında Şırnak ili toplam 133.779 bin TL ile Türkiye genelinde 56. sırada bulunmaktadır. Bu miktar aynı yıl için gerçekleşen Türkiye geneli toplam kamu yatırımlarının %0,3'üne denk gelmektedir Şırnak ilinde 2012'de toplam 33 milyon TL tutarında 12 adet belge düzenlenmiş olup 344 kişi istihdam edilmiştir. Sektörler itibariyle baktığımızda 2013 yılında en fazla sabit yatırım teşviki ulaştırma-haberleşme sektörüne yapılmıştır.

Kendi kaynakları ile yatırım teşviklerinden ve kamu yatırımlarından aldıkları paylar illerin ekonomik gelişimlerini birlikte etkilemektedir. Şırnak ilinin açılıp kapanan işyerleri incelendiğinde ilde açılan şirketlerin kapanlardan yüksek olduğu görülmektedir. 2012 yılında 2011 yılına oranla kurulan şirket sayısı azalmış, kapanan şirket sayısı da artmıştır. Gerçek kişi-ticari işletmelerde de 2012 yılında kurulan işletme sayısı azalmıştır. 2012 yılında Gerçek kişi-ticari işletmelerde kapanan işletme sayısı azalmıştır.

Şırnak ilinin yaş dağılımı da Türkiye ortalamasından farklılık göstermektedir. 0-14 yaş grubu ile çalışabilir yaştaki nüfus Türkiye ortalamasına göre daha fazla pay alırken, yaşlı nüfusun payı daha azdır. Bu dağılım sonucu yaş bağımlılık oranları da Türkiye ortalamasından farklıdır. Çocuk bağımlılık oranı Türkiye ortalamasının 39,2 puan üzerinde seyrederken, yaşlı bağımlılık oranı Türkiye ortalamasının 5,8 puan altındadır. Bunun sonucunda da Şırnak ili toplam yaş bağımlılık oranı Türkiye ortalamasının 33,4 puan üzerindedir.

15+yaş nüfusun %14,4'ü okuryazar değildir. Nüfusun % 15,4'ü sadece okuryazar olup, ilkokul diploması bile yoktur. Çalışabilir yaştaki nüfusun ağırlıklı kısmını (%45,8) lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Okuryazar olmayanlar, okuryazar olup bir okul bitirenler ve lise altı eğitimliler birlikte değerlendirildiğinde, Şırnak %75,7 iken %64,1 Türkiye ortalamasından daha düşük bir eğitim seviyesine sahiptir. Kadınlar arasında özellikle diplomasızlık durumu erkeklere göre çok daha yaygındır. Okuryazar olmayan nüfusun %87,4'ü, diploması olmayanların da %65,7'si kadın nüfustur. Nüfusun sadece %14,2'si lise ve dengi okul mezunu, %5,9'u yüksek eğitimlidir. Ayrıca bitirilen eğitim düzeyi bilinmeyenlerin oranı çalışma nüfusun %4,6'sidir.

Şırnak ili 2012-2013 eğitim yılında ortaöğretimde kayıtlı öğrenci sayısı 33.121 kişidir. Ortaöğretimde kayıtlı öğrencilerin %60,7'si erkek, %39,3'ü kadındır. Ortaöğretimde kayıtlı öğrencilerin %94,2'si şehirde, %6,1'i köyde okumaktadır.

Şırnak ilinin yer aldığı TRC3 bölgesi eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı %35,0 olup en yüksek yükseköğretimde ve katılım oranı %82,4'tür. En düşük işgücüne katılım oranı okuma yazma bilmeyen nüfustadır. Öğrenim seviyesi yükseldikçe işgücüne katılım oranı artmaktadır.

Şırnak ilinin yer aldığı TRC3 bölgesi 2012 yılı eğitim durumuna göre işsizlik oranı %21,3 olup en yüksek okuma yazma bilmeyen nüfusta olduğu ve bu oran %26,4'tür. En düşük işsizlik oranının yükseköğretim öğretim seviyesinde olduğu görülmektedir. Geniş yaş gruplarına göre işsizlik en yüksek %34,0 ile 15-19 yaş grubundadır. En düşük işsizlik oranı %10,4 ile 55+ yaş grubundadır.

Şırnak ilinin yer aldığı TRC3 bölgesinde 2012 yılında istihdam oranı %27,5 olup her 100 kişiden 65'i hizmet, 23'ü sanayi ve 12'si tarımda istihdam edilmiştir. İstihdam edilenlerin cinsiyete göre işteki durumu istatistiklerine baktığımızda toplamda %77,4'ü ücretli, maaşlı ve yevmiyeli, %19,4'ü işveren ve kendi hesabına ve %3,2'si ücretsiz aile işçisi olarak çalışmaktadır. Bölgede kayıt dışılık fazla olup toplamda kayıt dışılık erkeklerde %52,2 ve kadınlarda %46,2'dir. Sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılık erkeklerde %47,8 ve kadınlarda %53,8'dir. En yüksek istihdam oranının yükseköğretim öğretim seviyesinde, en az istihdam oranının okuma yazma bilmeyen nüfustadır. Yaş gruplarına göre istihdam oranları verilerine baktığımızda en yüksek istihdam oranı %39,6 ile 25-34 yaş grubundadır. En düşük istihdam oranı %9,8 ile 55+ yaş grubundadır.

Şırnak ilinin yer aldığı TRC3 bölgesinde 2012 yılında bölgede çalışabilir yaştaki nüfusun % 65,0'i işgücü dışındadır. 2012 yılı işgücüne dâhil olamayanların cinsiyete göre dâhil olmama nedenleri kadınlarda ilk sırada %77,1 ile ev işleri ile meşgul olma yer alırken, erkeklerde %29,3 ile eğitim ve öğretim olanlar yer almaktadır.

İşgücü Talebine ilişkin olarak 2013 yılı için yapılan araştırma sonuçlarına göre işyerleri en çok ulaştırma ve depolama sektöründe faaliyet göstermektedir. Her 100 işyerinin 35,6'si ulaştırma ve depolama sektöründedir. Bu sektörü % 33,3 ile toptan ve perakende ticaret ve % 8,9 ile inşaat sektörü takip etmektedir. Üç sektördeki işyerleri, araştırmaya cevap veren işyerlerinin beşte dördünü oluşturmaktadır. Dördüncü sırada % 6,4 pay ile imalat sektörü yer almaktadır. Çalışanların % 72,4'ü ulaştırma ve depolama, toptan ve perakende ticaret ve inşaat sektöründe yer almaktadır. En fazla çalışanı olan sektör % 37,3 ile ulaştırma ve depolama sektörüdür. Ulaştırma ve depolama sektörünü ilde % 25,4 ile toptan ve perakende ticaret ve % 9,7 ile inşaat sektörleri takip etmektedir.

İlde çalışanların büyük çoğunluğu erkektir. Çalışanların içinde kadınların payı sadece % 4'tür.

Kadın çalışanların biraz daha ağırlık kazandıkları sektörlerdeki işyerlerinin toplam işyerleri içindeki payları da çok azdır.

Örneğin çalışanlarının %43,5' i kadın olan bilgi ve iletişim sektöründeki işyerlerinin toplam içindeki ağırlığı %0,3, çalışanların %37,5' i kadın olan finans ve sigorta faaliyetleri işyerlerinin toplam ağırlığı içindeki oranı % 0,3, çalışanlarının %37,3'ünün kadın olduğu insan sağlığı ve sosyal hizmeti sektörünün toplam işyerleri içindeki ağırlıkları %2,3'tür.

Şırnak'ta erkek çalışanların sektörlere göre dağılımında ilk üç sırada ulaştırma ve depolama(%38,7), toptan ve perakende ticaret(%25,4) ve inşaat(%10,0) sektörü yer alırken Türkiye toplamında bu sıra imalat(%36,1), toptan ve perakende ticaret(%16,4) ve inşaat(%14,1) sektörü olarak değişmektedir. Şırnak'ta kadın çalışanların sektörlere göre dağılımında ilk üç sırada toptan ve perakende ticaret(%25,3), idari ve destek hizmet faaliyetleri(%20,5) ve insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri(%17,7) sektörü yer alırken Türkiye toplamında bu sıra imalat(%33,9), toptan ve perakende ticaret(%16,9) ve idari ve destek hizmet faaliyetleri(%10,6) sektörü olarak gerçekleşmektedir.

Çalışanların sektörel yoğunlaşması mesleki dağılımları etkilemektedir. Çalışanların yarısına yakını (%48,2) tesis ve makine operatörleri ve montajcılar ana meslek grubunda çalışmaktadır. İkinci

sırada %14,0 ile nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar, üçüncü sırada %9,7 ile hizmet satış elemanları yer almaktadır. Ana meslek gruplarının cinsiyetlere göre dağılımı da farklılık göstermektedir. Toplam çalışanların %4,2'ini kadınlar teşkil ederken, büro ve hizmet işlerinde çalışanların %20,3'ü kadın, profesyonel meslek gruplarının da %12,7'si kadındır. Buna karşılık hizmet ve satış elemanların sadece %10,5'i, nitelik gerektirmeyen mesleklerin %7,4'ü kadındır.

Araştırmaya cevap veren işyerleri itibariyle en fazla açık iş toptan ve perakende ticaret sektöründedir. Şırnak ilinde 10'dan fazla çalışanı olan özel sektör işyerlerinde hem işyeri sayısı hem de çalışanlar itibariyle lokomotif sektörler ulaştırma-depolama ve toptan-perakende ticarettir. Bu husus açık işlerde de kendini göstermekte ve en fazla açık işin olduğu sektör de toptan- perakende ticaret olmakta; ticareti ulaştırma-depolama ve idari-destek hizmet faaliyetleri sektörleri takip etmektedir. Açık işlerin % 44,8'i toptan-perakende ticaret, %26,1'i ulaştırma-depolama, %11,2'si imalat sektöründedir. Bilgi ve iletişim, Gayrimenkul faaliyetleri, su temini; kanalizasyon atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler ile kültür, sanat ve eğlence sektörlerinde ise hiç açık iş bulunmamaktadır.

İlde açık iş oranı % 1,7'dir ve bu oran % 4,4 olan Türkiye ortalamasından düşüktür.

Ana meslek grupları itibariyle ilde açık iş oranı en yüksek olduğu meslek grubu %4,0 ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlardır. Bu ana meslek grubunu %2,2 ile profesyonel meslek mensupları ve %1,9 ile büro hizmetlerinde çalışan elemanlar yer almaktadır.

Meslekler itibariyle de açık işin en fazla olduğu meslek tır şoförüdür. Açık işlerin %20,1'sini tır şoförü oluşturmaktadır. Tır Şoförünü %9,0 ile sünger kesim makinesi operatörü takip etmektedir. En çok talep edilen meslekler sıralamasında ilk on meslekte yer alan diğerleri %6,0 ile plastik enjeksiyon üretim elemanı, %4,7 ile seyahat servis, %4,2 ile taksi şoförü, %3,6 ile pazarlamacı, %2,8 ile konkasör operatörü(taş kırma),%2,7 ile reyon görevlisi, %2,3 ile kaynakçı(oksijen ve elektrik) ve %2,3 ile muhasebeci 'dir. Açık iş sayısının en yüksek olduğu ilk on meslek toplam açık işlerin %58'sini oluşturmaktadır.

İlde açık işlerde işverenlerin aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri "lise altı'' cevabı dikkat çekicidir. İlde tüm açık işlerde fark etmez ve lise altı eğitim oranı % 54,3'tür. Genel lise %25,1 lisans %7,3 MYO % ve meslek lisesi %3,0 oranında talep edilmektedir. Çıraklık eğitimi ve yüksek lisans eğitim seviyelerini talep eden hiç bir işyeri olmamıştır. Bunun arkasında işverenlerin eğitim düzeyinden çok meslekte yeterli bilgiye sahip olmalarını istemeleri etkendir.

Temininde en zorluk çekilen meslek %11,5 oranla muhasebecidir. Toplam temininde güçlük çekilen mesleklerin %7,6'sini tır-çekici şoförü oluşturmaktadır. Bu mesleği %5,2 ile pazarlamacı(satış temsilcisi) takip etmektedir. Temininde en zorluk çekilen meslekler sıralamasında ilk on meslekte diğer meslekler ise sırasıyla şu şekildedir: %4,5 ile diğer büro yönetimi ve sekreterlik/yönetici asistanı meslek elemanı, %3,0 ile overlok makinesi operatörü ve sünger kesim makinesi operatörü, %2,8 ile plastik enjeksiyon üretim elemanı, %2,7 ile muhasebe meslek elemanı, %2,2 ile ön-muhasebeci ve %2,1 ile kepçe operatörüdür.

Net istihdam değişim oranı (NİDO) orta vade ve kısa vade oranları pozitiftir. Kısa vade oranı % 5,3, orta vade oranı % 4,3'tür. Diğer bir ifade ile kısa vadede işverenlerin gelişme beklentisi daha fazladır.

31 Aralık 2013 tarihi itibariyle ilde net istihdam değişim oranı(NİDO) %5,3'tür. İlde NİDO değeri en yüksek sektör %60,3 ile mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörüdür. İkinci sırada %24,4 oranı ile idari ve destek hizmet faaliyetler sektörüdür. Kısa dönemde mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü en fazla istihdamını artırmayı hedeflemektedir. Lokomotif sektör olan ulaştırma ve depolama sektöründeki NİDO değeri %4,4 iken, toptan ve perakende ticaret sektörünün de NİDO değeri %5,8'dir. Dikkat çeken nokta bilgi ve iletişim sektörün NİDO değerinin %-100,0 olmasıdır. Yani bu sektörde %100 istihdam azalışı beklenmektedir.

30 Haziran itibariyle net istihdam değişim oranı %4,3' tür. Orta vadede de en fazla büyüme bekleyen sektör yine mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektöründe %68,3 olan NİDO, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ise %21,0'dir. Orta dönemde mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü istihdamını artırmayı hedeflerken, istihdamını azaltmayı beklenen sektör konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleridir. Lokomotif sektör olan ulaştırma ve depolama sektöründeki orta vadede net istihdam değişim oranı %2,1 iken, toptan ve perakende ticaret sektöründe %5,7' dir.

Araştırma sonuçlarına göre 2013 Aralık ayı itibariyle ilde net istihdam artış beklenti oranı %5,3 iken, bu oran 2014 Haziran ayı itibariyle %4,3'ü göstermektedir. Oran sektörlerin yapısı ve beklentilerine göre çok büyük farklılıklar göstermektedir. Türkiye'de de aynı eğilim kendini göstermekte ve net istihdam beklenti oranı kısa vadede % 4,7 iken, orta vadede artarak 4,8'e yükselmektedir.

GİRİŞ

Şırnak ili işgücü piyasası analiz raporunun nihai hedefi ilin işgücü piyasası arz ve talep boyutunu birlikte ele alarak, arz ve talep arasındaki eşleşme problemlerini ortaya çıkartmak ve bu dengesizliğin giderilmesine yardımcı olacak önerileri oluşturmaktır.

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanmayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle de zamanında doldurulamamaktadır.

İller bazında etkin bir işgücü piyasası analizi için, illerin arz ve talep yapısını aynı dönem itibariyle yansıtan arz ve talep verilerine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç doğrultusunda ideal olan, il işgücü piyasasının her iki boyutunu ortaya koyan araştırmaların eşanlı yapılmasıdır. Böyle bir çalışmanın gerek işgücü gerekse mali açıdan yaratacağı büyük yük dikkate alındığında, pratik bir çözüm işgücü piyasası arz analizlerinde mevcut veri setlerinin kullanımıdır. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) ile Hane halkı İşgücü Anketi (HİA) sonuçlarına dayanmaktadır.

İşgücü piyasası talep verileri Çalışma ve İş Kurumuna kayıtlı işverenler itibariyle idari kayıt olarak mevcuttur, ancak bu kayıtlar ilin genel talep yapısı hakkında yeterince fikir verememektedir. İşgücü talebinin illerdeki tüm işverenleri kapsayacak şekilde üretilmesi işgücü piyasasının doğru takibi açısından son derece önemlidir ve bu nedenle de özel bir talep araştırmasının periyodik olarak düzenlenmesi bir gerekliliktir.

İşgücü talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri sürdürülmektedir. Bu çalışmalarda değişik yöntemlerin kullanılması sonucu, hem illerin işgücü piyasalarının yıllar itibariyle değişimlerinin izlenmesinde hem de iller arası karşılaştırmalarda problemler yaşanmıştır. Problemlerin giderilmesi için tüm iller için standart bir talep araştırması uygulanması ve işgücü piyasası analiz raporunun yazımı kaçınılmaz olmuştur.

Bu amaçla Şırnak ili için 15 Mayıs-30 Haziran 2013 tarihleri arasında İşgücü Piyasası Talep Araştırması uygulanmış ve işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

Bu Rapor üç bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölüm, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan ekonomik veriler, nüfus ve eğitim göstergeleri ile işgücü göstergeleri birlikte ele alınarak, il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir. Bu bölümde ayrıca İŞKUR verileri de ele alınarak ilin işgücü piyasası İŞKUR verileri ile analiz edilmiştir.

İkinci bölüm, İşgücü Talep Araştırması sonuçlarını analiz ederek Şırnak işgücü talep yapısını ortaya koymaktadır. İşgücü Talep verilerine yönelik veri setlerinin temini doğrultusunda uygulanan İşgücü Talep Araştırmasının amacı işverenlerin açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

Üçüncü bölüm Şırnak işgücü piyasası arz ve talep yapılarını birlikte ele almakta ve özellikle talep araştırması sonuçlarından yola çıkarak, İŞKUR istatistikleriyle birlikte ilin işgücü piyasasını değerlendirmektedir. Elde edilen bulgular ışığında işgücü piyasasının geliştirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik öneriler sunmaktadır.

Tüm iller ve Türkiye Geneli için ayrı ayrı hazırlanan İşgücü Piyasası Analizi Raporlarına www.iskur.gov.tr adresi üzerinden erişebilirseniz.

BİRİNCİ BÖLÜM
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İŞGÜCÜ PiYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

İşgücü arz analizlerinde kullanılan veri setlerinden nüfus ve eğitim göstergelerini iller itibariyle ve yıllık bazda bulmak mümkün iken ekonomik yapı ve işgücü piyasası veri setlerinin tümünü iller bazında elde etmek mümkün değildir. Bu veri setlerinin büyük bir kısmı bölgesel (İBBS 2 bölgeleri)[1] veri setleridir. Bölgeler mümkün oldukça illerin sosyo-ekonomik yapıları dikkate alınarak bir araya getirilmeye çalışılsa da iller arası gelişmişlik indeksi dikkate alındığında bölgelerin oluştuğu iller arasında farklılıklar ortaya çıkabilmektedir. Bu nedenle bölgesel göstergelerin, kapsadığı illeri temsil ettiğini söylemek her bölge için geçerli olmayabilmektedir ve bölge istatistikleri kullanılarak yapılan yorumlarda bu hususa dikkat edilmelidir.

Bu durum Şırnak ilinin yer aldığı TRC3 (Mardin, Batman, Şırnak ve Siirt illerini içeren bölge) için de geçerlidir. Siirt ile Şırnak benzer sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasında yer alırken, Mardin ve Batman daha üst sıradadır.[2] Bölgede gelişmişlik sıralaması itibariyle en az gelişmiş il, 78. sırada olan Şırnak'tır. Siirt 77. sırada yer alırken, Mardin 74. ve Batman 70. sırada bulunmaktadır.

Arka plan veri setlerinin diğer bir problemi de verilerin güncel olmaması ve daha önce üretilen bazı veri setlerinin de artık üretilmemesidir. Örneğin illerin işgücüne katılım, istihdam ve işsizlik oranları en son 2010 yılına ait olup (2 Ekim 2011 tarihinde yayınlanmış) ve raporda bu veriler kullanılmıştır. Birinci bölümde Şırnak ilinin genel ekonomik durumu, demografik yapısı ve nüfusunun eğitim durumu ele alınmıştır.

EKONOMİK VERİLER

İlin yarattığı katma değer, kişi başına düşen gelir, büyüme hızı, özel ve kamu sektörü yatırımları gibi ekonomik değişkenler ilin sosyo-ekonomik yapısını ve dolayısıyla ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurların başında gelmektedir. Ekonomik veri setinin önemli bir bölümünü il ve hatta bölgesel bazda bulmak mümkün değildir.

İlin ekonomik gücünü gösteren temel gösterge illerin milli geliridir. TÜİK illerin milli gelir hesaplamasını 2001 yılından itibaren yayınlamamaktadır. Bu serinin yerine üretilmeye başlanan katma değer ve yıllara göre gelişimini gösteren istatistikler 2010 yılından bu yana üretilmemektedir. Son yıllara ait verinin eksikliğine rağmen, bu kısımda bir fikir vermesi amacıyla veri değerlendirmede kullanılmıştır.

---

[1] Bölgesel sınıflama üç düzeyden oluşmaktadır. İlk aşamada idari yapıya uygun olarak 81 il, 3.düzeyde bölge birimleri olarak tanımlanmıştır. Ekonomik, sosyal, kültürel ve coğrafi yönlerden benzer illerin belirli bir nüfus büyüklüğü de dikkate alınarak gruplanması ile 26 birim 2. Düzeyde bölge birimleri tanımlanmıştır. Yine aynı kritere göre 2. düzey bölge birimlerinin gruplanması sonucu 12 birim 1. düzeyde bölge birimleri tanımlanmıştır.

[2] İllerin ve bölgelerin sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasına ilişkin en son çalışma Kalkınma Bakanlığı tarafından 2011 yılında yapılan çalışmadır. Çalışma; demografi, eğitim, sağlık, istihdam, rekabetçi ve yenilikçi kapasite, mali kapasite, erişe bilirlik ve yaşam kalitesi olmak üzere 8 alt kategoride 61 değişken ve temel bileşenler analizi kullanılarak hazırlanmıştır.

Grafik 1. Sektörlerin Gayrı Safi Katma Değer içindeki payları, %, TRC3, 2013

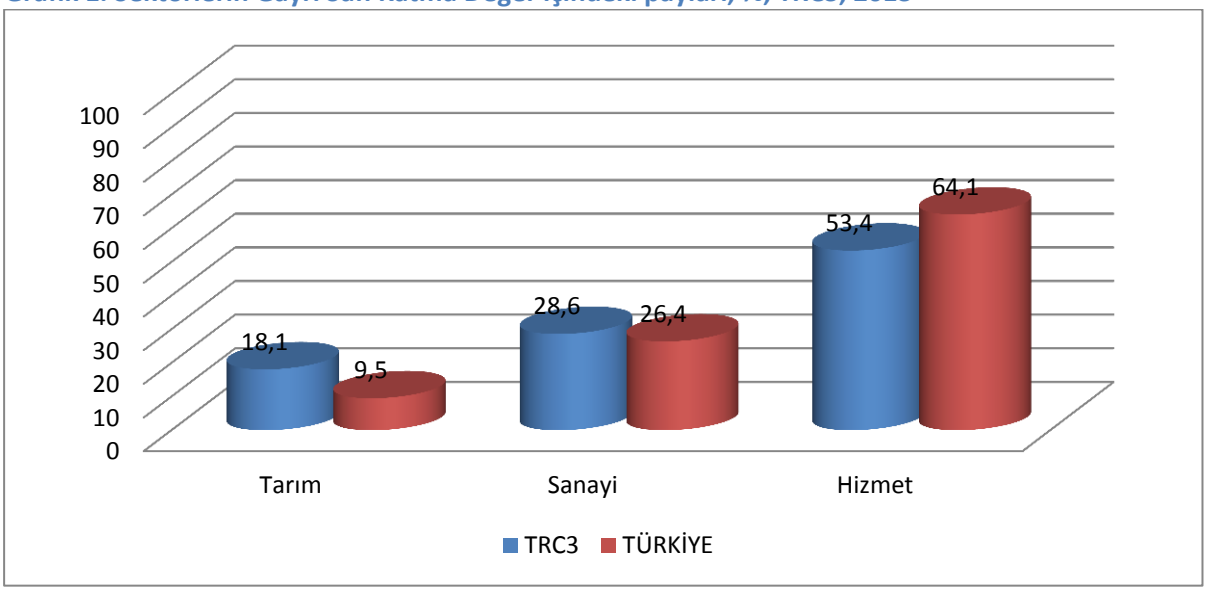

Kaynak: TÜİK

Şırnak ilinin yer aldığı TRC3 bölgesindeki Gayri Safi Katma Değer(GSKD)[3] itibariyle hakim sektör % 53,4 pay ile hizmetler sektörüdür. İkinci sırada % 28,2 ile sanayi yer almaktadır. Tarım sektörü, % 18,1 ile en az paya sahiptir. Türkiye'de en yüksek Gayri Safi Katma Değer %64,1 ile hizmet sektörü ikinci sırada % 26,4 ile sanayi ve % 9,5 ile tarım sektörü izliyor. TRC3 bölgesinde hizmet sektörü ortalaması Türkiye ortalamasının altında kalırken sanayi ve tarım sektörleri ortalaması Türkiye ortalamasının üzerindedir. Türkiye ve bölgenin yıllar itibariyle sektörlerin GSKD içindeki paylarının değişimini karşılaştırdığımızda değişim paralellik gösterir, hizmet ve tarım sektörlerinin GSKD içindeki payı artarken sanayi sektörünün payı azalmakta.

Tablo 1. Sektörlere göre Bölgesel Gayrı Safi Katma Değer, TRC3

	2006	2007	2008	2009	2010
Tarım	1.221.227	1.258.081	1.236.721	1.751.574	2.434.478
Sanayi	2.521.953	2.540.816	2.961.044	3.092.457	3.843.367
Hizmet	4.105.372	4.691.520	5.306.988	5.943.125	7.181.598
GSKD	7.848.552	8.490.417	9.504.753	10.787.156	13.459.443

Kaynak: TÜİK

TRC3 bölgesinin yıllara göre gelişme hızı 2006-2010 yılları arasında % 71,4 ile Türkiye ortalaması üstünde gerçekleşirken, TRC3 bölgesi ana sektörlerin artış hızı Türkiye ile karşılaştırıldığında TRC3 bölgesinde en hızlı büyüyen tarım sektörü iken bu durum Türkiye'de hizmet sektöründe görülür. TRC3 bölgesinde ve Türkiye'de sanayi sektörü en az gelişme gösteren sektördür. Bunun sonucunda bölgede 2006 yılında %31,1 olan sanayinin payı 2010 yılında % 28,5'e gerilemiş, % 15,5 olan tarımın payı % 18,0'e yükselmiştir.

[3] İl ekonomisinin en önemli göstergesi olan İllerin Gayri Safi Yurt İçi Hasıla değerleri 2001 yılından itibaren hesaplanmamaktadır. Bu serinin yerine üretilen Gayri Safi Katma Değer İstatistiklerinin en son yayınlanma yılı 2011 yılı olup, 2008 yılı değerlerini içermektedir. 2009 yılı değerlerine ilişkin veri seti henüz yayınlanmamıştır. Serinin başlangıç yılı 2004 yılıdır.

Tablo 2. Kişi başı Gayrı Safi Katma Değer, TRC3

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
TRC3	2.653	3.348	4.128	4.426	4.882	5.482	6.805
Türkiye	7.307	8.338	9.632	10.744	12.020	11.999	13.406

Kaynak: TÜİK

TRC3 bölgesinde kişi başı yaratılan katma değer 6.805 liradır. Bu değer ile bölge, kişi başına Türkiye'de yaratılan katma değerden % 50 daha az katma değer yaratmaktadır. Yıllara göre TRC3 bölgesinde kişi başı GSKD artış hızı Türkiye ortalamasının üzerindedir.

Şırnak ilinin aldığı sabit yatırım teşviki düşük olmasına rağmen yıllar itibariyle sürekli artış göstermektedir. Şırnak ilinde 2012'de toplam 33 milyon TL tutarında 12 adet belge düzenlenmiş olup 344 kişi istihdam edilmiştir. Sektörler itibariyle baktığımızda 2012 yılında en fazla sabit yatırım teşvikini imalat ve hizmetler sektörü almıştır. En fazla istihdamda imalat sektöründe olup 180 kişi istihdam edilmiştir. Şırnak ili 2013 yılı temmuz ayı itibariyle toplam 613 milyon TL tutarında teşvik açılmış olup 610 kişi istihdam edilmiştir.

Tablo 3. Şırnak Yatırım Teşvik Miktarı ve İstihdam Sayıları,

Sektörler	Sabit Yatırımların Miktarı (milyon TL)	İstihdam
İmalat	14	180
Hizmetler	14	127
Madencilik	5	37
Toplam	33	344

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü

Şırnak ilinde bir kişilik istihdam yaratmanın yaklaşık maliyeti 95.930,23 TL'dir. Sektörler itibariyle 1 kişilik istihdam yaratmanın maliyeti en yüksek madencilik sektöründedir, madencilik sektörünü hizmetler sektörü izlemektedir. En düşük maliyet imalat sektöründedir.

Yatırım teşvikleri altyapı, işgücü ve coğrafi avantaj gibi pek çok faktöre bağlıdır. Teşvikler, tüm illerde aynı etkiyi yaratmasa da; illerin ekonomik girişimlerini değerlendirmek için yatırım teşviklerinden ve kamu yatırımlarından aldıkları paylar ile kendi kaynaklarını birlikte düşünmek gerekmektedir.

Kamu yatırımları açısından bakıldığında 2013 yılında Şırnak ili toplam 133.779 bin TL ile Türkiye genelinde 56. sırada bulunmaktadır. Bu miktar aynı yıl için gerçekleşen Türkiye geneli toplam kamu yatırımlarının %0,3'üne denk gelmektedir.

Tablo 4. 2013 Yılı Kamu Yatırımların İllere Göre Dağılımı, 2013

2013 YILI KAMU YATIRIMLARIN İLLERE GÖRE DAĞILIMI					
Sırası	*İLLER*	*Kamu Yatırım Miktarı (Bin TL)*	*Sırası*	*İLLER*	*Kamu Yatırım Miktarı (Bin TL)*
1	ANKARA	3 664 716	42	KARS	181 580
2	İSTANBUL	2 246 210	43	ERZİNCAN	177 671
3	MARDİN	1 458 881	44	MUŞ	172 211
4	İZMİR	1 209 754	45	SİNOP	167 435
5	DİYARBAKIR	914 826	46	KARAMAN	165 826
6	ŞIRNAK	789 586	47	YOZGAT	155 578
7	HATAY	633 627	48	AMASYA	155 451
8	KONYA	623 754	49	HAKKARİ	155 301
9	ANTALYA	615 317	50	EDİRNE	152 577
10	KAHRAMANMARAŞ	515 399	51	GİRESUN	143 184
11	MERSİN	511 121	52	KIRKLARELİ	137 825
12	ESKİŞEHİR	503 956	53	TOKAT	136 822
13	ARTVİN	433 038	54	KIRIKKALE	135 817
14	GAZİANTEP	420 830	55	ÇORUM	135 317
15	SAKARYA	417 976	56	ŞIRNAK	133 779
16	BURSA	415 292	57	ZONGULDAK	133 600
17	KAYSERİ	407 837	58	ÇANKIRI	121 262
18	VAN	402 240	59	BURDUR	113 738
19	BİNGÖL	398 614	60	KASTAMONU	113 658
20	KOCAELİ	395 514	61	RİZE	110 518
21	ADANA	361 099	62	ISPARTA	105 473
22	ERZURUM	360 246	63	DÜZCE	97 131
23	KÜTAHYA	354 552	64	NİĞDE	96 880
24	SAMSUN	320 009	65	BİTLİS	92 930
25	AKSARAY	316 415	66	IĞDIR	89 539
26	SİVAS	309 393	67	KARABÜK	86 325
27	ORDU	299 817	68	KIRŞEHİR	85 216
28	ADIYAMAN	293 934	69	UŞAK	83 137
29	BALIKESİR	280 964	70	GÜMÜŞHANE	82 040
30	AĞRI	276 913	71	BARTIN	80 699
31	ELAZIĞ	252 827	72	OSMANİYE	79 592
32	AFYONKARAHİSAR	249 388	73	BOLU	77 253
33	TEKİRDAĞ	247 046	74	SİİRT	72 682
34	MANİSA	246 529	75	NEVŞEHİR	68 580
35	BATMAN	244 590	76	BİLECİK	67 639
36	ÇANAKKALE	243 332	77	YALOVA	63 516
37	TRABZON	223 509	78	TUNCELİ	62 163
38	MALATYA	209 553	79	KİLİS	60 120
39	MUĞLA	204 638	80	ARDAHAN	50 621
40	DENİZLİ	194 204	81	BAYBURT	46 929
41	AYDIN	189 958		MUHTELİF İLLER	25 776 601
				T O P L A M	**52 881 620**

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı

Grafik 2. Kamu Yatırımlarının Sektörel Dağılımı, %, 2013

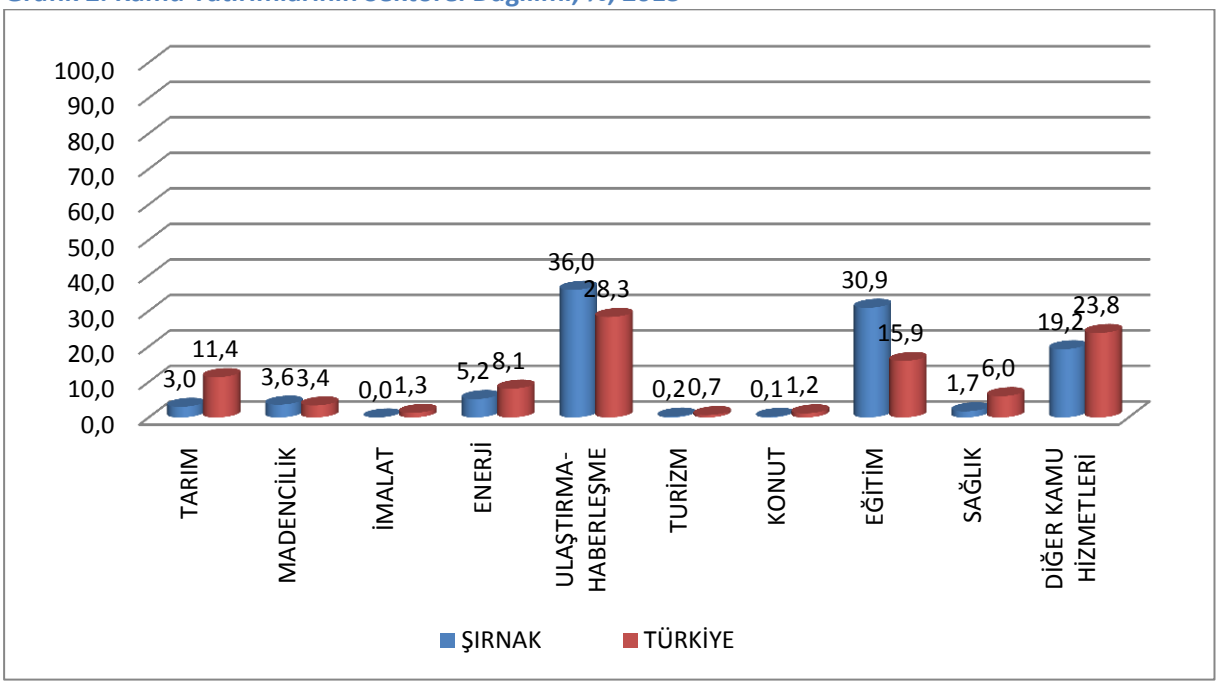

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı

Şırnak ilindeki ve Türkiye'deki 2013 yılı kamu yatırımlarının sektörel dağılımına bakıldığında; Şırnak ilinde ve Türkiye'de en fazla kamu yatırımı aynı sektöre yapılmış olup Şırnak'ta %36,0 Türkiye'de %28,3 ile ulaştırma-haberleşme sektörüne yapılmış. Şırnak ilinde ikinci olarak en fazla yatırım %30,9 ile eğitim sektörüne Türkiye'de ise %23,8 ile diğer kamu hizmetleri sektörüne yapılmış. Şırnak ilinde 2013 yılında imalat sektörüne yatırım yapılmamıştır. Şırnak ilinde özellikle ulaştırma-haberleşme ve eğitim sektörlerine daha çok yatırım yapılıp kamu yatırımlarının yarısından fazlasını oluşturmaktadır.

Tablo 5. Şırnak ilinde kurulan/kapanan şirket Sayıları

İL ADI	2012 OCAK-ARALIK (ONİKİ AYLIK)								2011 OCAK-ARALIK (ONİKİ AYLIK)							
	KURULAN			TASFİYE		KAPANAN			KURULAN			TASFİYE		KAPANAN		
	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.
ŞIRNAK	134	3	50	14	4	13	2	6	163	7	63	30	7	6	1	14

Kaynak: TOBB

Kendi kaynakları ile yatırım teşviklerinden ve kamu yatırımlarından aldıkları paylar illerin ekonomik gelişimlerini birlikte etkilemektedir. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) verileri incelendiğinde Şırnak ilinin 2011-2012 yıllarında kurulan-kapanan şirket sayıları istatistiğine bakıldığında Şırnak ilinde kurulan şirket sayısı kapanan şirket sayısından yüksek olduğu görülmektedir. 2012 yılında 2011 yılına oranla kurulan şirket sayısı azalmış, kapanan şirket sayısı da artmıştır. Gerçek kişi-ticari işletmelerde de 2012 yılında kurulan işletme sayısı azalmıştır. 2012 yılında gerçek kişi-ticari işletmelerde kapanan işletme sayısı azalmıştır. İstatistikler incelendiğinde değişim daha çok şirket sayısında yaşanıyor.

NÜFUS GÖSTERGELERİ

İşgücü piyasası ile demografik yapı arasında önemli bir ilişki vardır. İlin demografik yapısı daha açık bir ifadeyle çalışma çağı, nüfusun yaş dağılımı, eğitim dağılımı, aldığı göç, verdiği göç gibi veriler işgücü piyasasını şekillendiren önemli gelişmelerdir. Çalışma yaşı, nüfusun artması veya azalması istihdam ve işsizlik oranlarını doğrudan etkilemektedir.

Şırnak ilinin Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADKNS) sonuçlarına bakıldığında İlin genel olarak nüfusunun artış içinde olduğu sonucuna varıyoruz. 2009 ile 2012 yılları arasında %8,6 nüfus artışı olmuştur. İlin 2012 yılında toplam nüfusu 466.982 kişi olduğu görülmektedir.2012 yılında nüfusun %64,0'ü il/ilçe merkezinde %36,0'sı da belde/köyde yaşamakta olup bu oran 2009 yılından bu yana istikrarını korumaktadır. İlin nüfusu içerisinde erkeklerin oranı kadınlardan daha fazla olup nüfusun %52,3'ü erkek, %47,7'si kadındır.

Tablo 6. Şırnak ili Yerleşim Yerine Göre Nüfus, 2012

		İl/İlçe merkezi			Belde/Köy			Toplam		
		Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
ŞIRNAK	2009	271.436	145.708	125.728	158.988	79.407	79.581	430.424	225.115	205.309
	2010	269.494	139.257	130.237	160.615	79.930	80.685	430.109	219.187	210.922
	2011	290.307	154.535	135.772	167.690	85.952	81.738	457.997	240.487	217.510
	2012	298.929	159.078	139.851	168.053	85.143	82.910	466.982	244.221	222.761

Kaynak: TÜİK, ADKNS Sonuçları

Şırnak ili 2012 yılı nüfus dağılımına bakıldığında Türkiye ortalamasından farklılıklar göstermektedir. 0-14 yaş aralığında bulunan çocukların nüfusu 196.011 kişidir. 0-14 yaş grubundaki nüfusun toplam nüfustaki oranı %42,0 olup bu oran %24,9 olan Türkiye ortalamasının 17,1 puan üstündedir. 15-64 yaş aralığında bulunan Çalışma yaşındaki nüfus 257.424 kişidir. Çalışma çağındaki nüfusun toplam nüfustaki oranı %55,1 olup bu oran %67,6 olan Türkiye ortalamasının 11,5 puan altındadır. 65+ üstü nüfus 13.547 kişidir. 65+ üstü nüfusun toplam nüfustaki oranı %2,9 olup bu oran %7,5 olan Türkiye ortalamasının 4,6 puan altındadır.

Tablo 7. Şırnak ili Yaş Gruplarına Göre Nüfus, 2012

	Yaş grubu	Toplam	Erkek	Kadın
ŞIRNAK	'0-14'	196.011	100.638	95.373
	'15-19'	53.803	27.948	25.855
	'20-24'	57.593	36.281	21.312
	'25-29'	37.967	20.374	17.593
	'30-34'	33.916	16.682	17.234
	'35-39'	21.572	10.315	11.257
	'40-44'	16.343	8.276	8.067
	'45-49'	13.538	7.027	6.511
	'50-54'	8.718	4.573	4.145
	'55-59'	7.992	3.898	4.094
	'60-64'	5.982	2.577	3.405
	65+	13.547	5.632	7.915
	Toplam	**466.982**	**244.221**	**222.761**

Kaynak: TÜİK, ADKNS Sonuçları

Şırnak ili 2009-2012 yılları itibariyle nüfusun geniş yaş gruplarına göre dağılımına bakıldığında 0-14 yaş grubundaki nüfus iki puan düşmüş, çalışma çağı 2 puan yükselmiş olup 65+ üstü nüfus oranında değişim olmamıştır.

Grafik 3. Şırnak ili Nüfusun Geniş Yaş Gruplarına Göre Dağılımı, %,2012

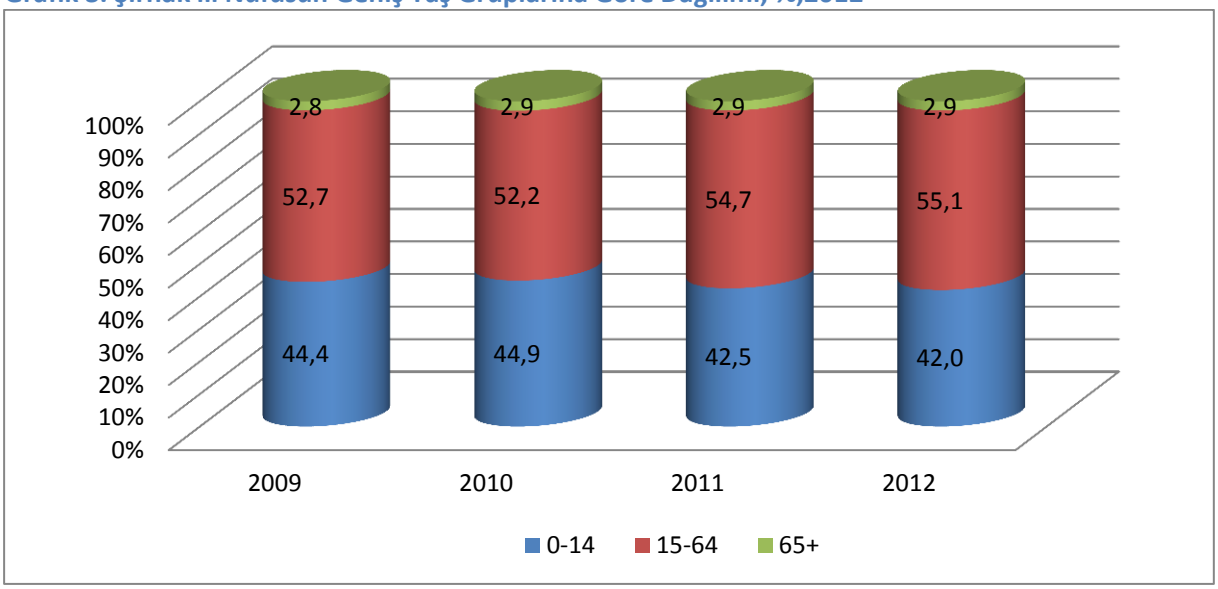

Kaynak: TÜİK, ADKNS Sonuçları

Yaş bağımlılık oranı çalışma yaşındaki her 100 kişinin teorik anlamda bakmak zorunda olduğu çalışma yaşı dışında kalan yaşlı ve çocuk nüfusunun belirtmesi bakımından önemlidir. 2012 yılı Şırnak ili yaş bağımlılık oranlarına bakıldığında toplam nüfustaki çocuk bağımlılık oranı %76,1'dir. Erkek nüfusunda çocuk bağımlılık oranı kadın nüfusuna oranla daha az olup 6,8 puan daha düşüktür. Toplam nüfustaki yaşlı bağımlılık oranı %5,3'tür. Erkek nüfusunda yaşlı bağımlılık oranı kadın nüfusuna oranla daha az olup 2,5 puan düşüktür. Toplam nüfustaki genel bağımlılık oranı %81,4'tür. Erkek nüfusunda genel bağımlılık oranı kadın nüfusuna oranla 4,1 puan daha düşüktür.

Grafik 4. Şırnak ili Yaş Bağımlılık Oranı,%, 2012

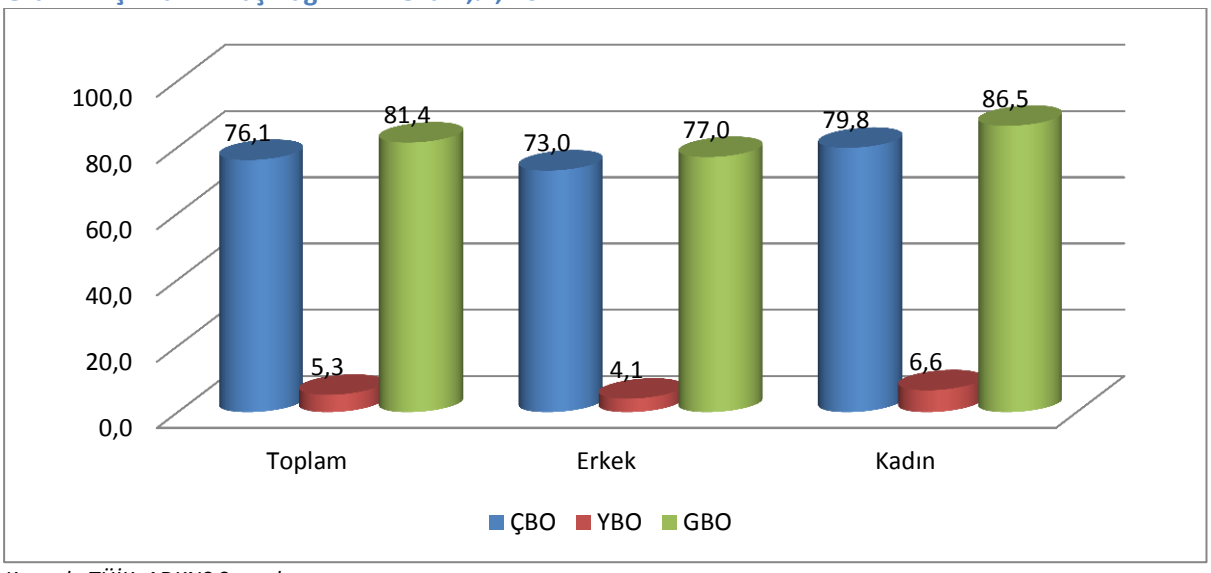

Kaynak: TÜİK, ADKNS Sonuçları

Şırnak ili yaş bağımlılık oranı ile Türkiye yaş bağımlılık oranı karşılaştırıldığında Türkiye çocuk bağımlılık oranı %24,9 iken Şırnak'ta bu oran 51,2 puan daha yüksektir. Yaşlı bağımlılık oranı Türkiye'de %7,5 iken Şırnak'ta bu oran 2,2 puan daha düşüktür. Genel bağımlılık oranı Türkiye'de %67,6 iken bu oran Şırnak'ta 13,8 puan daha yüksektir. Yıllar itibariyle Şırnak ilinde çocuk bağımlılık ve genel bağımlılık oranları azalırken yaşlı bağımlılıkta değişim çok az gözlenmektedir.

Grafik 5. Şırnak ili Yıllar itibariyle Yaş Bağımlılık Oranı, %,2012

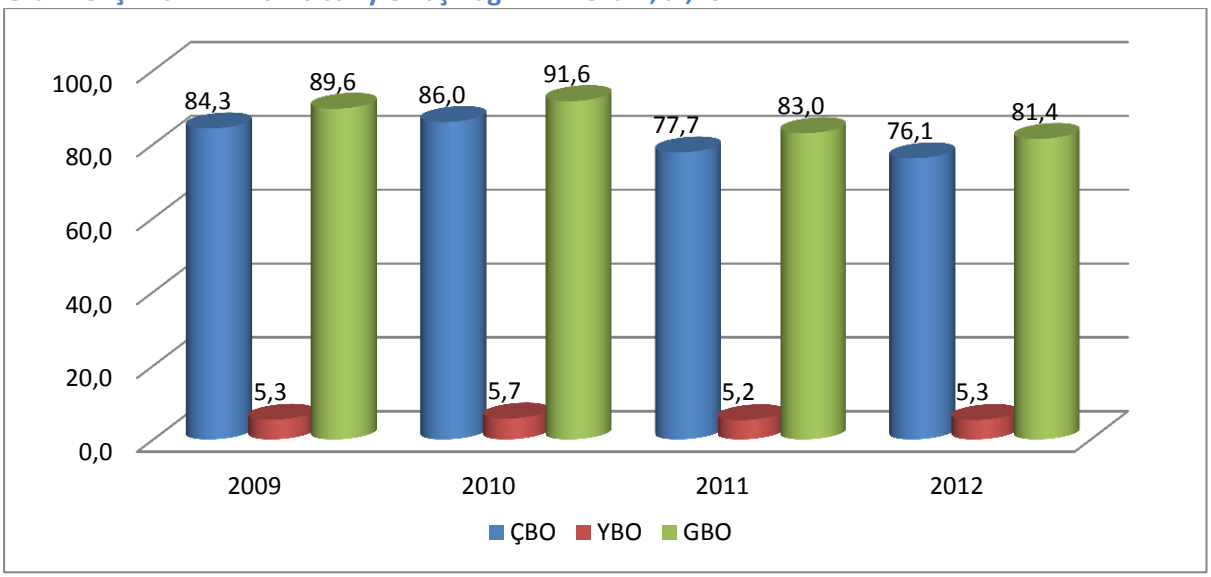

Kaynak: TÜİK, ADKNS Sonuçları

Tablo 8. Şırnak ili 15+ Yaş Eğitim Düzeyine Göre Nüfus, 2012

Bitirilen eğitim düzeyi	Şırnak		
	Toplam	Erkek	Kadın
Okuma yazma bilmeyen	38.939	6.719	32.220
Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen	41.712	14.292	27.420
İlkokul mezunu	40.681	22.002	18.679
İlköğretim mezunu	78.275	50.290	27.985
Ortaokul veya dengi okul mezunu	4.831	3.552	1.279
Lise veya dengi okul mezunu	38.439	29.900	8.539
Yüksekokul veya fakülte mezunu	15.276	10.739	4.537
Yüksek lisans mezunu	639	466	173
Doktora mezunu	121	85	36
Bilinmeyen	11.320	5.303	6.017
Toplam	**270.233**	**143.348**	**126.885**

Kaynak: TÜİK, ADKNS Sonuçları

2012 yılı Şırnak ili 15+ yaş eğitim durumuna göre nüfus verileri incelendiğinde 15+ yaş nüfus 270.233 kişidir. 15+ nüfusun %14,4'ü Okuma yazma bilmiyor. Okuma yazma bilemeyen nüfusun çoğunluğunu kadınlar oluşturuyor. Erkek nüfusun %4,7'si ve kadın nüfusunun %25,4'ü okuma yazma bilmiyor bu oran 15+ kadın nüfusunun çeyreğidir. 15+ nüfusun %15,4'ü okuma yazma bilip fakat bir okul bitirmemiştir. Erkek nüfusun %10,0'u ve kadın nüfusun %21,6'sı okuma yazma bilip fakat bir okul bitirmemiştir. 15+ nüfusun %29,0'unu başka bir değişle en büyük oranını ilköğretim mezunudur. İlköğretim mezunu nüfusun çoğunu erkekler oluşturup erkek nüfusun çoğu yani %35,1'i ve kadın nüfusun da %22,1'i ilköğretim mezunudur. Çalışma çağındaki ağırlıklı nüfusun %45,8'i lise altı[4] eğitimlilerdir. Bu oran erkek nüfusunda %52,9'u ve kadın nüfusunda %37,8'i lise altı eğitimlidir. İşgücü piyasasına dâhil olma konusunda daha avantajlı olan lise ve üstü [5]eğitimliler nüfusun %24,3'ünü oluşturmaktadır. 15+nüfusun %4,2'sinin eğitim durumu bilinmeyip bu oran kadın nüfusunda daha çoktur.

Şırnak 2012 yılı 15+ yaş eğitim durumuna göre nüfus verileri ile Türkiye verileri karşılaştırıldığında Şırnak ilinde okuma yazma bilmeyenlerin oranı Türkiye ortalamasının üstündedir. Şırnak ilinde en büyük oranı ilköğretim mezunu oluştururken Türkiye'de en büyük oranı ilkokul

[4] Lise altı eğitimliler ilkokul, orta okul ve dengi ile ilköğretim mezunlarını kapsamaktadır.

[5] Lise ve üstü eğitimliler lise veya dengi okul, yüksekokul veya fakülte, yüksek lisans ve doktora mezunlarını kapsamaktadır.

mezunu oluşturuyor. Şırnak ilinde doktora mezunu olmayıp yüksek lisan mezunu da Türkiye ortalamasının altındadır. Şırnak ilinde lise altı eğitimliler Türkiye ortalamasının üstünde olup lise ve üstü eğitimliler ortalamasının altındadır.

Grafik 6. Şırnak ili Yıllar itibariyle Yaş Bağımlılık Oranı,%,2012

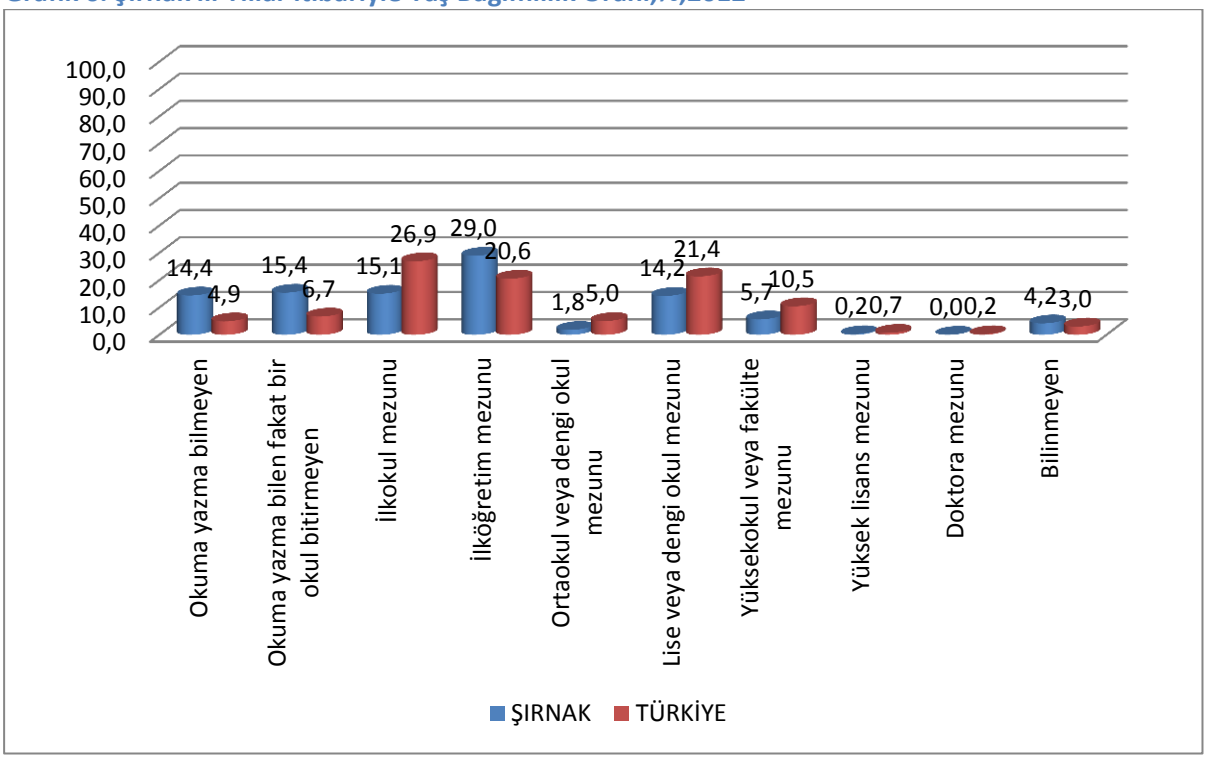

Kaynak: TÜİK, ADKNS Sonuçları

Şırnak ilinin son dört yıldaki göç verileri incelendiğinde genel olarak Şırnak ilinin göç veren bir il olduğu yani verdiği göçün aldığı göçten fazla olduğu görülmektedir. Yıllar itibariyle baktığımızda 2009 yılında aldığı göç 8.356 kişi iken verdiği göç 13.025 kişidir. Başka bir deyişle 2009 yılında göç farkı 4.669 olup net göç hızı binde(**‰**) -10,79 olmuş ve göç vermiştir. Bu oran son dört yılın en büyük oranı olup, en büyük göç farkıdır. En fazla göç aldığı yıl 2011 aynı zamanda göç farkının en az olduğu yıl olup net göç hızı ‰ -1.21'dir. Genel olarak yıllar itibariyle verdiği göç az olsa da artmakta aldığı göç yıllar bazında azalıp artmaktadır.

Tablo 9. Şırnak ili Yıllar İtibariyle Net Göç ve Net Göç hızı

YIL	Aldığı Göç	Verdiği Göç	Net Göç	Net Göç Hızı ‰
2009	8.356	13.025	-4.669	-10,79
2010	11.733	13.554	-1.821	-4,22
2011	13.403	13.957	-554	-1,21
2012	11.075	14.617	-3.542	-7,56

Kaynak: TÜİK, ADKNS Sonuçları

Tablo 10. Şırnak ili Göç Verileri, 2012

EN FAZLA GÖÇ ALDIĞI İLLER	EN FAZLA GÖÇ VERDİĞİ İLLER
İstanbul	İstanbul
Mardin	Mardin
Ankara	Mersin
Mersin	Ankara
Van	Van
Adana	Gaziantep
Diyarbakır	İzmir
Siirt	Adana
Gaziantep	Diyarbakır
İzmir	Antalya

Kaynak: TÜİK, ADKNS Sonuçları

Şırnak ili 2012 yılı en fazla göç aldığı ve en fazla göç verdiği ilk 10 ile bakıldığında en fazla göç aldığı ve verdiği ilk 9 il aynıdır. En fazla göç verdiği aynı zamanda göç aldığı il İstanbul ve ardından Mardin geliyor. Büyük iller dışında alınan göçün ve verilen çoğunun komşu ve bölgedeki illere yapıldığı gözlenmektedir. Şırnak ilinin en fazla göç verdiği illerin İstanbul, Mardin, Ankara ve Mersin olması göçün daha çok iş olanakları ve eğitim sebepleriyle gerçekleştiği sonucuna varabiliriz.

EĞiTiM GÖSTERGELERİ

Şırnak ili brüt ve net okullaşma oranı verilerini incelersek; ilgili öğrenim türündeki tüm öğrencilerin, teorik yaş[6] grubunda bulunan toplam nüfusa bölünmesiyle brüt okullaşma oranı bulunur. 2012-2013 eğitim yılı itibariyle brüt okullaşma oranına bakıldığında toplam okullaşma oranı en fazla ilkokul da olup bu oran Türkiye ortalamasının üzerindedir. Türkiye ortalaması %108,4 iken Şırnak ortalaması oranı %113,2'dir. Öğrenim durumu yükseldikçe brüt okullaşma oranı azalmaktadır. Kadınlarda azalma durumu daha fazladır. İlkokulda kadın brüt okullaşma oranı daha fazla iken öğrenim durumu yükseldikçe erkek brüt okullaşma oranı kadın brüt okullaşma oranından daha fazla olmaktadır. Net okullaşma oranı; ilgili öğrenim türündeki teorik yaş grubunda bulunan öğrencilerin, ait olduğu öğrenim seviyesindeki teorik yaş grubunda bulunan toplam nüfusa bölünmesiyle bulunur. Net okullaşma oranı en fazla ilkokul ve ortaokulda bulunmaktadır. Şırnak ilkokul ve ortaokul net okullaşma oranları Türkiye ortalamasının üstünde iken genel ortaöğretim ve mesleki ve Teknik ortaöğretimde Türkiye ortalamasının altındadır.

Tablo 11. Şırnak ili Eğitim Seviyesine Göre Okullaşma Oranı,%, 2012/2013

	İlkokul			Ortaokul			Genel Ortaöğretim			Mesleki ve Teknik Ortaöğretim		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
Brüt	113,2	112,6	113,8	107,7	108,0	107,4	47,1	56,6	36,9	26,0	28,9	22,9
Net	99,3	99,4	99,2	86,6	86,7	86,5	23,7	26,0	21,1	19,5	22,0	16,8

Kaynak: MEB İstatistikleri, Örgün Eğitim

[6] Teorik yaş: Öğrencilerin okula başlama ve bitirme yaş aralığı

Şırnak ili 2012-2013 eğitim yılında ortaöğretimde kayıtlı öğrenci sayısı 33.121 kişidir. Ortaöğretimde kayıtlı öğrencilerin %60,7'si erkek, %39,3'ü kadındır. Ortaöğretimde kayıtlı öğrencilerin %94,2'si şehirde, %6,1'i köyde okumaktadır. Köyde okuyan öğrenci sayısı çok az olmasının en büyük nedeni köyde ortaöğretim okulu sayısının az ve öğrencilerin okumak için şehirlere gelmesidir.

Tablo 12. Şırnak ili Ortaöğretimde Kayıtlı Toplam Öğrenci Sayısı 2012/2013

	Toplam	Erkek	Kadın
Toplam	33.121	20.116	13.005
Şehir	31.203	19.027	12.176
Köy	1.918	1.089	829

Kaynak: MEB İstatistikleri, Örgün Eğitim

Ortaöğretim kayıtlı öğrencilerin genel ve mesleki ve teknik ortaöğretimde olmaları işgücü piyasası için önemli bir veridir. Şırnak ili ortaöğretimde kayıtlı öğrencilerin %64,4'ü genel ortaöğretim, %35,6'sı mesleki ve teknik ortaöğretimde kayıtlıdır. Ortaöğretimde kayıtlı kadın öğrencilerin oranı mesleki ve teknik ortaöğretimde daha yüksektir. Genel ortaöğretimde kayıtlı öğrencilerin hepsi şehirde kayıtlı olup köyde okuyan öğrenci yoktur. Mesleki ve teknik ortaöğretimde kayıtlı öğrencilerin %57,7'si erkek, %42,3'ü kadındır. Mesleki ve teknik ortaöğretimde kayıtlı öğrencilerin %83,7'si şehirde, %16,3'ü köyde kayıtlıdır.

Tablo 13. Şırnak ili Ortaöğretimde Kayıtlı Toplam Öğrenci Sayısı 2012/2013

	Genel			Mesleki ve Teknik		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
Toplam	21.338	13.318	8.020	11.783	6.798	4.985
Şehir	21.338	13.318	8.020	9.865	5.709	4.156
Köy	-	-	-	1.918	1.089	829

Kaynak: MEB İstatistikleri, Örgün Eğitim

Ortaöğretimde kayıtlı toplam erkek öğrenci nüfusu içinde %66,2'si genel ortaöğretimde kayıtlı iken %33,8'i mesleki ve teknik ortaöğretime kayıtlıdır. Ortaöğretimde kayıtlı toplam kadın nüfusu içinde %61,7'si genel ortaöğretimde iken %38,3'ü mesleki ve teknik ortaöğretimde kayıtlıdır.

GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

İşgücü piyasasında işgücünün temel özelliklerini; işgücüne katılım, işsizlik ve istihdamın yapısını değerlendirmek için kullanılacak başlıca kaynak TÜİK Hane halkı İşgücü Anketleridir. Hanehalkı İşgücü İstatistiklerinde işgücü piyasası verilerinden işgücüne katılım oranı, istihdam oranı ve işsizlik oranı dışında kalan diğer tüm göstergeler bölgesel bazdadır. Yani veriler sadece Şırnak iline ilişkin olmayıp İBBS 2-TRC3 bölümlenmesi çerçevesinde Mardin, Batman, Siirt illerini de kapsamaktadır. TÜİK Hanehalkı İşgücü Anketlerinin doğrudan Şırnak iline ilişkin bilgi vermemesi ve Şırnak ile birlikte Mardin, Batman ve Siirt illerinden edinilen bilgilerin toplamı üzerinden bir değerlendirme yapılması, analizlerde göz önünde bulundurulmalıdır.

Tablo 14. Kurumsal Olmayan Nüfusun Yıllar ve Cinsiyete Göre İşgücü Durumu,TRC3, 2010-2013

YILLAR			15 ve Daha Yukarı Yaştaki Nüfus	İşgücü	İstihdam Edilenler	İşsiz	İşgücüne Katılma Oranı (%)	İşsizlik Oranı (%)	İstihdam Oranı (%)	İşgücüne Dâhil Olmayan Nüfus
2010	TRC3	Erkek	559	358	314	45	64,0	12,4	56,0	201
		Kadın	606	62	57	5	10,2	7,9	9,4	544
		TOPLAM	1165	420	370	49	36,0	11,8	31,8	745
	TÜRKİYE	Erkek	25.801	18.257	16.170	2.088	70,8	11,4	62,7	7.544
		Kadın	26.740	7.383	6.425	959	27,6	13,0	24,0	19.357
		TOPLAM	52.541	25.641	22.594	3.046	48,8	11,9	43,0	26.901
2011	TRC3	Erkek	591	366	319	47	61,9	12,8	54,0	225
		Kadın	643	53	46	6	8,2	11,8	7,2	590
		TOPLAM	1234	419	365	53	33,9	12,7	29,6	815
	TÜRKİYE	Erkek	26.320	18.867	17.137	1.730	71,7	9,2	65,1	7.453
		Kadın	27.273	7.859	6.973	885	28,8	11,3	25,6	19.414
		TOPLAM	53.593	26.725	24.110	2.615	49,9	9,8	45,0	26.867
2012	TRC3	Erkek	593	384	301	83	64,8	21,7	50,7	208
		Kadın	642	48	39	9	7,5	18,3	6,1	594
		TOPLAM	1235	432	340	92	35,0	21,3	27,5	803
	TÜRKİYE	Erkek	26.951	19.147	17.512	1.635	71,0	8,5	65,0	7.804
		Kadın	27.773	8.192	7.309	883	29,5	10,8	26,3	19.581
		TOPLAM	54.724	27.339	24.821	2.518	50,0	9,2	45,4	27.385

Kaynak: TÜİK Hanehalkı İşgücü Anketi Sonuçları

TRC3 bölgesinde 15+ yaş nüfus, işgücü, istihdam, işsizlik ve işgücüne dâhil olmayan nüfus verilerini Türkiye ile karşılaştırıldığında; işgücüne katılma oranının Türkiye ortalamasının altındadır. İşsizlik oranı 2010 yılında Türkiye ortalamasını altında iken sonraki yıllarda Türkiye ortalamasının üstüne çıkıyor. TRC3 bölgesi İstihdam oranı son üç yılda Türkiye ortalamasının altındadır.

Grafik 7. Eğitim Durumuna Göre Kurumsal Olmayan Nüfus, TRC3,%, 2012

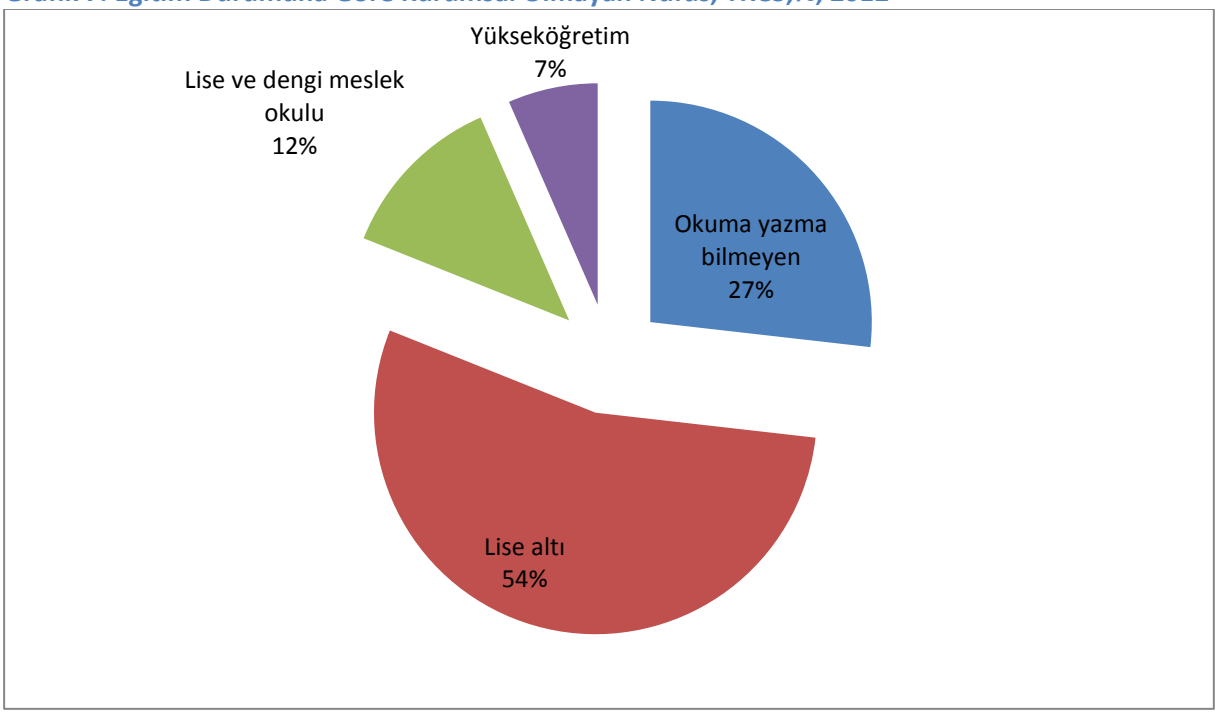

Kaynak: TÜİK Hanehalkı İşgücü Anketi Sonuçları

Şırnak ilinin yer aldığı TRC3 bölgesinin 15+yaş kurumsal olmayan[7] nüfusu 1.235 bin kişidir. Okuma yazma bilmeyenler bu nüfusun %27'sini oluşturuyor. Bölge nüfusunun %54'ü lise altı eğitimlidir. %12'si lise ve dengi okul , %6'sı yükseköğretim mezunudur.

İşgücüne Katılım

Şırnak ilinin yer aldığı TRC3 bölgesi 2004-2012 yıları arasında işgücüne katılım oranlarını incelediğimizde; işgücüne katılım oranının en yüksek olduğu yıl 2004 ve en düşük yılda 2006 yılı olarak görülmektedir. Yıllar itibariyle işgücüne katılım oranı istikrarlı değildir. 2004-2012 yılları arasında işgücüne katılım oranına baktığımızda genel olarak bir düşüş içindedir. 2004 yılında %38,9 olan işgücüne katılım 2012 yılında 3,9 puan düşerek %35,0'e kadar geriledi. Erkek nüfusu içerisinde İşgücüne katılım oranı kadın nüfusuna oranla daha yüksek olup, kadın nüfusunda işgücüne katılım oranı genel olarak azalma görülmektedir. Kadın nüfusunda işgücüne katılım en yüksek 2004 yılında en düşük 2007 yılında olmuştur. Erkek nüfusunda genel olarak işgücüne katılım oranı artmakta olup, 2004 yılında işgücüne katılım %61,7 iken 2012 yılında 3,1 puan artarak %68,8'e yükselmiştir.

[7] TÜİK kurumsal olmayan nüfusu okul, yurt, otel, huzurevi, hasta hane, hapishane, kışla ya da orduevinde ikamet edenler dışında kalan nüfus olarak tanımlamaktadır.

Grafik 8. Yıllar İtibariyle İşgücüne katılım, %,TRC3, 2004-2012

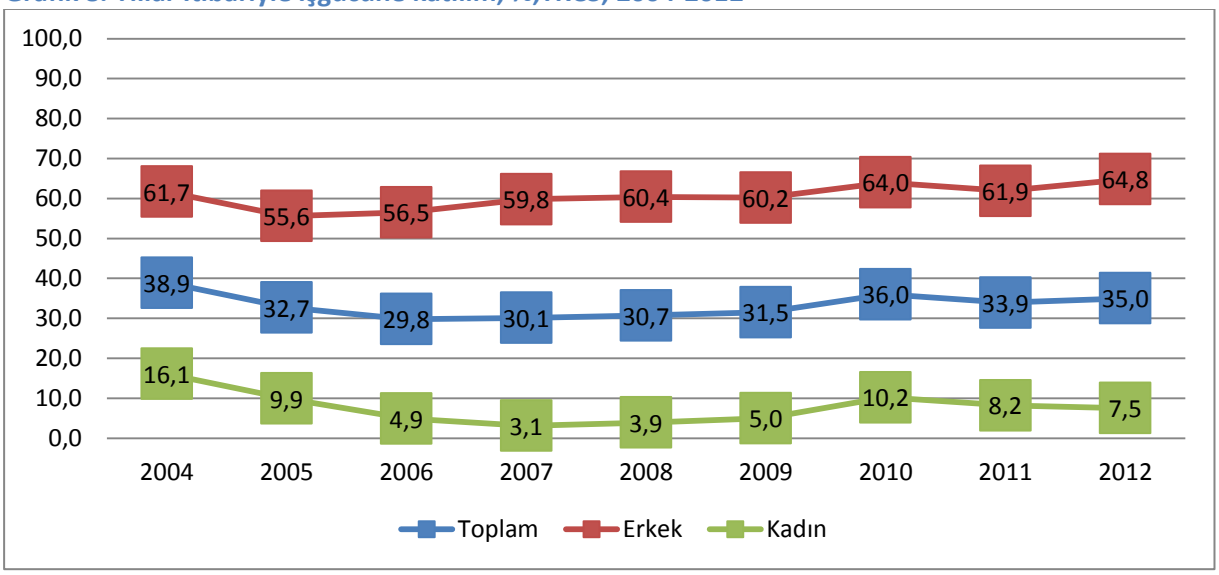

Kaynak: TÜİK Hanehalkı İşgücü Anketi Sonuçları

Şırnak ilinin yer aldığı TRC3 bölgesi eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranına baktığımızda; en yüksek işgücüne katılım yükseköğretimde olup, katılım oranı %82,4'tür. En düşük işgücüne katılım oranı okuma yazma bilmeyen nüfustadır. Öğrenim seviyesi yükseldikçe işgücüne katılım oranı artmaktadır. Erkek nüfusunda da işgücüne katılım öğrenim seviyesi artıkça artmaktadır. En yüksek işgücüne katılım yükseköğretim nüfusundadır. Kadın nüfusunda işgücüne katılım düşük olsa da yükseköğretim nüfusunda %71,5'e yükselmektedir.

Grafik 9. Eğitim Durumuna Göre İşgücüne Katılım Oranı,%, TRC3, 2012

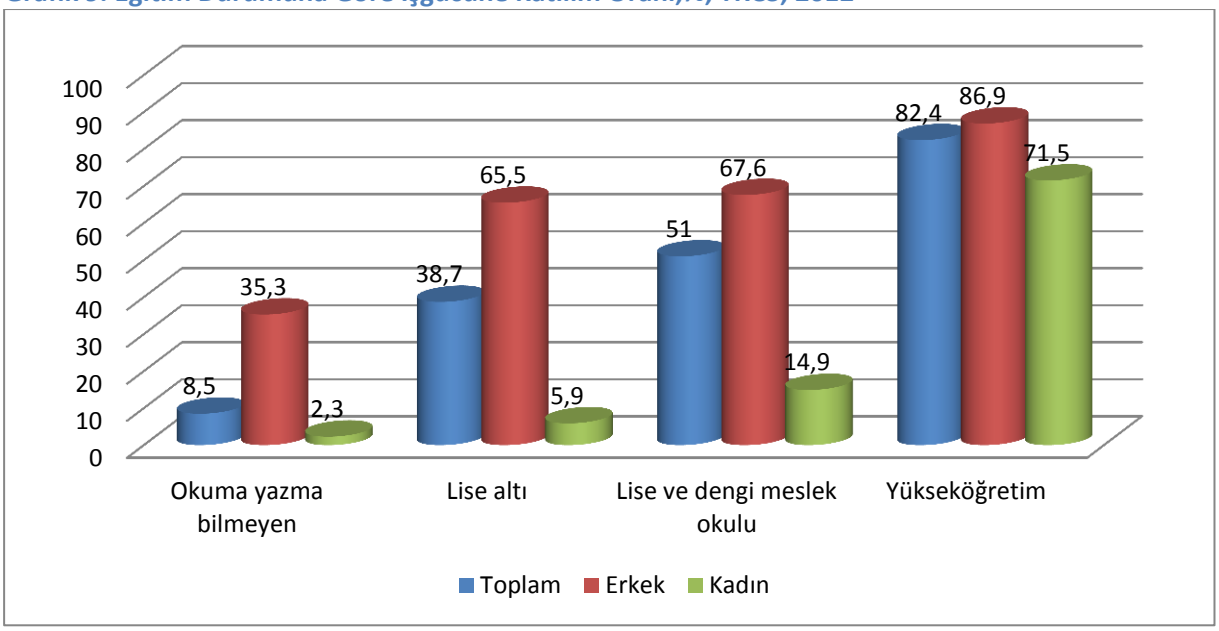

Kaynak: TÜİK Hanehalkı İşgücü Anketi Sonuçları

Şırnak ilinin yer aldığı TRC3 bölgesi geniş yaş gruplarına göre işgücüne katlım oranı verilerine baktığımızda; en yüksek işgücüne katılma oranının 25-34 yaş aralığında olduğu, en düşük işgücüne katılımın 55+ yaş üzerinde olduğu görülmektedir. En düşük işgücüne katılım oranına sahip olan 55+ yaş grubundan sonra en düşük işgücüne katılım 15-19 yaş grubunda görülüyor. Yaş gruplarında erkek ve kadın nüfusunda işgücüne katılım birbirine benzer özellikler gösteriyor. En düşük işgücüne katılım hem erkek hem kadın nüfusunda 55+yaş ve en yüksek katılım da 25-34 yaş aralığındadır.

Grafik 10. Geniş Yaş Grubuna Göre İşgücüne Katılım Oranı,%, TRC3, 2012

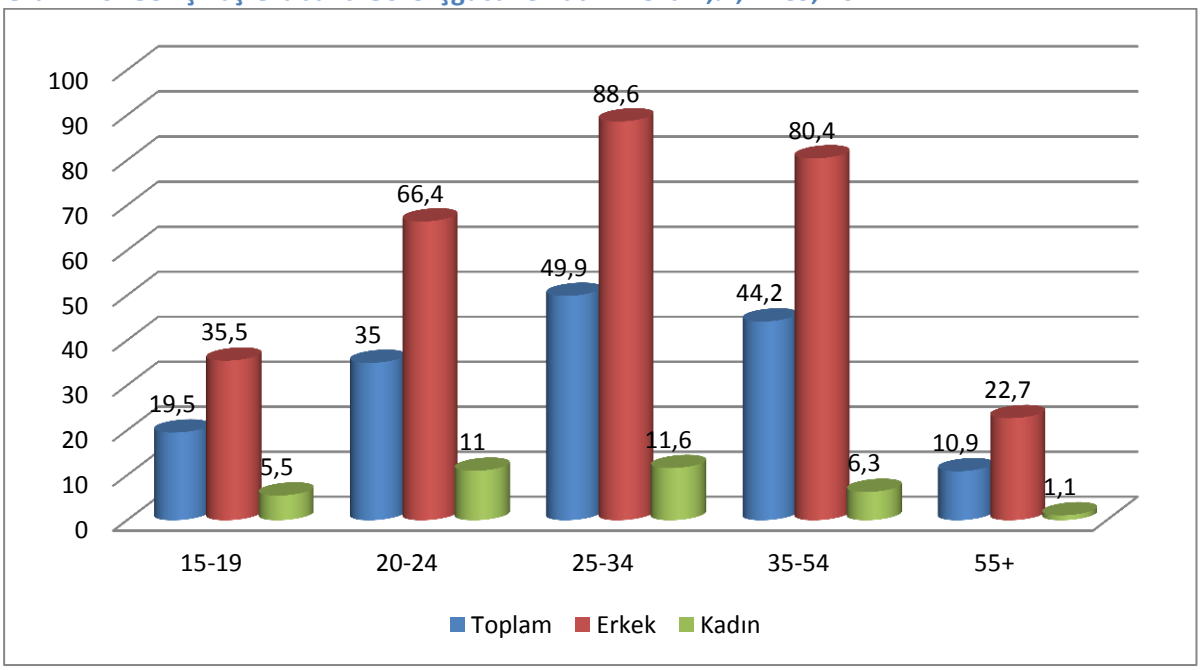

Kaynak: TÜİK Hanehalkı İşgücü Anketi Sonuçları

İşsizlik

Şırnak ilinin yer aldığı TRC3 bölgesi 2004-2012 yılları arasında işsizlik oranını incelediğimizde en düşük işsizlik oranının 2004 yılında olup oranı %6,1'dir. En yüksek işsizlik oranı 2012 yılında olup oranı %21,3'tür. Yıllar itibariyle işsizlik oranı istikrarlı değildir dalgalanmalar görülmektedir. Genel olarak bölgenin işsizlik oranı artmaktadır. 2004 yılında %6,1 olan işsizlik oranı 2012 yılında 15,2 puan artarak 21,3'e yükselmiştir. Erkek nüfusu içerisinde en düşük işsizlik oranı %7,5 ile 2004 yılındadır. En yüksek işsizlik oranı %21,7 ile 2012 yılındadır. Kadın nüfusu içerisinde en düşük işsizlik oranı %11,0 ile 2004 yılındadır. En yüksek işsizlik oranı %22,3 ile 2007 yılındadır. Erkek ve kadın nüfusunda işsizlik oranını karşılaştırdığımızda kadın nüfusunda işsizlik oranı daha yüksektir. Hem erkek hem de kadın nüfusunda işsizlik oranı yükselmiştir.

Grafik 11. Yıllar İtibariyle İşsizlik Oranı, %,TRC3, 2012

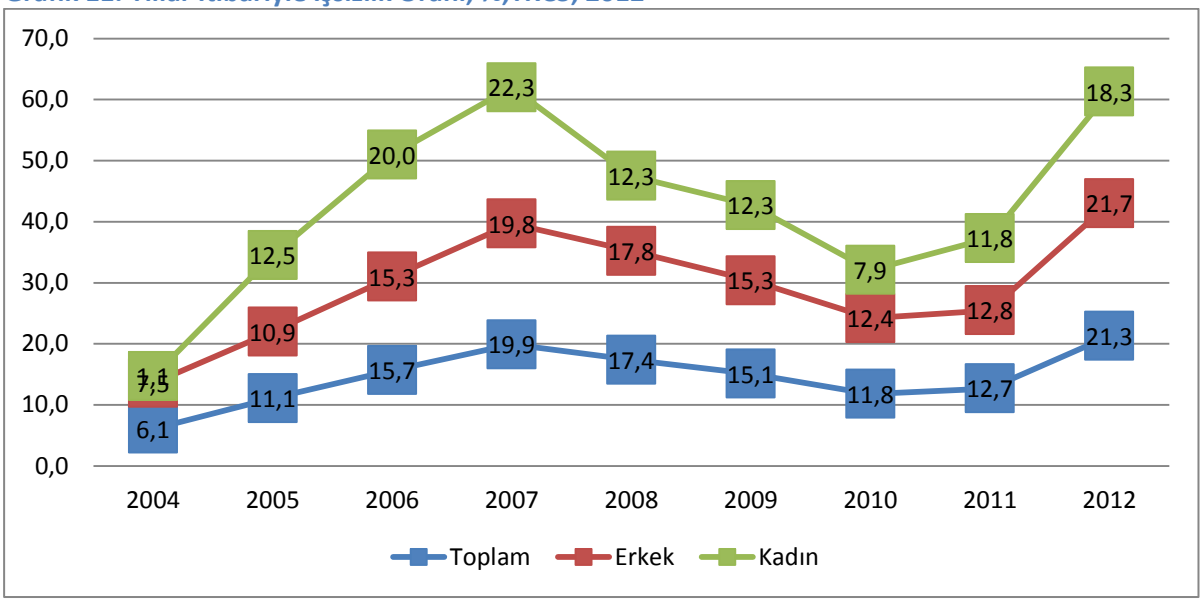

Kaynak: TÜİK Hanehalkı İşgücü Anketi Sonuçları

Şırnak ilinin yer aldığı TRC3 bölgesi 2012 yılı eğitim durumuna göre işsizlik oranı verilerine baktığımızda en yüksek işsizlik oranının okuma yazma bilmeyen nüfusta olduğu ve oran %26,4'tür. En düşük işsizlik oranının yükseköğretim öğretim seviyesinde olduğu görülmektedir. Genel olarak öğrenim seviyesi yükseldikçe işsizlik oranı azalmaktadır. Erkek ve kadın nüfusunda işsizlik oranını karşılaştırdığımızda erkek nüfusunda en yüksek işsizlik oranı okuma yazma bilmeyen nüfusta iken kadın nüfusunda en yüksek lise ve meslek okulu öğrenim seviyesindedir. Kadın nüfusunda en düşük işsizlik oranı %8,3 ile okuma yazma bilmeyen nüfustadır.

Grafik 12. Eğitim Durumuna Göre İşsizlik Oranı, %,TRC3, 2012

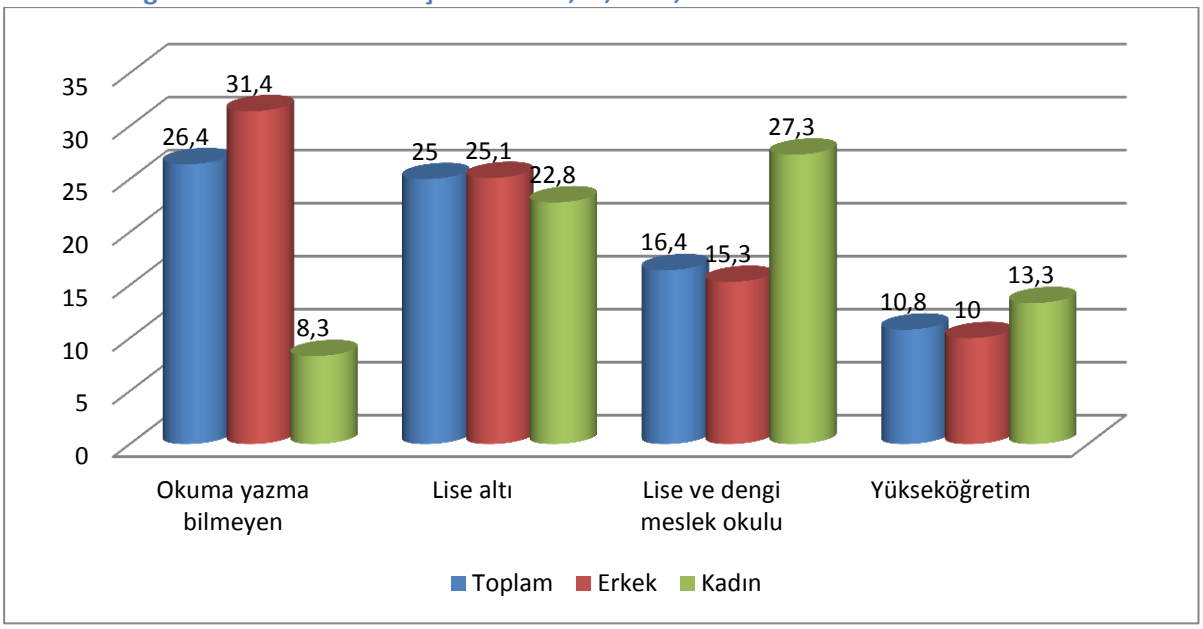

Kaynak: TÜİK Hanehalkı İşgücü Anketi Sonuçları

Şırnak ilinin yer aldığı TRC3 bölgesi 2012 yılı geniş yaş gruplarına göre işsizlik oranları verilerine baktığımızda en yüksek işsizlik oranı %34,0 ile 15-19 yaş grubundadır. En düşük işsizlik oranı %10,4 ile 55+ yaş grubundadır. Genel olarak yaş büyüdükçe işsizlik oranı azalmaktadır. Erkek ve kadın nüfusunda yaş gruplarına işsizlik oranlarını karşılaştırdığımızda en yüksek işsizlik ve en düşük işsizlik oranı hem erkek hem kadın nüfusunda aynıdır. En yüksek 15-19 yaş grubu, en düşük 55+ yaş grubundadır.

Grafik 13. Geniş Yaş Grubuna Göre İşsizlik Oranı, %,TRC3, 2012

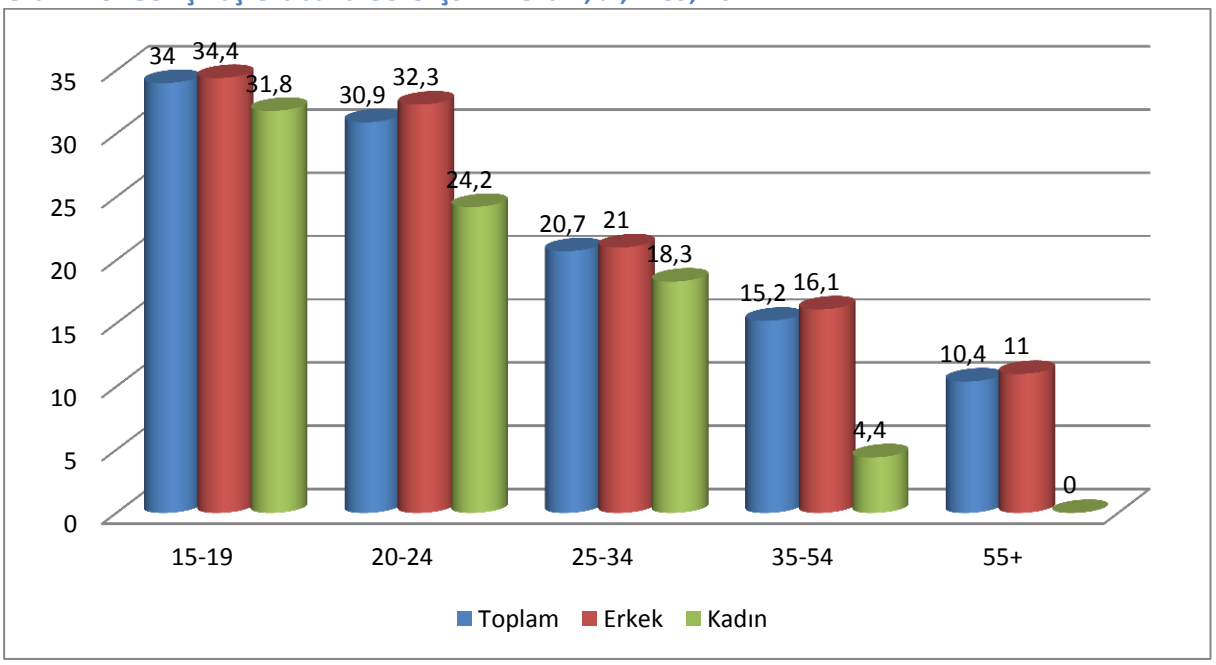

Kaynak: TÜİK Hanehalkı İşgücü Anketi Sonuçları

İstihdam Oranı

Şırnak ilinin yer aldığı TRC3 bölgesi 2004-2012 yılları arasında istihdam oranını incelediğimizde en düşük istihdam oranının 2007 yılında olup oranı %24,1'dir. En yüksek istihdam oranı 2004 yılında olup oranı %36,5'tir. Yıllar itibariyle istihdam oranı istikrarlı değildir dalgalanmalar görülmektedir. Genel olarak bölgenin istihdam oranı azalmaktadır. 2004 yılında %36,5 olan istihdam oranı 2012 yılında 9,0 puan azalarak %27,5'e düşmüştür. Erkek nüfusu içerisinde en düşük istihdam oranı %47,9 ile 2006 yılındadır. En yüksek istihdam oranı %57,1 ile 2004 yılındadır. Kadın nüfusu içerisinde en düşük istihdam oranı %2,4 ile 2007 yılındadır. En yüksek istihdam oranı %15,9 ile 2004 yılındadır. Erkek ve kadın nüfusunda istihdam oranını karşılaştırdığımızda kadın nüfusunda istihdam oranı daha düşüktür. Kadın istihdam oranı çok düşük seviyelerdedir. Genel olarak hem erkek hem de kadın nüfusunda istihdam oranı azalmıştır.

Grafik 14. Yıllar İtibariyle İstihdam Oranı, %,TRC3, 2004-2012

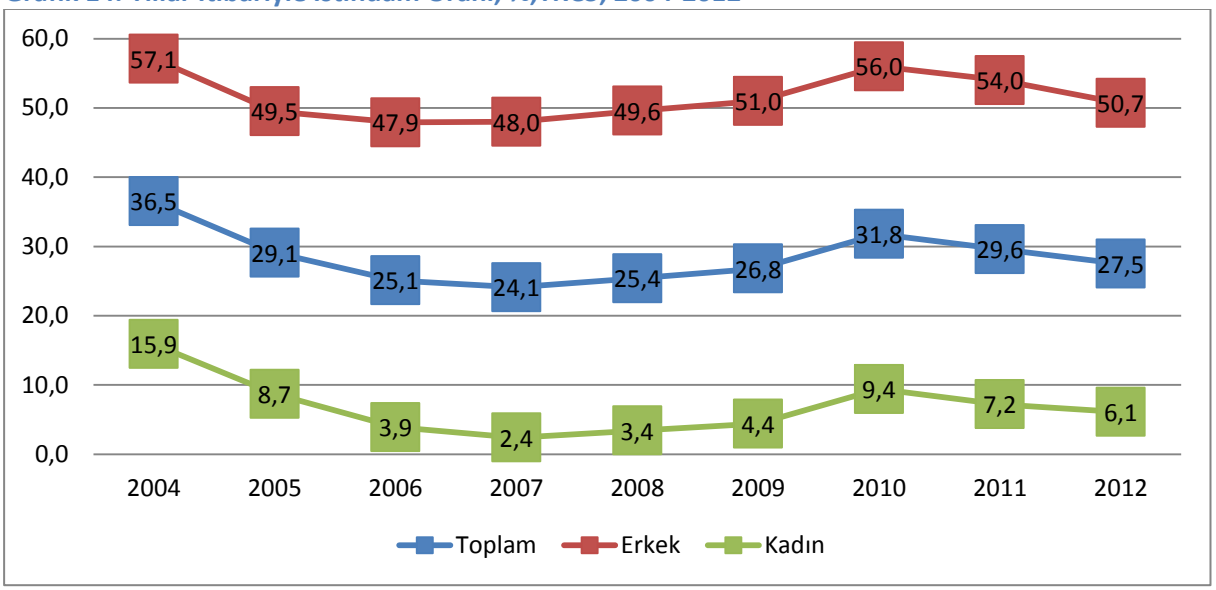

Kaynak: TÜİK Hanehalkı İşgücü Anketi Sonuçları

Şırnak ilinin yer aldığı TRC3 bölgesi 2004-2012 yılları arasında istihdam edilenlerin yıllara göre iktisadi faaliyet kollarına baktığımızda bölgede 2004 yılında her 100 kişiden 11'i sanayi, 44'ü hizmet ve 45'i de tarım sektöründe istihdam edilmiştir. 2004 yılında en fazla tarım sektöründe istihdam edilirken, 2012 yılında her 100 kişiden 65'i hizmet, 23'ü sanayi ve 12'si tarımda istihdam edilmiştir. Yıllar itibariyle 2004'de en yüksek istihdam tarım sektöründe yapılırken 2012 yılında en az istihdam edilen sektör olmuştur. Yıllar itibariyle hizmet ve sanayi sektöründe istihdam edilme oranı artmakta iken tarım sektöründe istihdam edilme oranı azalmaktadır.

Grafik 15. İstihdam Edilenlerin Yıllara Göre İktisadi Faaliyet Kolları,%,TRC3,2004-2012

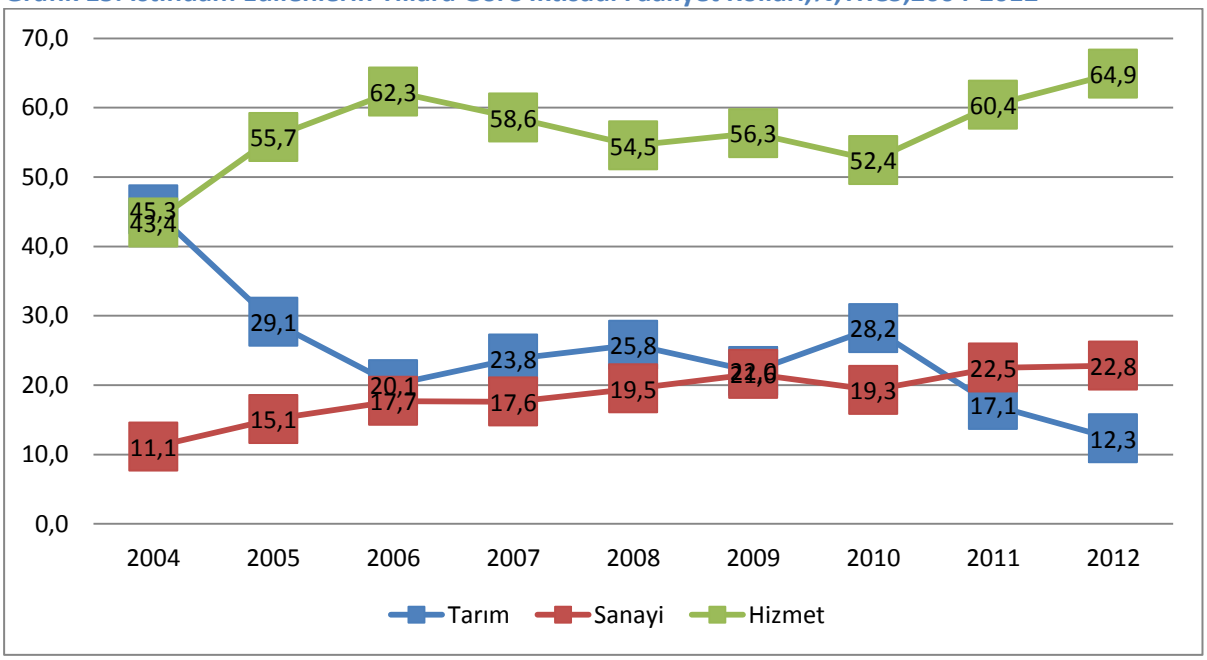

Kaynak: TÜİK Hanehalkı İşgücü Anketi Sonuçları

Şırnak ilinin yer aldığı TRC3 bölgesinde istihdam edilenlerin cinsiyete göre işteki durumu istatistiklerine baktığımızda toplamda %77,4'ü ücretli, maaşlı ve yevmiyeli, %19,4'ü işveren ve kendi hesabına ve %3,2'si ücretsiz aile işçisi olarak çalışmaktadır. Ücretli, maaşlı ve yevmiyeli çalışanların oranı tarım sektöründe %34,9 iken bu oran tarım dışında %83,6'dır. Erkek nüfusunda tarım sektöründe %57,6'sı, tarım dışında %82,1'i ücretli, maaşlı ve yevmiyeli olarak çalışıyor. Kadın nüfusunda tarım sektöründe %55,6 iken bu oran tarım dışında %90,6'sı ücretli, maaşlı ve yevmiyeli olarak çalışmaktadır. İşveren ve kendi hesabına çalışanlar tarım sektöründe %48,8 iken bu oran tarım dışında %15,1'dir. Erkek nüfusunda tarım sektöründe %57,6'sı, tarım dışında %16,1'i işveren ve kendi hesabına çalışmaktadır. Kadın nüfusunda tarım sektöründe %55,6'sı, tarım dışında %6,3'ü işveren ve kendi hesabına çalışmaktadır. Ücretsiz aile işçisi olarak çalışanlar tarım sektöründe %16,3 iken bu oran tarım dışında %1,3'tür. Erkek nüfusunda tarım sektöründe %12,1'i, tarım dışında %1,5'i işveren ve kendi hesabına çalışmaktadır. Kadın nüfusunda tarım sektöründe %22,2'si, tarım dışında %3,1'i işveren ve kendi hesabına çalışmaktadır.

Grafik 16. İstihdam Edilenlerin Cinsiyete Göre İşteki Durumu,%,TRC3, 2012

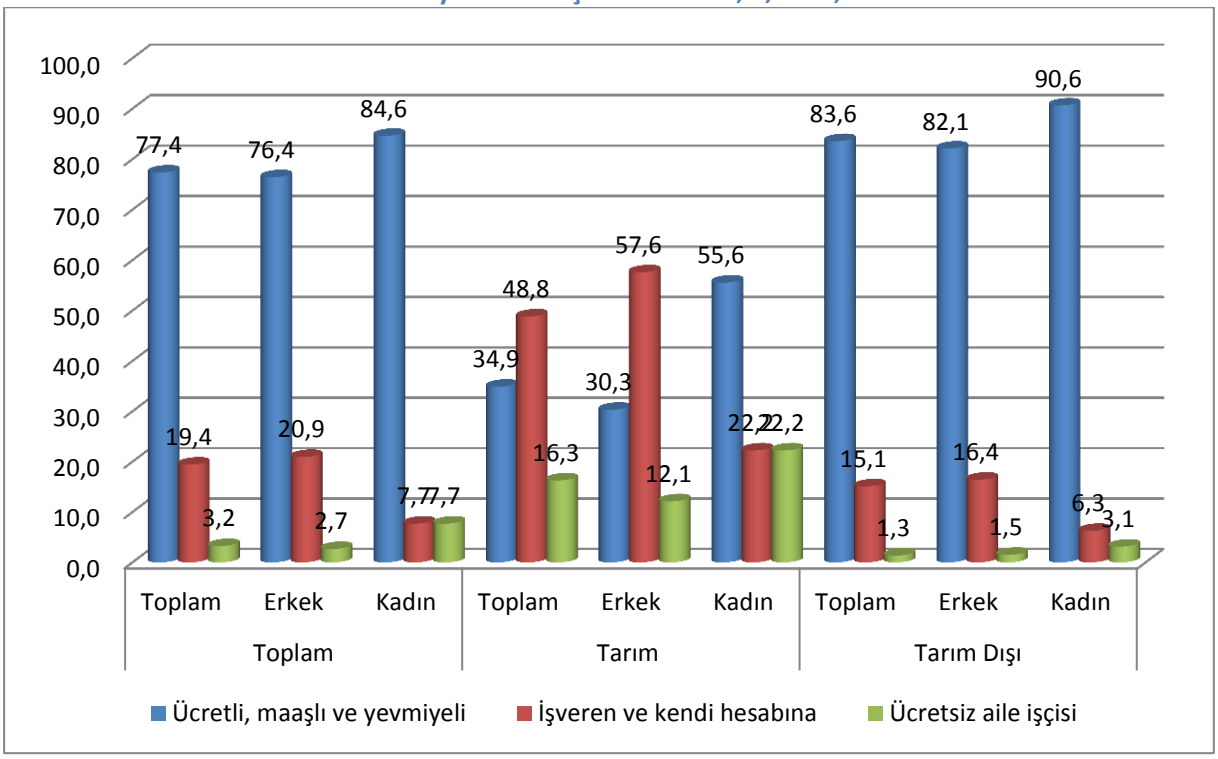

Kaynak: TÜİK Hanehalkı İşgücü Anketi Sonuçları

Şırnak ilinin yer aldığı TRC3 bölgesinde istihdam edilenlerin sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılığa ve eğitim durumuna göre istihdam verilerine baktığımızda; bölgede kayıt dışılık fazla olup toplamda kayıt dışılık erkeklerde %52,2 ve kadınlarda %46,2'dir. Sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılık erkeklerde %47,8 ve kadınlarda %53,8'dir.Kadınlarda sosyal güvenlik kurumuna kayıtlı çalışan daha fazladır. Okuma yazma bilemeyen nüfusta istihdam edilenler sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılık az olup kayıt dışılık fazladır. Okuma yazma bilmeyen erkeklerde her 100 kişiden 87'si ve kadınlarda her 100 kişiden 83'ü kayıt dışıdır. Lise altı öğrenim seviyesinde erkeklerde 100 kişiden 67'si ve kadınlarda her 100 79'u kayıt dışıdır. Lise ve dengi meslek okulu öğrenim seviyende kayıtlılık kayıt dışılıktan fazladır. Erkeklerde her 100 kişiden 68'i ve kadınlarda her 100 kişiden 80'i kayıtlıdır. Yükseköğretim öğrenim seviyesinde sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılık en fazla olup kayıt dışılık en azdır. Erkeklerde her 100 kişiden 97'si ve kadınlarda her 100 kişiden 93'ü kayıtlıdır.

Grafik 17.Sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılığa ve Eğitimine göre istihdam edilenler,%,TRC3,2012

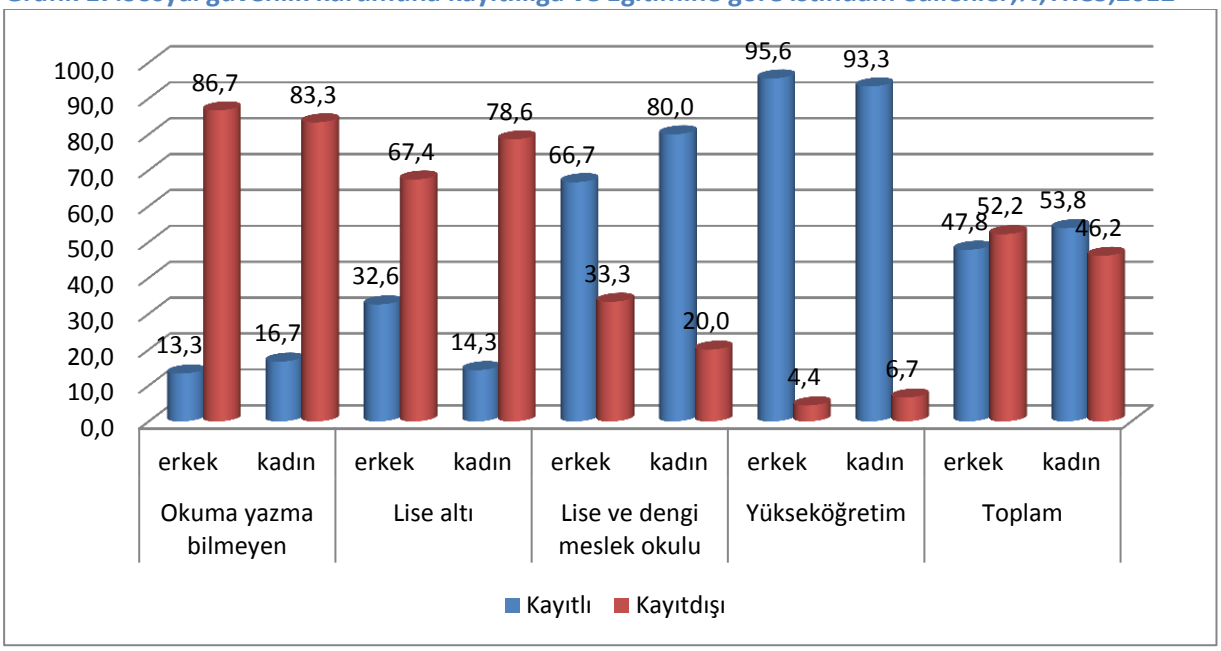

Kaynak: TÜİK Hanehalkı İşgücü Anketi Sonuçları

Şırnak ilinin yer aldığı TRC3 bölgesi 2012 yılı eğitim durumuna göre istihdam oranı verilerine baktığımızda en az istihdam oranının okuma yazma bilmeyen nüfusta olduğu oransal olarak her 100 kişiden 6'sı istihdam ediliyor. En yüksek istihdam oranının yükseköğretim öğretim seviyesinde olduğu görülmektedir. Yükseköğretim seviyesinde her 100 kişiden 74'ü istihdam edilmektedir. Genel olarak öğrenim seviyesi yükseldikçe istihdam oranı artmaktadır. Erkek ve kadın nüfusunda istihdam oranını karşılaştırdığımızda erkek ve kadın nüfusunda en yüksek istihdam oranı yükseköğretim seviyesindedir. Erkek ve kadın nüfusunda en düşük istihdam oranı okuma yazma bilmeyen nüfustadır.

Grafik 18. Eğitim Durumuna Göre İstihdam Oranı, %,TRC3, 2012

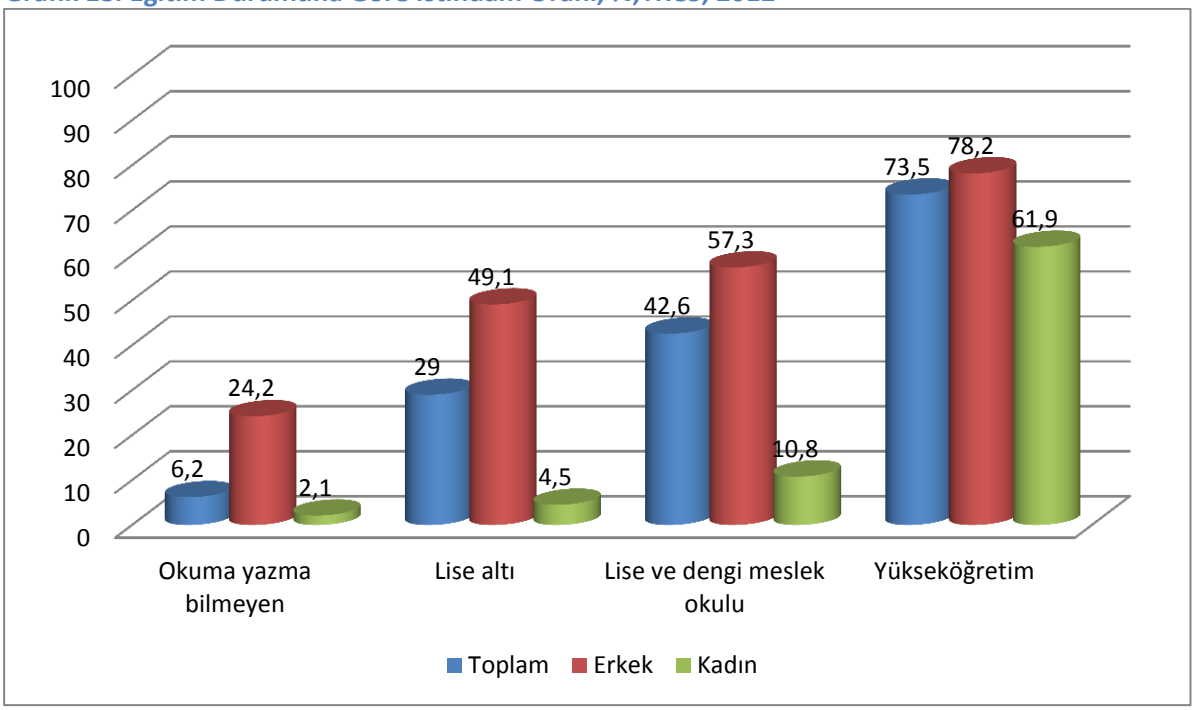

Kaynak: TÜİK Hanehalkı İşgücü Anketi Sonuçları

Şırnak ilinin yer aldığı TRC3 bölgesi 2012 yılı geniş yaş gruplarına göre istihdam oranları verilerine baktığımızda en yüksek istihdam oranı %39,6 ile 25-34 yaş grubundadır. En düşük istihdam oranı %9,8 ile 55+ yaş grubundadır. Erkek ve kadın nüfusunda yaş gruplarına istihdam oranlarını karşılaştırdığımızda erkek ve kadınlarda en yüksek istihdam 25-34 yaş aralığında ve en düşük istihdam oranı erkek hem kadınlarda 55+ yaş nüfusunda aynıdır.

Grafik 19. Geniş Yaş Grubuna Göre İstihdam Oranı, %,TRC3, 2012

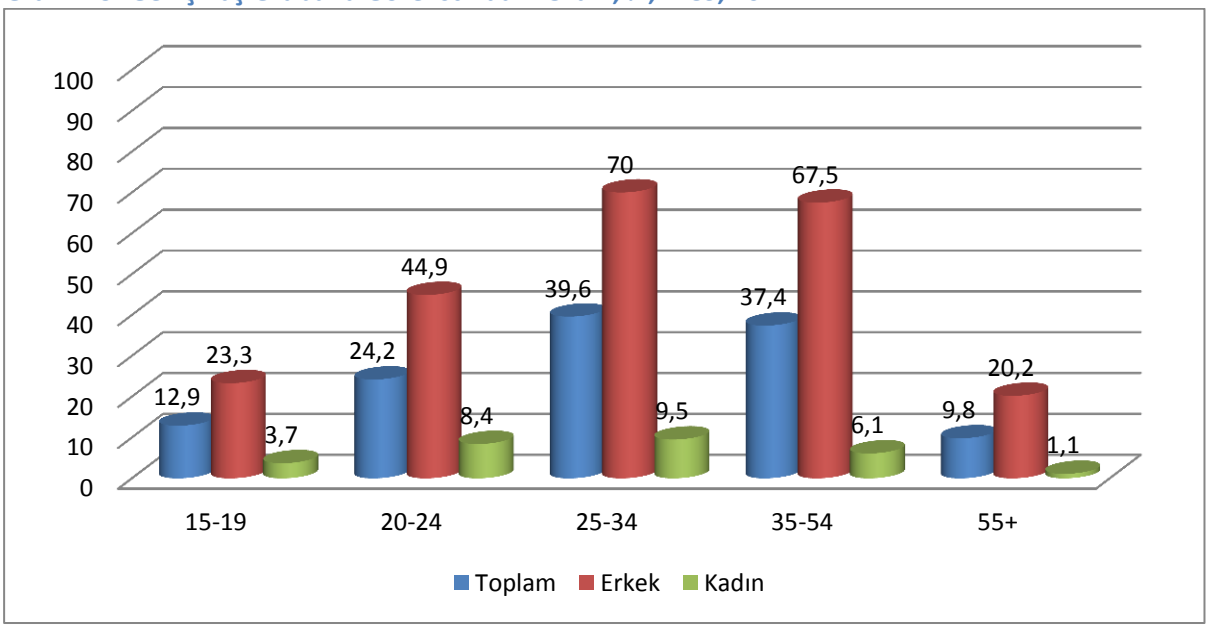

Kaynak: TÜİK Hanehalkı İşgücü Anketi Sonuçları

İşgücüne Dahil Olmayanlar

Şırnak ilinin yer aldığı TRC3 bölgesinde 2010 yılında bölgede çalışabilir yaştaki nüfusun %36,0'sı işgücüne katılırken, 2011 yılında bu oran % 33,9'a düşmüştür. 2012 yılında bölgede çalışabilir yaştaki nüfusun % 65,0'i işgücü dışındadır.

2012 yılı işgücüne dâhil olamayanların cinsiyete göre dâhil olmama nedenleri verilerine baktığımızda işgücü dışında bulunma nedenlerinde kadınlarda ilk sırada %77,1 ile ev işleri ile meşgul olma yer alırken, erkeklerde %29,3 ile eğitim ve öğretim olanlar yer almaktadır. Erkeklerde ikinci sırada %24,5 ile çalışamaz halde durumu bulunurken kadınlarda ikinci sırada %9,1 ile eğitim/öğretim olanlar bulunuyor. İşgücü dışındaki nüfusun İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar erkeklerde ki oranı %21,2 iken kadınlarda bu oran %6,9'dur.İşgücü dışındaki kadın nüfusun ev işleriyle meşgul erkek olanı yoktur.

Grafik 20.İşgücüne Dâhil Olmayanların Cinsiyete Göre İşgücüne Dâhil Olmama Nedenleri,TRC3,2012

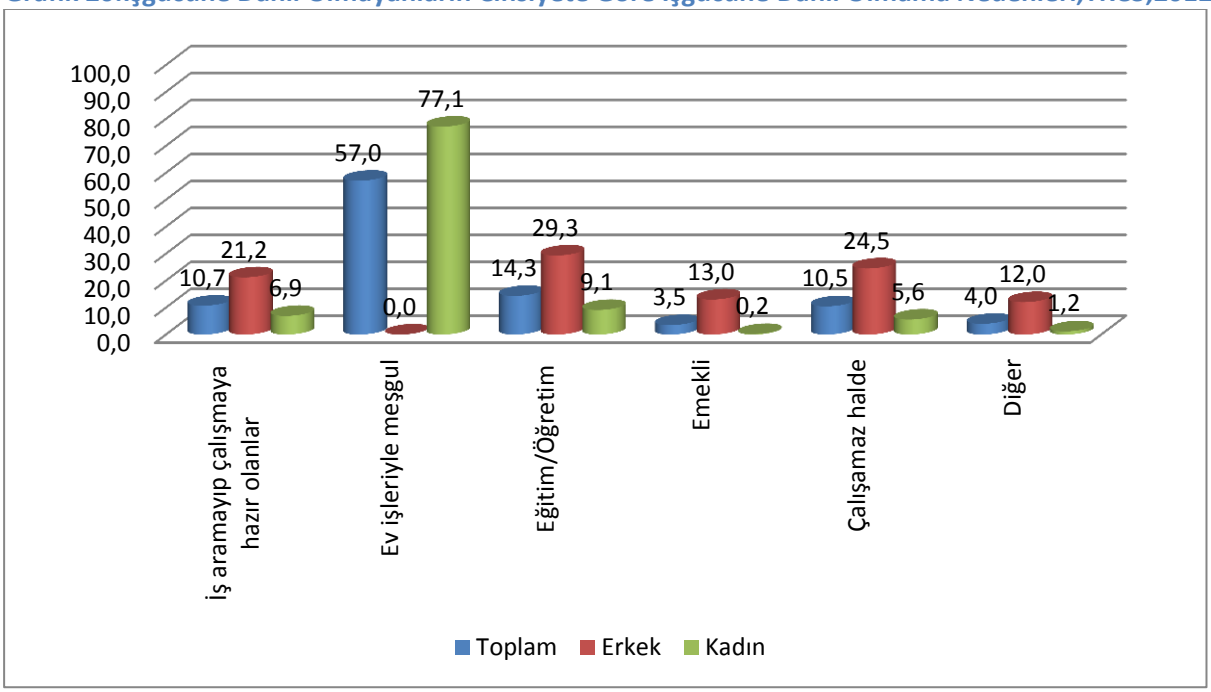

Kaynak: TÜİK Hanehalkı İşgücü Anketi Sonuçları

İl Düzeyinde Temel işgücü İstatistikleri

İl düzeyinde Şırnak ili temel işgücü istatistiklerine baktığımızda en güncel istatistikler 2011 yılında yayınlandı 2011* yılına ait veriler nüfus ve konut araştırması (NKA)'na ait olup diğer yıllardan farklı bir veriye sahiptir. Şırnak ilinde yıllar itibariyle işgücüne katılım istikralı bir şekilde artmakta olup buna paralel istihdam oranı da artmaktadır. İşgücüne katılım en fazla 2011 yılında olup %42,1'dir. İstihdam oranı en fazla 2011 yılında olup %35,7 olmuştur. İşsizlik oranı istikrasız olup 2010 yılında %11,2 ile en az olup 2011 yılında 4,1 puan yükselerek %15,3'e yükselmiştir.

Tablo 15.Yıllar İtibariyle İl Düzeyinde Temel İşgücü İstatistikleri,%, Şırnak,2008-2011

Yıllar	İşgücüne Katılım Oranı	İstihdam Oranı	İşsizlik Oranı
2008	29,8	23,2	22,1
2009	30,7	25,5	14,8
2010	38,7	34,4	11,2
2011*	42,1	35,7	15,3

Kaynak: TÜİK Hanehalkı İşgücü Anketi Sonuçları

İŞKUR'A KAYITLI İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

Bu kısımda İŞKUR istatistiklerinden yararlanarak ilin işgücü piyasası değerlendirilmiştir. İŞKUR istatistikleri sadece İŞKUR'a kayıtlı kesim itibariyle mevcut olmasına rağmen bu veri seti il bazında cinsiyet, yaş, eğitim gibi kayıtlı işsizlerin özelliklerini ve açık işlerin sektörel dağılımı gibi özellikleri içermesi açısından önemli göstergelerdir.

Şırnak Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü yıllar itibariyle başvuran kişi sayılarına baktığımızda 2008 yılından 2012 yılına kadar genel olarak başvuruların arttığı görülmektedir. Yıllar itibariyle 2001 yılında başvuran sayısında azalma yaşansa da 2012 yılında başvurular artmıştır. 2008 yılında toplam başvuru 1999 kişi iken 2012 yılında bu sayı 7318 kişi artarak 9317 kişi olmuştur. Erkek ve kadınlarda başvurulara baktığımızda yıllar itibariyle erkek başvuruların, kadın başvurularından fazla olduğu görülmektedir.2008 yılında kadın başvuru sayısı 394 kişi iken 2012 yılında başvuru sayısı 2941 kişi olmuştur. 2008 yılında erkeklerde başvurun sayısı 1605 kişi iken 2012 yılında başvuran sayısı 6376 kişidir.

Grafik 21. Yıllar itibariyle İŞKUR'a Başvurular, Şırnak, 2008-2012

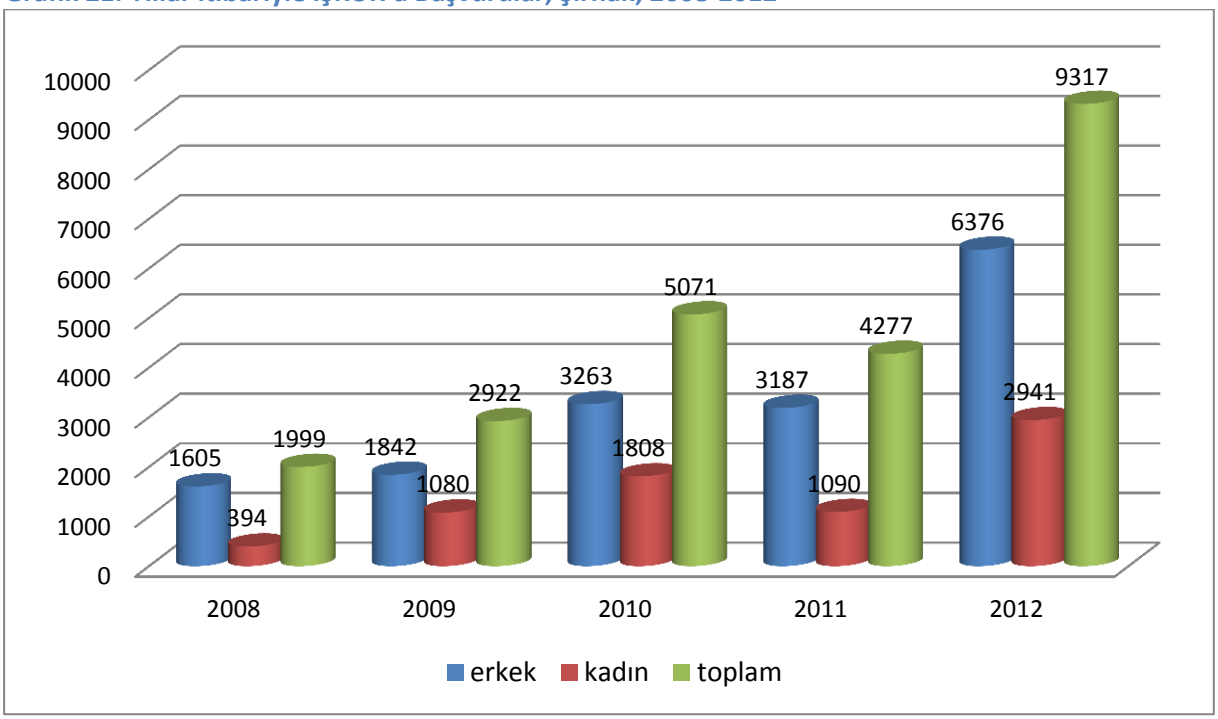

Kaynak: İŞKUR

2012 yılında eğitim durumlarına göre yapılan başvuruları istatistikleri incelediğimizde Şırnak Çalışma ve İş Kurumuna toplamda 9317 kişi başvurmuş, bunların 6376'sı erkek ve 2941'i kadındır. Toplamda en fazla başvurunun ilköğretim seviyesinde olup bu sayı toplam başvuruların %40,9'unu oluşturmaktadır. İkinci en fazla başvuru %25,8 ile okur-yazar kişilerdir. En az başvuru 8 kişi ile yüksek lisans öğrenim seviyesindedir. Erkek ve kadınlarda eğitim durumlarına göre başvurulara baktığımızda erkeklerde en fazla başvuru %44,6 ile ilköğretim seviyesinde iken kadınlarda en fazla başvuru %36,8 ile okur-yazar olan kişilerdir. Toplamda doktora seviyesinde hiç başvuru alınmamıştır.

Tablo 16. Eğitim Durumlarına Göre İŞKUR'a Başvurular, Şırnak, 2012

ŞIRNAK			
Eğitim Durumu	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**
Okuma-Yazma	390	284	674
Okur-Yazar	1.320	1.082	2.402
İlköğretim	2.845	969	3.814
Ortaöğretim	1.399	435	1.834
Ön lisans	252	129	381
Lisans	164	40	204
Yüksek Lisans	6	2	8
Toplam	**6.376**	**2.941**	**9.317**

Kaynak: İŞKUR

2012 yılında Şırnak'ta en fazla başvuru yapılan ilk 10 mesleği Türkiye'de en fazla başvuru yapılan ilk 10 meslek ile karşılaştırdığımızda benzer özellikler göstermektedir. Şırnak ve Türkiye'de en fazla başvuru alınan meslek; beden işçisi (genel) mesleğidir. Şırnak'ta yapılan başvuruların %59,4'ü beden işçisi (genel) mesleğindedir. Şırnak ve Türkiye'de en fazla başvuru alınan ilk dört meslek aynı olup sadece ikinci ve üçüncü mesleğin sıralaması değişiktir.

Tablo 17. En Fazla Başvuru Alınan ilk 10 Meslek,2012

ŞIRNAK		TÜRKİYE	
Meslek	**Başvuru**	**Meslek**	**Başvuru**
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	5.531	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	572.862
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	686	BÜRO MEMURU (GENEL)	100.687
BÜRO MEMURU (GENEL)	212	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	86.976
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	173	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	53.649
KİLİM DOKUYUCU (EL TEZGÂHI)	113	SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	47.515
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	104	SEKRETER	36.929
BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	99	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	33.993
TIR ŞOFÖRÜ	72	ÖN MUHASEBECİ	30.406
ŞOFÖR (YOLCU TAŞIMA)	65	GARSON (SERVİS ELEMANI)	27.132
KADIN GİYSİ TASARIM TEKNİSYENİ	64	MUHASEBECİ	25.799

Kaynak: İŞKUR

Tablo 18. En Fazla Başvuru Olan ve En Fazla Açık İş Olan ilk 10 Meslek,%, Şırnak,

En Fazla Başvuru alınan Meslekler	Ağırlığı	En Fazla Açık İş Olan Meslekler	Başvuru
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	59,4	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	48,5
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	7,4	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	30,3
BÜRO MEMURU (GENEL)	2,3	TIR ŞOFÖRÜ	2,9
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	1,9	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	2,0
KİLİM DOKUYUCU (EL TEZGÂHI)	1,2	REYON GÖREVLİSİ	1,1
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	1,1	KASİYER	0,9
BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	1,1	FAYANS, SERAMİK VE KARO DÖŞEMECİSİ	0,8
TIR ŞOFÖRÜ	0,8	ODA GÖREVLİSİ-TURİZM	0,7
ŞOFÖR (YOLCU TAŞIMA)	0,7	KALIPÇILIK TEKNİKERİ	0,7
KADIN GİYSİ TASARIM TEKNİSYENİ	0,7	KONFEKSİYON İŞÇİSİ	0,7

Kaynak: İŞKUR

2012 yılında en fazla başvuru olan meslek ile en fazla açık iş olan ilk 10 mesleği karşılaştırdığımızda en fazla başvurusu alınan ile en fazla açık iş olan meslek aynı olup bu meslek beden işçisi (genel)dir. Beden işçisi (temizlik) açık işlerdeki oranı %30,3 iken yapılan başvurularda bu oran azalmakta olup bu oran %7,4'tür.

Şırnak'ta yıllar itibariyle kayıtlı işsizlerin değişimine baktığımızda yıllar itibariyle kayıtlı işsiz sayısı artmaktadır. 2008 yılında kayıtlı işsiz sayısı 1527 iken bu sayı 2012 yılında 9525 kişi olmuştur. Erkek ve kadın kayıtlı işsiz sayısına baktığımızda erkek işsiz sayısı daha fazladır. 2012 yılında kayıtlı erkek işsiz oranı %69,2 ve kayıtlı işsiz sayısı %30,8'dir.

Grafik 22. Yıllar İtibariyle Kayıtlı İşsiz Sayının Değişimi, Şırnak,2008-2012

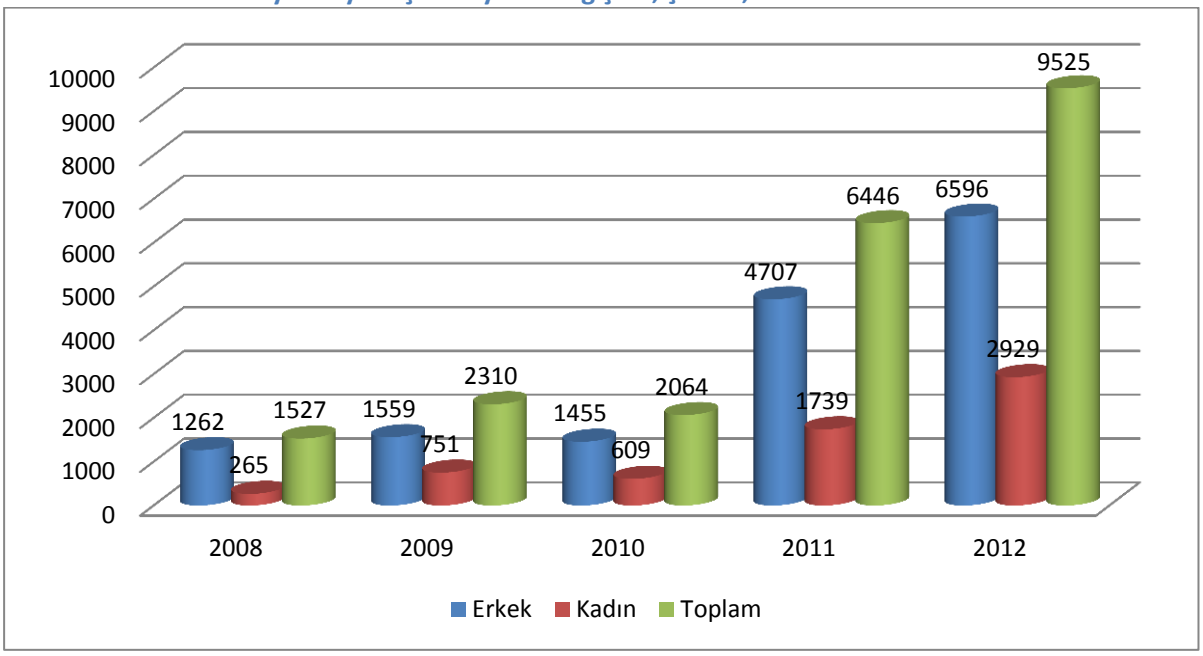

Kaynak: İŞKUR

Tablo 19. En Fazla İşsizin Bulunduğu ilk 10 Meslek,2012

ŞIRNAK		TÜRKİYE	
MESLEKLER	Kayıtlı İşsiz Sayısı	MESLEKLER	Kayıtlı İşsiz Sayısı
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	5.492	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	580.621
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	837	BÜRO MEMURU (GENEL)	142.007
BÜRO MEMURU (GENEL)	304	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	92.007
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	144	SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	47.614
BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	143	SEKRETER	46.050
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	133	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	45.512
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	90	ÖN MUHASEBECİ	38.206
ŞOFÖR (YOLCU TAŞIMA)	84	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	35.912
GÜVENLİK GÖREVLİSİ (SİLAHLI)	68	MUHASEBECİ	32.002
KALORİFER ATEŞÇİSİ (KATI VE SIVI YAKIT)	56	BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	26.951

Kaynak: İŞKUR

2012 yılında Şırnak'ta en fazla İşsizin bulunduğu ilk 10 mesleği Türkiye'de en fazla işsizin bulunduğu ilk 10 mesleği ile karşılaştırdığımızda benzer özellikler göstermektedir. Şırnak ve Türkiye'de en fazla işsizin bulunduğu meslek; beden işçisi (genel) mesleğidir. Şırnak'ta kayıtlı işsizin %57,7'si beden işçisi (genel) mesleğinde olup bu oran Türkiye'de %24,5'tir. Şırnak ve Türkiye'de en fazla işsizin olduğu ilk 10 meslek birbirine çok yakın olup bazı sıralamalarda farklılık göstermektedir.

Grafik 23. Bekleme Sürelerine Göre İşsizlerin Dağılımı, Şırnak,2012

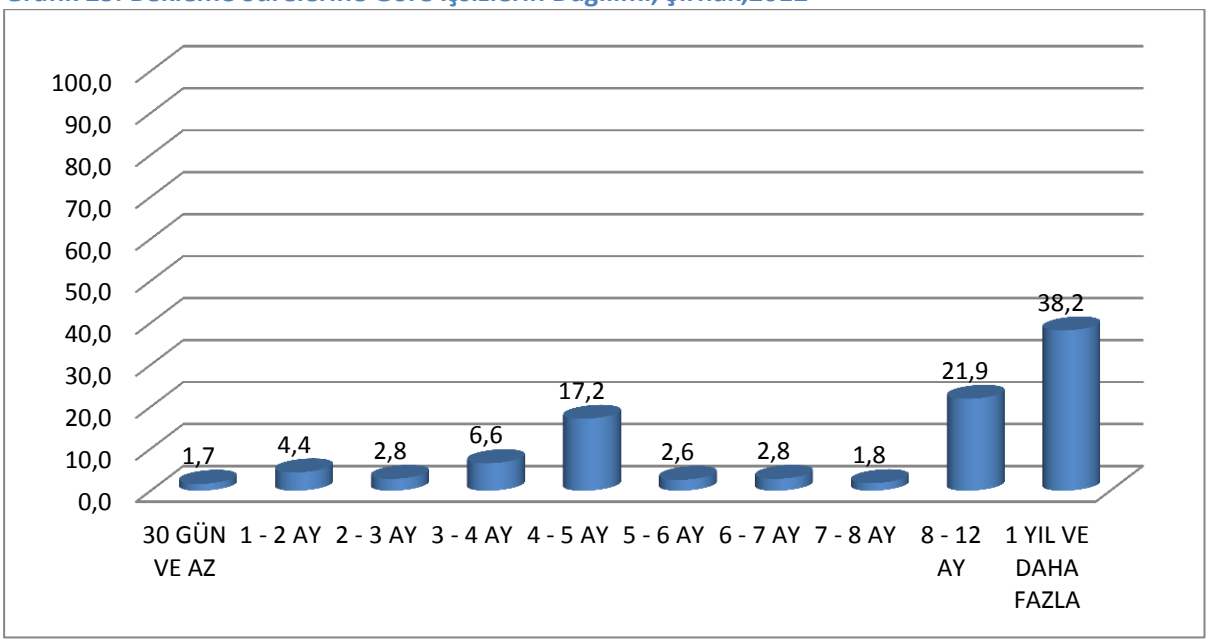

Kaynak: İŞKUR

Şırnak'ta 2012 yılında kayıtlı işsizlerin bekleme sürelerine göre dağılımına baktğımızda en fazla kayıtlı işsizlerin %38,2'sinin 1 yıl ve daha fazla bekleme süresi olduğu görülmektedir. İkinci en fazla bekleme süresi %21,9 ile 8-12 ay arasındadır. En az bekleme süresi 30 gün ve daha az beklemedir.

Tablo 20. Yaş Gruplarına Göre Kayıtlı işsiz Sayıları, Şırnak,2012

YAŞ	ERKEK	KADIN	TOPLAM
15-19	477	307	784
20-24	1.771	982	2.753
25-29	1.512	584	2.096
30-34	929	406	1.335
35-39	563	240	803
40-44	441	154	595
45-49	355	90	445
50-54	219	57	276
55-59	177	38	215
60-64	86	38	124
65+	66	33	99
TOPLAM	6.596	2.929	9.525

Kaynak: İŞKUR

2012 yılı İŞKUR İstatistiklerine göre Şırnak'ta en yüksek kayıtlı işsiz 20-24 yaş grubundadır. Kayıtlı işsizlerin % 28,9'u bu yaş grubundadır. 20-24 yaş grubunu %22 ile 25-29 yaş grubu takip etmektedir. Yaş artıkça kayıtlı işsiz sayısı azalmaktadır. 20-34 yaş grubundaki kayıtlı işsizler, Türkiye toplamında olduğu gibi, ildeki toplam işsizlerin üçte ikisini oluşturmaktadır. 15-19 yaş grubundaki işsizlerin toplam işsizler içindeki payı ise Türkiye ortalamasından daha yüksektir. İlde % 8,2 olan 15-19 yaş grubunun payı, Türkiye toplamında % 3,5'tir.

Grafik 24. Kayıtlı İşsizlerin Eğitim Durumuna Göre Dağılımları,%, Şırnak,2012

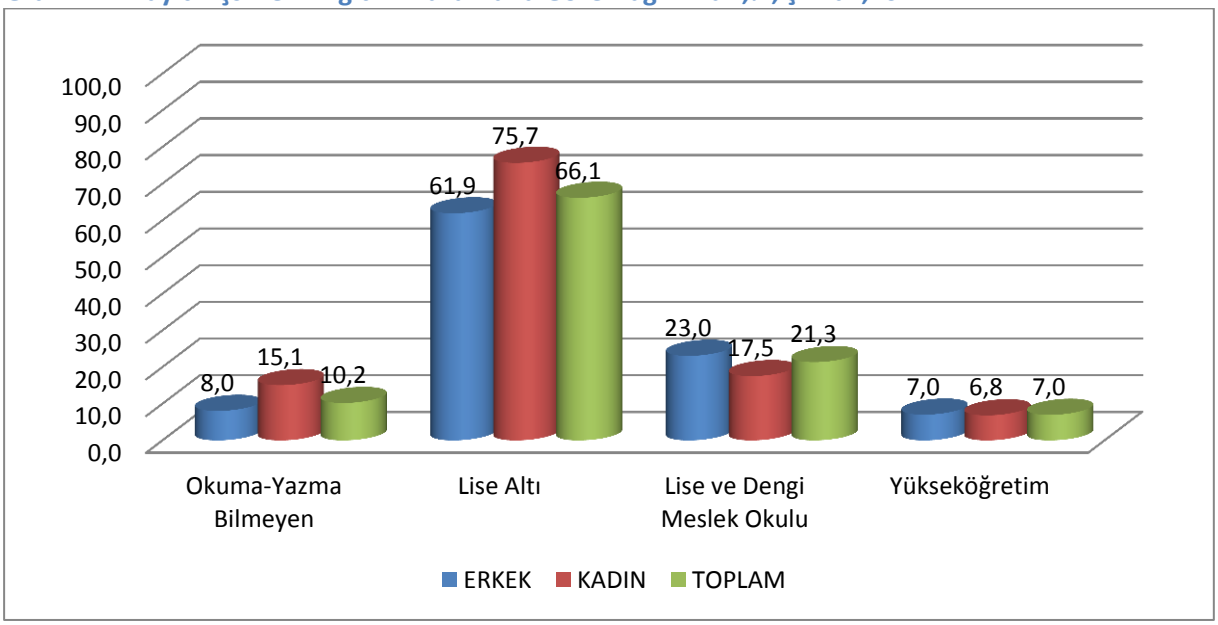

Kaynak: İŞKUR

İlin eğitim seviyesi Türkiye ortalamasından daha düşüktür. İlde lise altı eğitimlilerinin kayıtlı işsiz içindeki payı % 66,1 ile % 45,1 olan Türkiye toplamının üstünde iken ve lise ve dengi meslek okulu mezunlarının payı % 21,3 ile % 30 olan Türkiye toplamından daha düşüktür. Şırnak'ta yüksekokul mezunlarının payı %7,0 ile %19,0 olan Türkiye toplamından düşüktür.

Şırnak'ta toplam işsizlerin içinde kadının payı Türkiye ortalamasından 8,6 puan daha düşüktür. Cinsiyetler arası dağılımda iki cinsiyet arasındaki en belirgin fark lise altı mezunlarındadır. Şırnak'ta lise altı mezunları kayıtlı işsizler içinde % 75,7 olan kadın işsiz oranı, erkeklerde %61,9'dur.Şırnak'ta yükseköğretim mezunu kayıtlı işsiz oranı erkeklerde %7,0 iken kadınlarda %6,8'dır.

Grafik 25. Yıllar İtibariyle Açık İş Sayıları, Şırnak,2008-2012

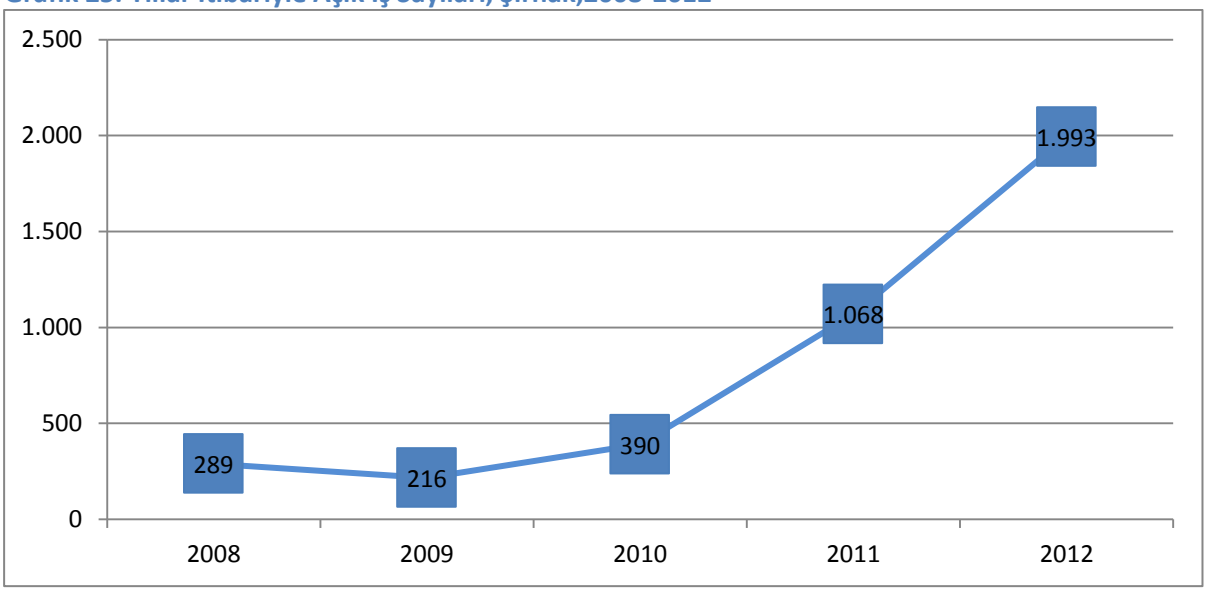

Kaynak: İŞKUR

Şırnak'ta yıllar itibariyle kayıtlı açık iş sayılarının değişimine baktığımızda yıllar itibariyle açık iş sayısı artmaktadır. 2008 yılında açık iş sayısı 289 iken bu sayı 2012 yılında 1.704 açık iş artmış olup 1.993 kişi olmuştur. Yıllar itibariyle açık iş sayısı artmaktadır. 2010 yılından sonra büyük bir hızla artmış olup 2010 yılında 390 açık iş sayısı 2011 yılında 678 açık iş artmış olup 1068 kişi olmuştur. 2013 yılı ilk 8 aylık dönemde açık iş sayısı 2997 kişi olmuştur.

Şırnak'ta kamunun istihdam yaratma gücü çok daha fazladır. Şırnak'ta alınan açık iş sayısı 1993 olup açık işlerin %77,6'si kamu sektörüne ve %22,4'ü özel sektöre aittir. Türkiye'de kamu sektöründeki açık işler toplam açık işlerin %14,2'sidir.

2012 yılında Şırnak'ta en fazla açık iş bulunan ilk 10 mesleği Türkiye'de en fazla açık iş bulunan ilk 10 meslek ile karşılaştırdığımızda benzer özellikler göstermektedir. Şırnak ve Türkiye'de en fazla açık iş bulunan meslek; beden işçisi (genel) mesleğidir. Şırnak'ta yapılan başvuruların %48,5'i beden işçisi (genel) mesleğindedir. En fazla açık iş bulunan ilk iki meslek beden işçisi olup toplamda açık işlerin %78,8'ini kapsamaktadır. Türkiye'de bu oran %41,9'dur. 2013 yılı ilk 8 aylık dönemde 2997 açık işin %38,0'i beden işçisi genel olup beden işçisi oranı azalmıştır.

Tablo 21. En Fazla Açık İş Bulunan ilk 10 Meslek, 2012

ŞIRNAK		TÜRKİYE	
Meslekler	**Açık İş Sayısı**	**Meslekler**	**Açık İş Sayısı**
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	967	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	366.718
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	604	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	48.132
TIR ŞOFÖRÜ	57	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	43.931
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	39	SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	22.153
REYON GÖREVLİSİ	22	BÜRO MEMURU (GENEL)	20.913
KASİYER	17	GÜVENLİK GÖREVLİSİ	20.446
FAYANS, SERAMİK VE KARO DÖŞEMECİSİ	16	MAKİNECİ (DİKİŞ)	18.058
ODA GÖREVLİSİ-TURİZM	14	GARSON (SERVİS ELEMANI)	15.768
KALIPÇILIK TEKNİKERİ	14	ÇAĞRI MERKEZİ GÖREVLİSİ	13.197
KONFEKSİYON İŞÇİSİ	13	REYON GÖREVLİSİ	11.054

Kaynak: İŞKUR

Şırnak'ta ana meslek gruplarına göre açık işlerin dağılımını Türkiye ana meslek gruplarına göre açık işlerin dağılımını karşılaştırdığımızda en fazla açık iş Şırnak'ta %83,0 ve Türkiye'de de %51,1 ile nitelik gerektirmeyen mesleklerdedir. İkinci olarak en fazla açık iş Şırnak'ta %5,3 ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlarda iken Türkiye'de hizmet ve satış elemanlarındadır. Şırnak'ta nitelik gerektirmeyen meslekler oranı çok yüksek olup Türkiye'de durum yarısıdır. 2013 yılı ilk 8 aylık dönemde 2997 açık işin %49,3'ü nitelik gerektirmeyen mesleklerdedir.

Grafik 26. Ana Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Dağılımı,%, Şırnak,2012

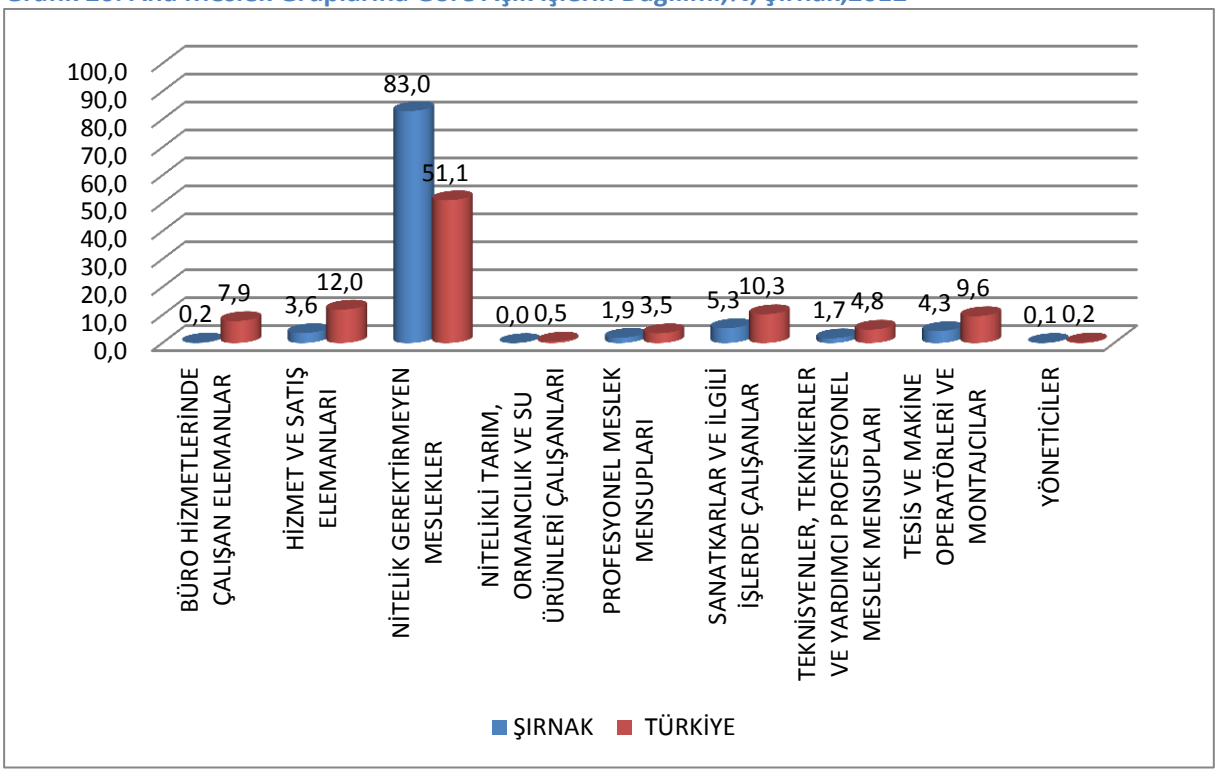

Kaynak: İŞKUR

Tablo 22. Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımı,%, 2012

SEKTÖRLER	ŞIRNAK	TÜRKİYE
Bilgi ve iletişim	1,2	4,4
Diğer hizmet faaliyetleri	2,1	9,1
Eğitim	42,7	3,9
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,7	0,7
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,1	1,1
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0	0,1
Hanehalklarının işverenler olarak faaliyetleri; hanehalkları tarafından kendi kullanımlarına yönelik olarak ayrım yapılmamış mal ve hizmet üretim faaliyetleri	0,0	0,1
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	20,5	8,6
İmalat	2,1	33,9
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	1,5	1,4
İnşaat	8,4	5,4
Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik	3,3	1,0
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	2,3	5,4
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0	0,4
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0	0,8
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	6,6	6,7
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	2,1	1,5
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	0,4	1,6
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	2,7	9,5
Ulaştırma ve depolama	3,4	4,2

Kaynak: İŞKUR

Şırnak'ta sektörlere göre açık işerin dağılımı ile Türkiye sektörlere göre açık işlerin dağılımını karşılaştırdığımızda açık işler sektörler bazında farklılıklar göstermektedir. En fazla açık iş Şırnak'ta %42,7 ile eğitim sektöründe iken Türkiye'de %33,9 ile imalat sektöründedir. Şırnak'ta ikinci olarak en fazla açık iş %20,5 ile idari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe iken Türkiye'de ikinci en fazla açık iş Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektöründedir. Şırnak'ta tüm sektörlerde açık iş bulunmuyor. Gayrimenkul faaliyetleri, uluslararası örgütler ve temsilciler gibi beş sektörde açık iş bulunmuyor. Türkiye'de bütün sektörlerde açık iş bulunup uluslararası örgütler ve temsilcilerinin faaliyetleri sektörü %0,0 görünmesini sebebi çok düşük değer olmasıdır ve 49 açık iş alınmıştır. 2013 yılı ilk 8 aylık dönemde alınan 2997 açık işin %26,5'i eğitim ve %14,0'ü inşaat sektörüdür. İnşaat sektörü oranı artmıştır.

Şırnak'ta 2012 yılı sosyal durumlarına açık işler istatistiğini incelediğimizde açık işler içinde %2,0 oranında engelli ve % 98,0 normal açık iş alınmıştır. Eski hükümlü-TMY(terörle mücadelede yaralanan) sosyal durumunda açık iş alınmamıştır.

Şırnak'ta yıllar itibariyle kayıtlı işe yerleştirme sayılarının değişimine baktığımızda yıllar itibariyle işe yerleştirme sayısı artmaktadır. 2008 yılında işe yerleştirme sayısı 270 iken bu sayı 2012 yılında 1.414 işe yerleştirme artmış olup 1.684 kişi olmuştur. Yıllar itibariyle işe yerleştirme sayısı artmaktadır. 2010 yılından sonra büyük bir hızla artmıştır. Erkek ve kadın ayrımında işe yerleştirme durumuna baktığımızda erkeklerde işe yerleştime daha fazla olup yıllar itibariyle artış görülmektedir.

Grafik 27. Yıllar İtibariyle İşe Yerleştirme Sayıları, Şırnak,2008-2012

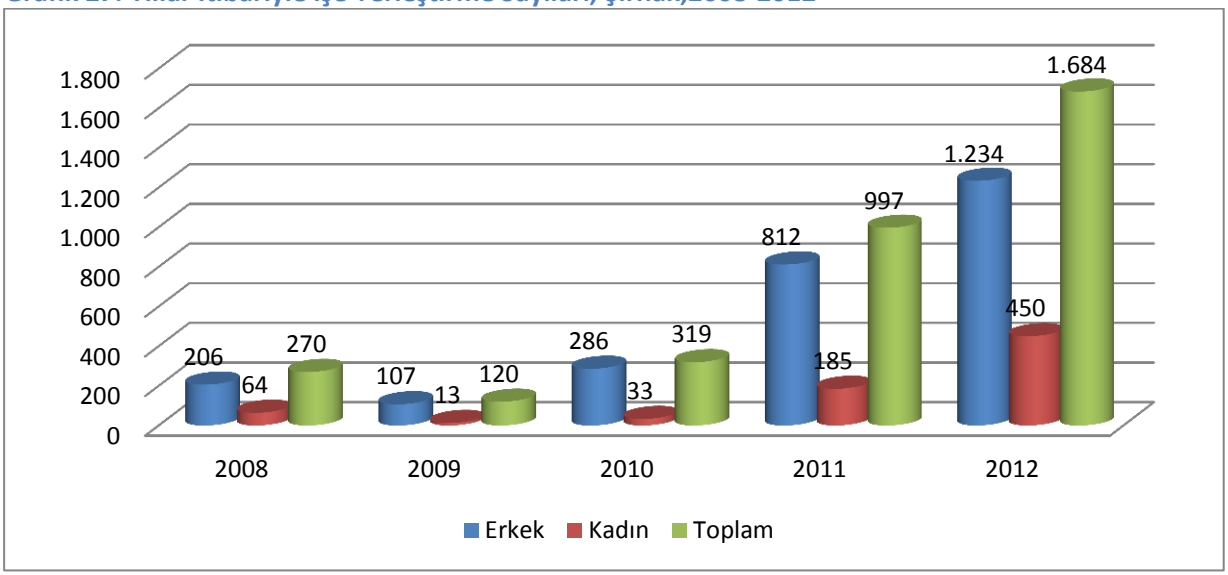

Kaynak: İŞKUR

Şırnak'ta 2013 ylı ilk 8 aylık dönemde işe yerleştirme sayısı 2227 kişidir. 2012 yılında İşe yerleştirmelerin %83,0'ı kamu ve %17,0'ı da özel sektöre yapılmıştır.

2012 yılında eğitim durumuna göre İşe yerleştirilenlerin % 70,0'ı lise altı öğrenim seviyesindedir. En az işe yerleştirme yükseköğretim öğrenim seviyesindedir. İşe yerleştirilen erkeklerin % 74,4'ü, kadınların % 68,3'ü lise altı öğrenim seviyesindedir. Erkeklerde ve kadınlarda en az işe yerleştirme yükseköğretim öğrenim seviyesindedir.2013 yılı ilk 8 aylık dönemde yapılan 2227 işe yerleştirmenin %44,0'ı lise altı öğrenim seviyesindedir.

Grafik 28. Eğitim Durumuna Göre İşe Yerleştirmelerin Dağılımları,%, Şırnak,2012

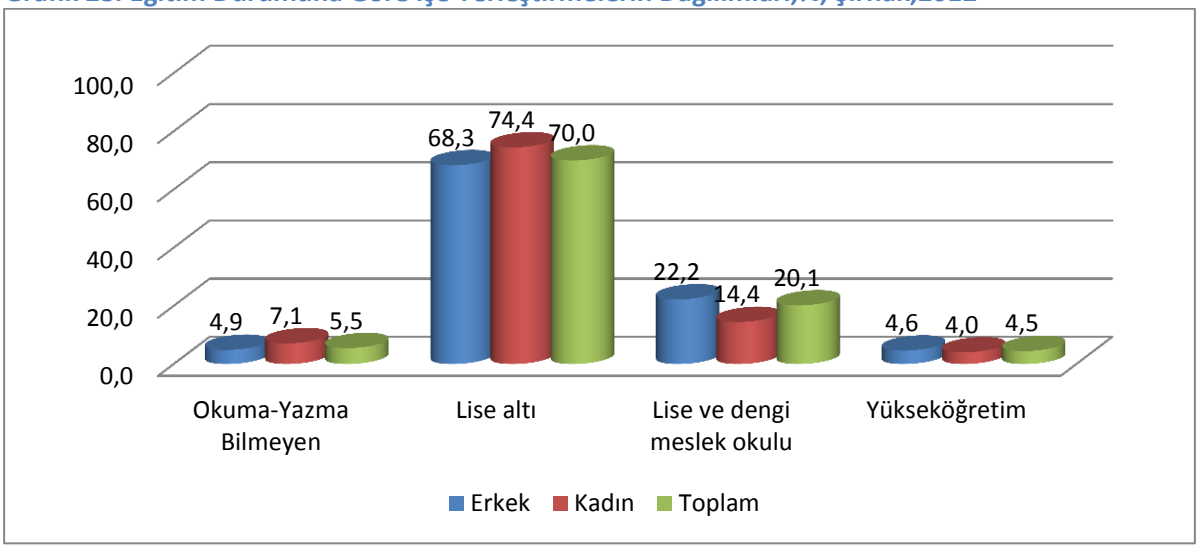

Kaynak: İŞKUR

2012 yılında Şırnak'ta en fazla işe yerleştirme yapılan ilk 10 meslek ile Türkiye'de en fazla işe yerleştirme yapılan ilk 10 meslek ile karşılaştırdığımızda özellikler benzerdir. Şırnak ve Türkiye'de en fazla işe yerleştirme yapılan meslek; beden işçisi (genel) mesleğidir. Şırnak'ta işe yerleştirmelerin %55,6'sı beden işçisi (genel) mesleğindedir. En fazla işe yerleştirme yapılan ilk iki meslek beden işçisi olup toplamda işe yerleştirmelerin %84,0'ini kapsamaktadır. Türkiye'de bu oran %48,0'dır. 2013 yılı ilk 8 aylık dönemde işe yerleştirmelerin %50,3'ü beden işçisi(genel)dir.

Tablo 23. En Fazla İşe Yerleştirme Yapılan ilk 10 Meslek, 2012

ŞIRNAK		TÜRKİYE	
MESLEKLER	**SAYI**	**MESLEKLER**	**SAYI**
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	937	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	229.943
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	479	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	37.294
TIR ŞOFÖRÜ	50	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	29.650
FAYANS, SERAMİK VE KARO DÖŞEMECİSİ	15	GÜVENLİK GÖREVLİSİ	13.308
ODA GÖREVLİSİ-TURİZM	14	SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	11.867
KALIPÇILIK TEKNİKERİ	14	BÜRO MEMURU (GENEL)	8.597
KASİYER	13	REYON GÖREVLİSİ	8.267
KONFEKSİYON İŞÇİSİ	13	ÇAĞRI MERKEZİ GÖREVLİSİ	8.152
SIVACI	10	MAKİNECİ (DİKİŞ)	8.115
PLASTİK DOĞRAMACI /PVC DOĞRAMA-İMALAT VE MONTAJCISI	10	KASİYER	6.740

Kaynak: İŞKUR

Şırnak'ta ana meslek gruplarına göre işe yerleştirme dağılımını Türkiye ana meslek gruplarına göre işe yerleştirme dağılımını karşılaştırdığımızda en fazla işe yerleştirme Şırnak'ta %86,2 ve Türkiye'de de %57,2 ile nitelik gerektirmeyen mesleklerdedir. İkinci olarak en fazla işe yerleştirme Şırnak'ta %4,8 ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlarda iken Türkiye'de %11,8 ile hizmet ve satış elemanlarındadır. Şırnak'ta iki ana meslek grubunda açık iş bulunmamaktadır. Şırnak ili ilk 8 aylık dönemde 2227 işe yerleştirmenin %62,3'ü nitelik gerektirmeyen mesleklerdedir.

Grafik 29. Ana Meslek Gruplarına Göre İşe Yerleştirmelerin Dağılımı,%, Şırnak,2012

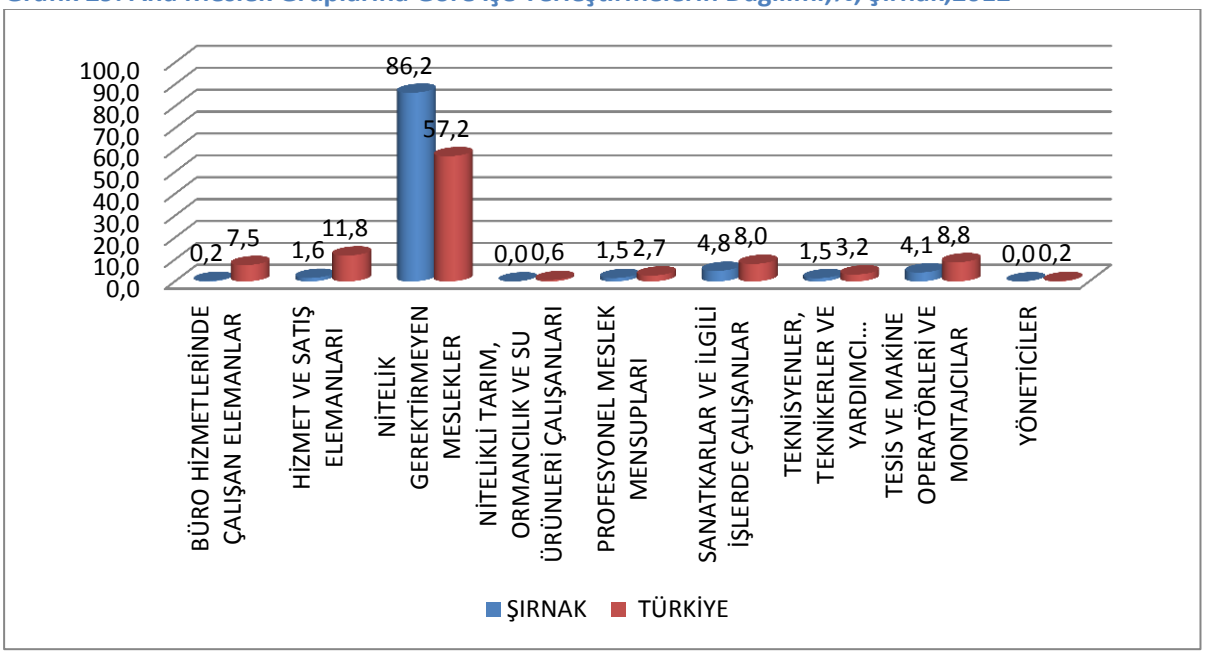

Kaynak: İŞKUR

Şırnak'ta sektörlere göre işe yerleştirme dağılımı ile Türkiye sektörlere göre işe yerleştirme dağılımını karşılaştırdığımızda işe yerleştirme sektörler bazında farklılıklar göstermektedir. En fazla işe yerleştirme Şırnak'ta %50,4 ile eğitim sektöründe iken Türkiye'de %28,0 ile imalat sektöründedir. Şırnak'ta ikinci olarak en fazla işe yerleştirme %23,2 ile idari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe Türkiye'de de ikinci en fazla işe yerleştirme aynı olup oranı %10,7'dir. Şırnak'ta bazı sektörlerde işe yerleştirme bulunmuyor. Gayrimenkul faaliyetleri, uluslararası örgütler ve temsilciler gibi dört sektörde işe yerleştirme bulunmuyor.

Tablo 24. Sektörlere Göre İşe Yerleştirmelerin Dağılımı,%,2012

SEKTÖRLER	ŞIRNAK	TÜRKİYE
Bilgi ve iletişim	1,0	6,1
Diğer hizmet faaliyetleri	1,2	9,8
Eğitim	50,4	6,0
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,5	0,8
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,1	1,2
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	23,2	10,7
İmalat	2,3	28,0
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	1,7	1,5
İnşaat	8,7	5,6
Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik	3,9	1,8
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0,1	3,3
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0	0,4
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,1	0,7
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,3	7,3
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	2,4	2,4
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	0,4	2,3
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	0,4	8,0
Ulaştırma ve depolama	3,3	4,0

Kaynak: İŞKUR

Şırnak'ta 2012 yılı sosyal durumlarına işe yerleştirme istatistiğini incelediğimizde işe yerleştirmeler içinde %1,7 oranında engelli ve %98,3 normal işe yerleştirme yapılmıştır. Eski hükümlü-TMY(terörle mücadelede yaralanan) sosyal durumunda işe yerleştirme yapılmıştır.

Tablo 25. Eğitim Durumuna Göre Cinsiyet Bazında İşsizlik Ödeneği Hak edenler, Şırnak,2012

EĞİTİM DURUMU	ERKEK	KADIN	TOPLAM
Okuma-Yazma Bilmeyen	18	1	19
Lise Altı	237	19	256
Lise ve Dengi Meslek Okulu	176	25	201
Yükseköğretim	82	14	96
Toplam	**495**	**58**	**553**

Kaynak: İŞKUR

2012 yılında Şırnak'ta eğitim durumuna göre işsizlik ödeneği hakeden kişi sayısı 553 kişidir. En fazla işsizlik ödeneği hakedenler lise altı öğrenim seviyesinde olup toplam işsizlik ödeneği hakedenlerin %46,3'ünü oluşturmaktadır. En az işsizlik ödeneği hakedenler okuma-yazma bilmeyen kişiler olup toplam işsizlik ödeneği hakedenlerin %3,4'ünü oluşturmaktadır. Cinsiyet bazında baktımızda işsizlik ödeneği hakedenlerin %89,5'i erkek ve %10,5'i kadın olup işsizlik ödeneği hakeden erkek sayısı kadın sayısından daha fazladır.

Tablo 26. Düzenlenen Kurs ve Katılım Sayıları, Şırnak,2012

KURS TÜRÜ	KURS SAYISI	ERKEK	KADIN	TOPLAM
GAP II	9	102	108	210
GAP II TYÇP	5	120	30	150
GAP II/GİRİŞİMCİLİK	6	107	39	146
GAP II/UMEM-İEP	1	12	0	12
İŞ.YET.KURS/ İSTİHDAM GARANTİLİ	8	56	120	176
İŞ.YET.KURS/GENEL	6	0	129	129
İŞ.YET.KURS/TYÇP	47	2.223	822	3.045
İŞBAŞI EĞİTİM PROGRAMI(İEP)	62	70	36	106
TOPLAM	**144**	**2.690**	**1.284**	**3.974**

Kaynak: İŞKUR

2012 yılında İŞKUR tarafından açılan kurs sayısı 144'tür. Açılan kursların %5,6'si istihdam garantili işgücü yetiştirme kursudur. İstihdam garantili kurslara, toplam kurs katılımcıların %4,4'ü olan 176 kişi katılmıştır. Açılan kursların %32,6'sı TYÇP(toplum yararına çalışma programı) olup toplam kurs katılımcıların %76,6'sı olan 3.045 kişi katılmıştır. Kurslarda en fazla katılım Türkiye geneli açılan istihdam garantili kurs sayısı oranı %5,7, bu kurslara katılma oranları %25,1'dir. Cinsiyet bazında baktığımızda erkeklerde katılım olmayan tek kurs işgücü yetiştirme kurs/genel kurs türüdür. Kadınlarda katılım olmayan tek kurs UMEM-İEP kurs türüdür.

İKİNCİ BÖLÜM
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanamaya bilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir. Örneğin EUROSTAT nezdinde hala ülkemiz için açık iş oranı açıklanamamaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasası araştırmalarını daha da geliştirerek yapmamız büyük önem arz etmektedir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar sayesinde Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunacak ve EUROSTAT'ın talep ettiği açık işler istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Tablo 27. İŞKUR İşgücü Piyasası Araştırmaları (2007-2012)

İŞKUR'UN UYGULADIĞI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI YÖNTEM VERİLERİ						
Dönem	**Kapsamı**	**Period**	**Sınıflamalar**	**Yöntem**	**GÖRÜŞME YAPILAN İŞYERİ SAYISI[8]**	
2007	50+ TÜM İŞYERLERİ	15 EKİM - 30	İSCO 88- NACE	Yüz yüze	Toplam	**12.712**
2008	TÜM İŞYERLERİ	15 Ekim - 5 Aralık	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**71.001**
					10+ işyeri	26.409
					50+işyeri	7.224
2009/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	17 Nisan - 30 Mayıs	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**275.099**
					10+ işyeri	83.404
					50+işyeri	15.273
2009/II	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	4 Kasım-13 Aralık	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**255.938**
					10+ işyeri	80.638
					50+işyeri	15.985
2010/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**218.068**
					10+ işyeri	73.418
					50+işyeri	14.476
2010/II	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**198.479**
					10+ işyeri	69.442
					50+işyeri	14.688
2011/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**159.862**
					10+ işyeri	60.501
					50+işyeri	13.393
2011/II	10 + GİRİŞİMLER (TÜİK)	19 Aralık- 19 Ocak	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam	**5.941**
					10+ işyeri	3.283
					50+işyeri	1.606
2012/I	10 + GİRİŞİMLER (TÜİK)	2 Mayıs- 15 Haziran	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam Girişim	**5.225**
2012/II	10 + İŞYERLERİ (TÜİK)	10 Eylül-31 Ekim	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam İşyeri	**53.164**
2013/I	10 + İŞYERLERİ (TÜİK)	15 Mayıs-30 Haziran	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam İşyeri	**87.719**

Kaynak: İŞKUR

Türkiye İş Kurumu, 2013 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Analizi Talep Araştırması kapsamında 15 Mayıs-30 Haziran 2013 tarihleri arasında Türkiye genelinde 87.719 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. Türkiye İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev 2.0 sınıflandırmasına göre, tarım, kamu, hane halklarında işverenler ve uluslar arası kurum/kuruluşlar dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında il ve Türkiye tahmini verilmiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş, (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılanma Yolları)
- Temininde güçlük çekilen meslekler, (Meslek, Güçlük Nedeni)
- 31 Aralık 2013 ve 30 Haziran 2014 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

[8] Genelleme yapılmamış işyeri sayısıdır.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için örneklem çekimine mesleki kırılımı dâhil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

Talep araştırması için örnek hacmi, örnek seçimi, tahmin ve notasyon yöntemleri hakkında Ek 2'de ayrıntılı açıklama yapılmıştır.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

Araştırma sonuçlarına göre işyerlerinin büyük çoğunluğu ulaştırma ve depolama sektöründe faaliyet göstermektedir. Her 100 işyerinin 36'si ulaştırma ve depolama sektöründedir. Bu sektörü % 33,3 ile toptan ve perakende ticaret ve % 8,9 ile inşaat sektörü takip etmektedir. Üç sektördeki işyerleri, araştırmaya cevap veren işyerlerinin beşte dördünü oluşturmaktadır. Dördüncü sırada % 6,4 pay ile imalat sektörü yer almaktadır.

Grafik 30. İşyerlerinin sektörel dağılımı,%,2013

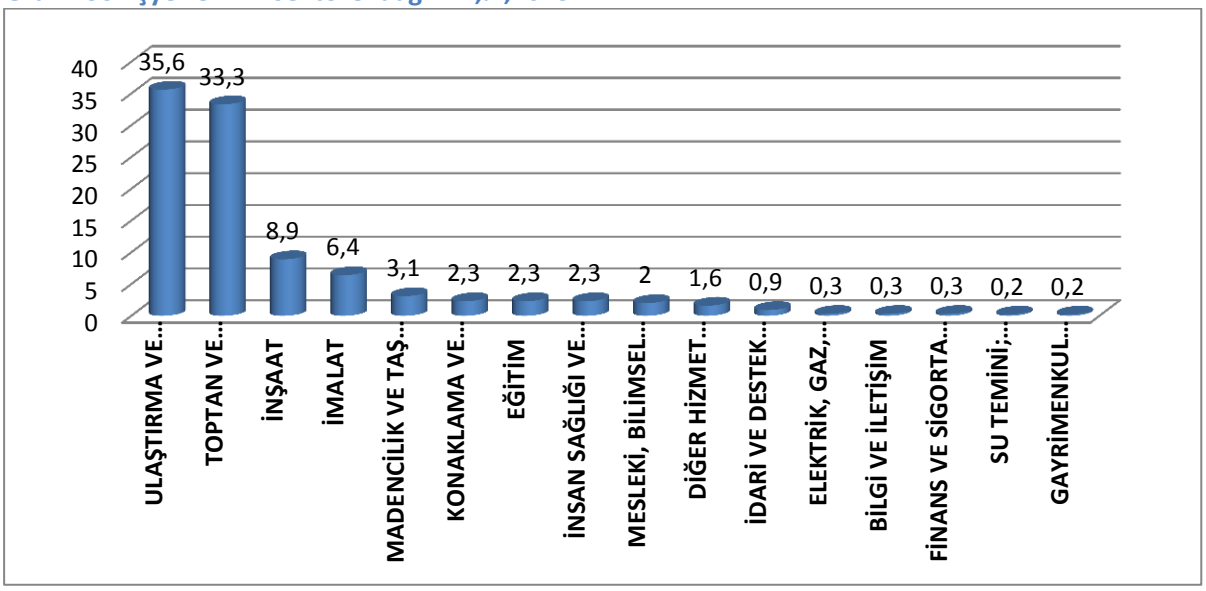

Kaynak: ŞIRNAK İPTA 2013

İlde 50 ve üzeri çalışanı olan işyerlerinde ilk sırada ulaştırma ve depolama sektörü yer almaktadır. 50 ve üzeri çalışanı olan işyerlerinin % 28,5'i ulaştırma ve depolamada, % 19,7'si inşaat sektöründedir. Bu iki sektörü madencilik ve taş ocakçılığı sektörü takip etmektedir.

Şırnak'taki işyerleri Türkiye toplam işyerlerinden sadece % 0,4 pay almaktadır. Türkiye içinde en fazla pay alan sektör % 2,1 pay ile ulaştırma ve depolama sektörüdür. Şırnak'ta işyerleri itibariyle ikinci sırada olan toptan ve perakende ticaret sektörünün Türkiye içindeki payı % 0,5'tir.

Araştırma sonuçlarına göre çalışanların % 72,4'ü ulaştırma ve depolama, toptan ve perakende ticaret ve inşaat sektöründe yer almaktadır. En fazla çalışanı olan sektör ulaştırma ve depolama sektörüdür ve çalışanların sektördeki ağırlığı Türkiye'den çok yüksektir. Ulaştırma ve depolama sektöründe çalışanlar Türkiye'de toplam çalışanların % 5,2 iken, bu oran ilde % 37,3'e yükselmektedir. Ulaştırma ve depolama sektörünü ilde % 25,4 ile toptan ve perakende ticaret ve % 9,7 ile inşaat sektörleri takip etmektedir. Çalışanların sektörel dağılımı Türkiye'nin ki den farklılaşmaktadır. Türkiye'de ilk sırada yer alan imalat sektörü ilde dördüncü sıradadır.

Grafik 31. Sektörlere Göre Toplam Çalışanların Dağılımı,%, 2013

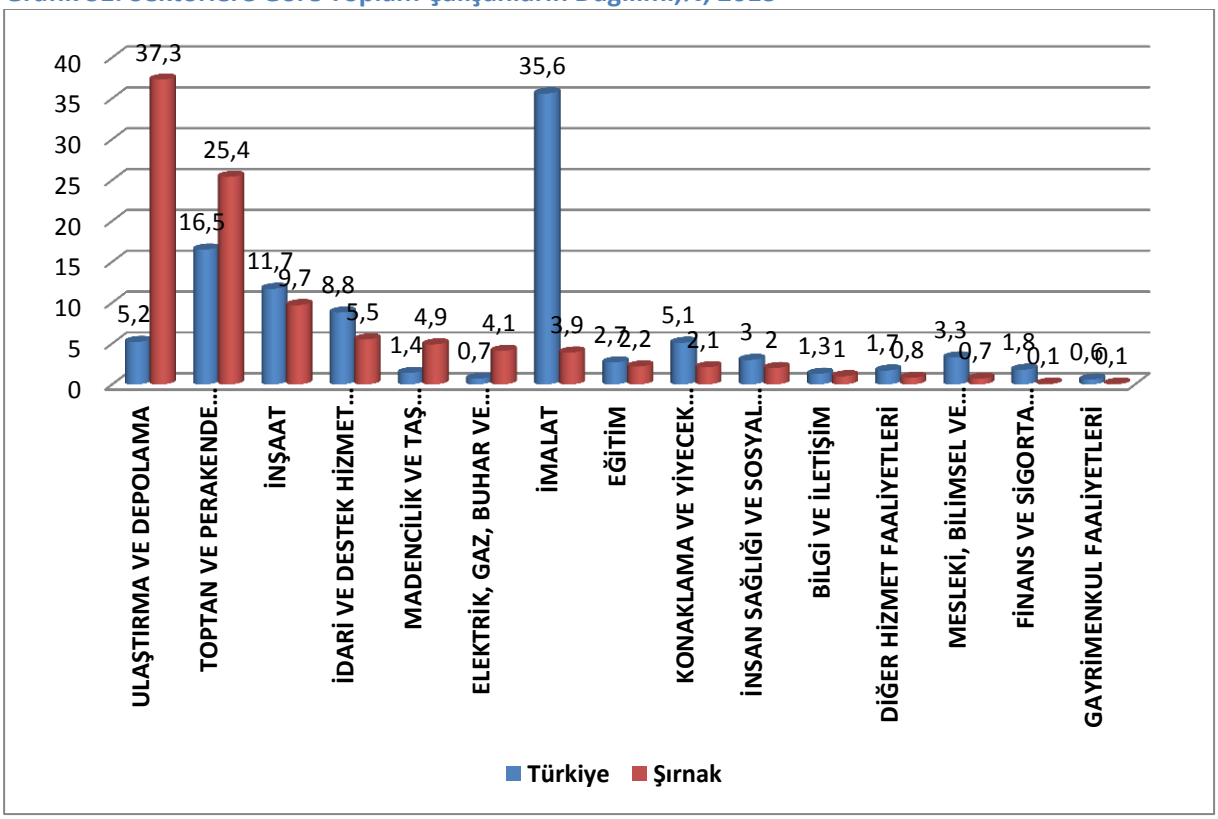

Kaynak: TÜRKİYE ŞIRNAK İPTA 2013

Çalışanların büyük çoğunluğu erkektir. Çalışanların içinde kadınların payı % 4'tür. Türkiye toplamında kadın çalışanların payı ise % 23'tür.

Kadın çalışanların toplam çalışanlar içindeki payı Türkiye ortalamasından düşük olmakla birlikte, kadın çalışanların görece olarak ağırlık kazandıkları sektörler Şırnak'ta bilgi ve iletişim sektörü iken Türkiye de insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü göstermektedir. Hem Şırnak'ta hem de Türkiye'de kadınların biraz daha ağırlık kazandıkları sektörlerdeki işyerlerinin toplam işyerleri içindeki payları da çok azdır.

Örneğin çalışanlarının %43,5'i kadın olan bilgi ve iletişim sektöründeki işyerlerinin toplam içindeki ağırlığı %0,3, çalışanların %37,5'i kadın olan finans ve sigorta faaliyetleri işyerlerinin toplam ağırlığı içindeki oranı %0,3, çalışanlarının %37,3'ünün kadın olduğu insan sağlığı ve sosyal hizmeti sektörünün toplam işyerleri içindeki ağırlıkları %2,3'tür.

Şırnak'ta erkek çalışanların sektörlere göre dağılımında ilk üç sırada ulaştırma ve depolama(%38,7), toptan ve perakende ticaret(%25,4) ve inşaat(%10,0) sektörü yer alırken Türkiye toplamında bu sıra imalat(%36,1), toptan ve perakende ticaret(%16,4) ve inşaat(%14,1) sektörü olarak değişmektedir. Şırnak'ta kadın çalışanların sektörlere göre dağılımında ilk üç sırada toptan ve perakende ticaret(%25,3), idari ve destek hizmet faaliyetleri(%20,5) ve insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri(%17,7) sektörü yer alırken Türkiye toplamında bu sıra imalat(%33,9), toptan ve perakende ticaret(%16,9) ve idari ve destek hizmet faaliyetleri(%10,6) sektörü olarak gerçekleşmektedir.

Tablo 28. Sektörlere göre çalışan ve işyerleri oranları ,%,2013

Sektör	Erkek çalışan oranı,%	Kadın çalışan oranı,%	Sektördeki işyerlerinin toplam işyerleri içindeki oranı,%
Diğer hizmet faaliyetleri	86,1	13,9	1,6
Elektrik, gaz üretim ve dağıtım	98,9	1,1	0,3
Eğitim	87,0	13,0	2,3
Finans ve sigorta faaliyetleri	62,5	37,5	0,3
Konaklama ve yiyecek hizmeti	96,6	3,4	2,3
Madencilik ve taş ocakçılığı	99,3	0,7	3,1
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	87,3	12,7	2,0
Toptan ve perakende ticaret	95,8	4,2	33,3
Ulaştırma ve depolama	99,5	0,5	35,6
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	84,1	15,9	0,9
İmalat	97,1	2,9	6,4
İnsan sağlığı ve sosyal hizmetler	62,7	37,3	2,3
İnşaat	98,9	1,1	8,9
Bilgi ve İletişim	56,5	43,5	0,3
Toplam	95,8	4,2	100,0

Kaynak: ŞIRNAK İPTA 2013

Çalışanların sektörel yoğunlaşması mesleki dağılımları etkilemektedir. Çalışanların yarısına yakını (%48,2) tesis ve makine operatörleri ve montajcılar ana meslek grubunda[9] çalışmaktadır. İkinci sırada %14,0 ile nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar, üçüncü sırada %9,7 ile hizmet satış elemanları yer almaktadır.

İlde ana meslek gruplarının dağılımı Türkiye dağılımından farklılık göstermektedir. İlde ilk sırada tesis ve makine operatörleri ve montajcılar ana meslek grubunda çalışanlar yer alırken, Türkiye'de de ilk sırada %19,7 ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, ikinci sırada %18,9 ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar, üçüncü sırada da %18,0 ile nitelik gerektirmeyen meslekler yer almaktadır. Ana meslek gruplarının cinsiyetlere göre dağılımı da farklılık göstermektedir. Toplam çalışanların %4,2'ini kadınlar teşkil ederken, büro ve hizmet işlerinde çalışanların %20,3'ü kadın, profesyonel meslek gruplarının da %12,7'si kadındır. Buna karşılık hizmet ve satış elemanların sadece %10,5'i, nitelik gerektirmeyen mesleklerin %7,4'ü kadındır.

[9] Ana meslek grubu: ISCO 2008

Grafik 32. Ana meslek gruplarına göre cinsiyet oranları,%,2013

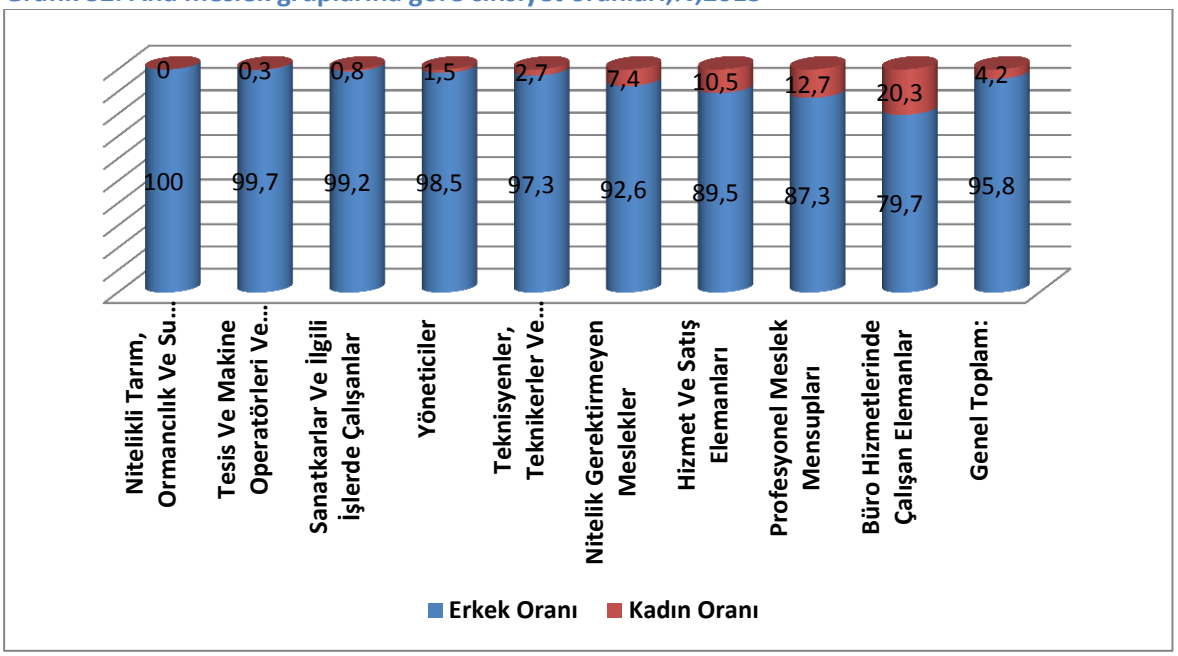

Kaynak: ŞIRNAK İPTA 2013

Meslek bazında yapılan inceleme ilde mesleki çeşitliliğin fazla olmadığını göstermektedir.[10]En yüksek çalışanı olan ilk 10 meslekte çalışanlar, toplam çalışanların % 59,9'unu oluşturmaktadır. İlk sırada tır-çekici şoförü yer almaktadır. İlk onda yer alan meslekler sırası ile şoför-yük taşıma, temizlik görevlisi, büro işçisi, elektrik-elektronik teknisyeni, hamal, muhasebeci, güvenlik görevlisi(silahsız), veri giriş kontrol işletmeni ve kamyonet şoförüdür.

Tablo 29. En fazla Çalışanı Olan İlk On Mesleğin Toplam Çalışanlar İçindeki Oranı , %,

İlk On Meslek (Toplam)	%	İlk On Meslek (Erkek)	%	İlk On Meslek (Kadın)	%
Tır-Çekici Şoförü	29,1	Tır-Çekici Şoförü	30,4	Temizlik Görevlisi	17,9
Şoför-Yük Taşıma	11,0	Şoför-Yük Taşıma	11,5	Veri Giriş Kontrol İşletmeni	15,7
Temizlik Görevlisi	5,2	Temizlik Görevlisi	4,7	Güvenlik Görevlisi(Silahsız)	6,2
Büro İşçisi	3,8	Büro İşçisi	3,8	Büro İşçisi	5,2
Elektrik-Elektronik Teknisyeni	2,3	Elektrik-Elektronik Teknisyeni	2,4	Reyon Görevlisi	4,6
Hamal	2,0	Hamal	2,0	Okul Öncesi Öğretmeni	3,7
Muhasebeci	1,9	Muhasebeci	2,0	Aşçı	3,6
Güvenlik Görevlisi(Silahsız)	1,7	Güvenlik Görevlisi(Silahsız)	1,5	Kasiyer	3,5
Veri Giriş Kontrol İşletmeni	1,6	Kamyonet Şoförü	1,4	Engelli Bakım Elemanları	3,4
Kamyonet Şoförü	1,3	Pazarlamacı	1,2	Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	2,7
Toplam	59,9	Toplam	60,9	Toplam	66,5

Kaynak: ŞIRNAK İPTA 2013

[10] Çerçevede mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için tabakalamaya mesleki kırılım dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuş olup genellemeler ihtiyatla karşılanmalıdır.

Kadın ve erkeklerin mesleklere göre dağılımı ve mesleki çeşitliliği cinsiyetler arasında farklıdır. Erkeklerde mesleki yoğunlukta başta yer alan ilk on meslek toplam erkek mesleklerinin beşte üçünü oluştururken, kadınlarda üçte ikisini oluşturmaktadır.

Kadın çalışanların görece olarak daha etken oldukları meslekler veri giriş kontrol işletmeni, güvenlik görevlisi(silahsız), büro işçisi, reyon görevlisi, aşçı, kasiyer gibi eğitimden çok belli bir beceri isteyen meslekler ve okul öncesi öğretmeni, engelli bakım elemanı, zihinsel engeliler öğretmeni gibi yüksek eğitim seviyesi isteyen mesleklerdir.

AÇIK İŞLER

Araştırmaya cevap veren işyerleri itibariyle en fazla açık[11] iş toptan ve perakende ticaret sektöründedir. Şırnak ilinde 10'dan fazla çalışanı olan özel sektör işyerlerinde hem işyeri sayısı hem de çalışanlar itibariyle lokomotif sektörler ulaştırma-depolama ile toptan ve perakende ticarettir. Bu husus açık işlerde de kendini göstermekte ve en fazla açık işin olduğu sektör de toptan ve perakende ticaret olmakta; toptan ve perakende ticareti ulaştırma-depolama ve imalat sektörleri takip etmektedir. Açık işlerin % 44,8'si toptan-perakende ticaret, %26,1'i ulaştırma-depolama, %11,2'si imalat sektöründedir. Bilgi ve iletişim, gayrimenkul faaliyetleri, su temini; kanalizasyon atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, finans ve sigorta faaliyetleri, mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler ile kültür, sanat ve eğlence sektörlerinde ise hiç açık iş bulunmamaktadır.

Grafik 33. Açık İşlerin Sektörlere Göre Dağılımı, %, 2013

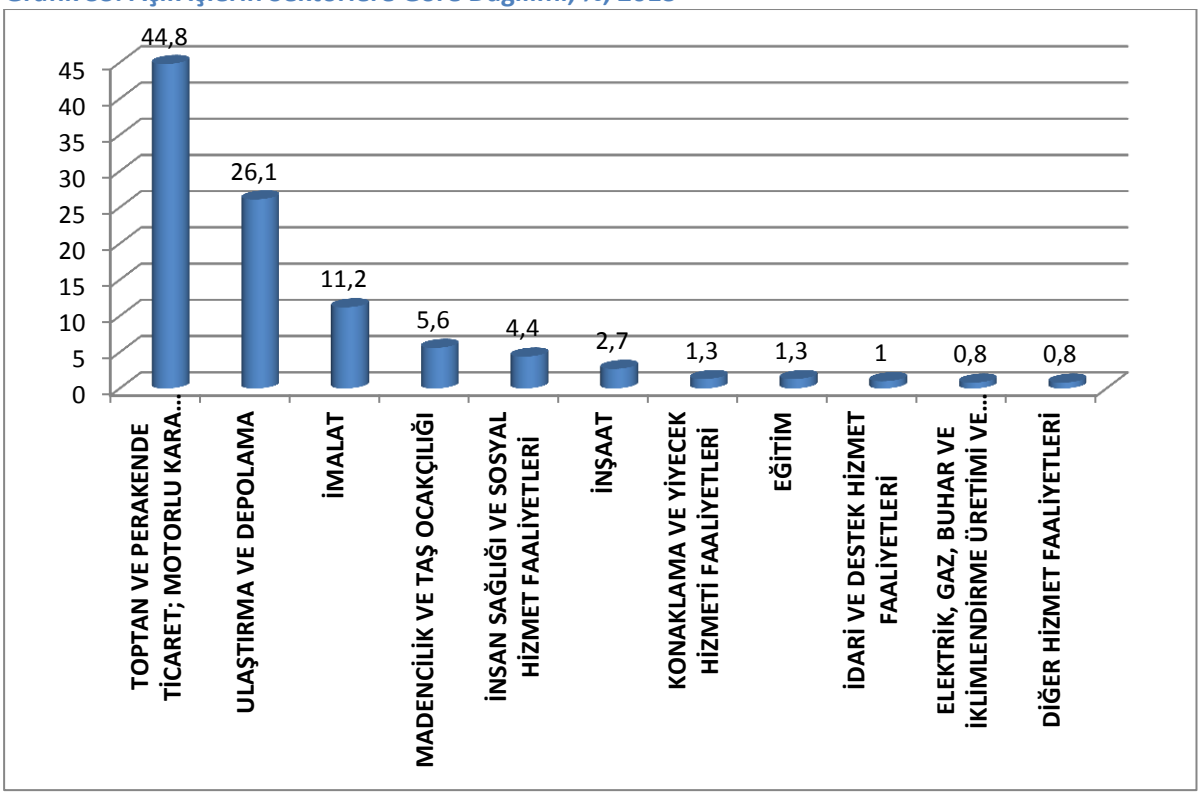

Kaynak: ŞIRNAK İPTA 2013

İşyeri bilgi formu uygulanan işyerlerinde açık iş oranı[12] %1,7'dir. Açık iş oranı itibariyle önde gelen sektör imalat sektörüdür. İmalat sektöründe açık iş oranı % 4,7' dir.

[11] Açık iş yeni yaratılmış, dolu olmayan veya yakında boşalacak bir pozisyon olarak tanımlanır. İşveren, bu pozisyon için, kurum dışından uygun bir aday bulmak amacıyla aktif olarak adım atmaktadır ve daha fazla adım atmaya da hazırdır ve bu pozisyonu ya hemen ya da yakın bir gelecekte doldurmayı planlamaktadır. İşgücü talep araştırması kapsamında işyerleri ziyaret edildiğinde mevcut olan açık işler derlenmiştir.

[12] Açık iş oranı (AİO) açık olan toplam pozisyonların oranını ölçer ve şu şekilde ifade edilir:
AİO = Açık İşlerin Sayısı / (Mevcut Çalışanların Sayısı + Açık İşlerin Sayısı) * 100.

Grafik 34. Sektörlere Göre Açık İş Oranları, %, 2013

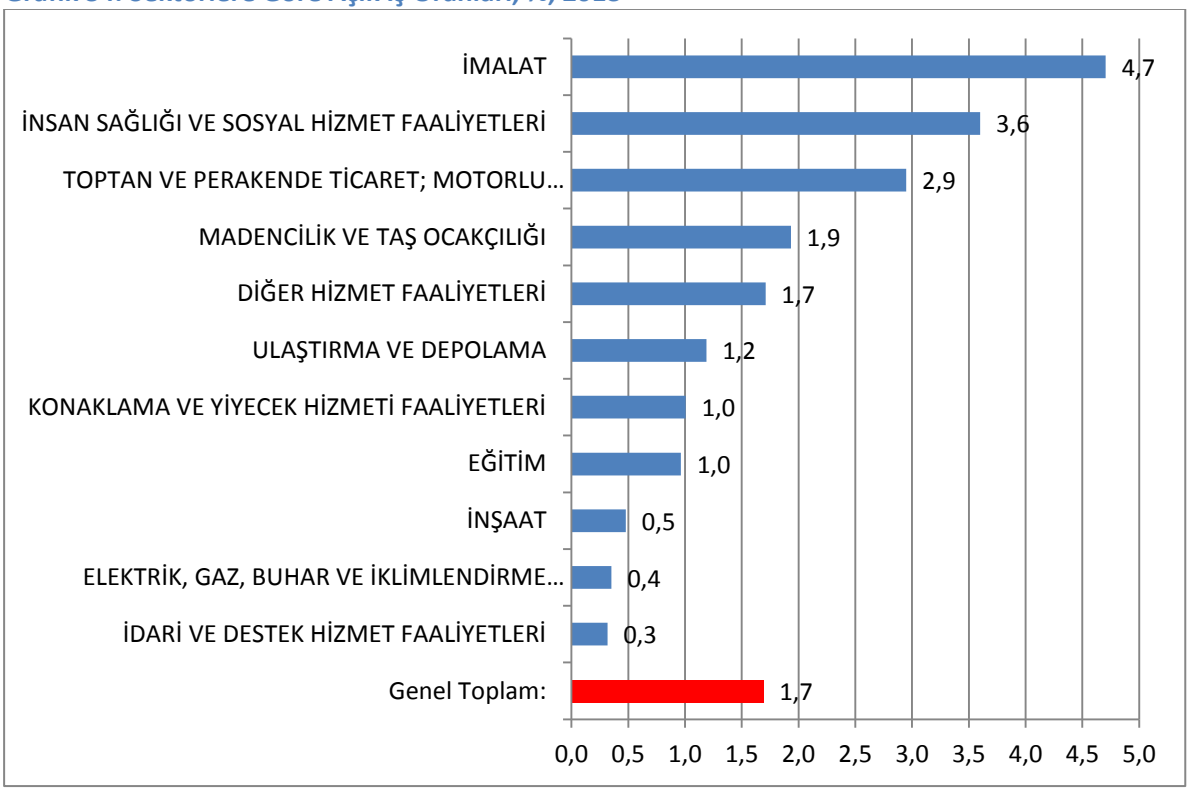

Kaynak: ŞIRNAK İPTA 2013

İlde açık iş oranı %4,4 olan Türkiye toplamının altındadır. İlde açık iş oranı itibariyle ilk sırada yer alan imalat sektöründe Türkiye açık iş oranı %5,4'tür. İl çalışanlarının %63'ünü barındıran ulaştırma-depolama ve ticaret sektöründeki açık iş oranları da, bu iki sektördeki Türkiye açık iş oranlarının çok altındadır. Ulaştırma ve depolama sektöründeki açık iş oranı ilde %1,2 iken Türkiye'de %2,9, ilde %2,9 olan toptan ve perakende ticaret sektörü açık iş oranı Türkiye'de %4,6'dır.

Ana meslek grupları itibariyle Türkiye'de açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubu %5,8 ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu iken ilde sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubudur. Bu gruptaki açık iş oranı ilin %4,0 iken Türkiye'de %5,5 'tir. İlde ikinci sırada %2,2 ile profesyonel meslek mensupları yer alırken, üçüncü sırada %1,9 oran ile büro hizmetlerinde çalışan elemanlar yer almaktadır. İlgi çeken husus sadece yöneticiler meslek grubun açık iş oranı ilin Türkiye'nin üstünde olmasıdır.

Grafik 35. Ana Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranları,%,2013

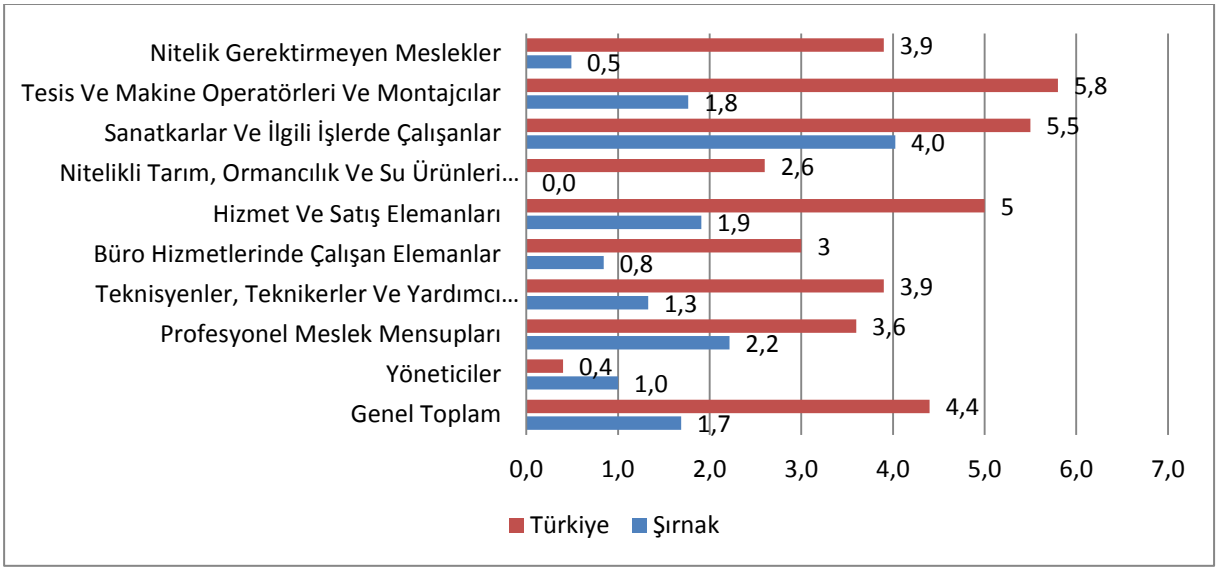

Kaynak: ŞIRNAK İPTA 2013

Meslekler itibariyle de açık işin en fazla olduğu meslek tır şoförüdür. Açık işlerin %20,1'sini tır şoförü oluşturmaktadır. Tır Şoförünü %9,0 ile sünger kesim makinesi operatörü takip etmektedir. En çok talep edilen meslekler sıralamasında ilk on meslekte yer alan diğerleri %6,0 ile plastik enjeksiyon üretim elemanı, %4,7 ile seyahat servis, %4,2 ile taksi şoförü, %3,6 ile pazarlamacı, %2,8 ile konkasör operatörü(taş kırma),%2,7 ile reyon görevlisi, %2,3 ile kaynakçı(oksijen ve elektrik) ve %2,3 ile muhasebecidir. Açık iş sayısının en yüksek olduğu ilk on meslek toplam açık işlerin %58'sini oluşturmaktadır.

Tablo 30. En fazla Açık İş Belirtilen İlk On Mesleğin Toplam Açık İş İçindeki Oranı , %

Tır-Çekici Şoförü	20,1
Sünger Kesim Makinesi Operatörü	9,0
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	6,0
Seyahat Servis Elemanı	4,7
Taksi Şoförü	4,2
Pazarlamacı	3,6
Konkasör Operatörü(Taş Kırma)	2,8
Reyon Görevlisi	2,7
Kaynakçı(Oksijen ve Elektrik)	2,3
Muhasebeci	2,3
Toplam	57,7

Kaynak: ŞIRNAK İPTA 2013

Açık işlerde istenen eğitim düzeyinde en çok dikkat çeken husus genelde lise altı eğitim düzeyinin istenmiş olmasıdır. İşverenlerin %33,7'si talep edilen eğitim düzeyi lise altı cevabını vermiştir.

Grafik 36.Açık İşler İçin İstenen Eğitim Düzeyleri, %, 2013

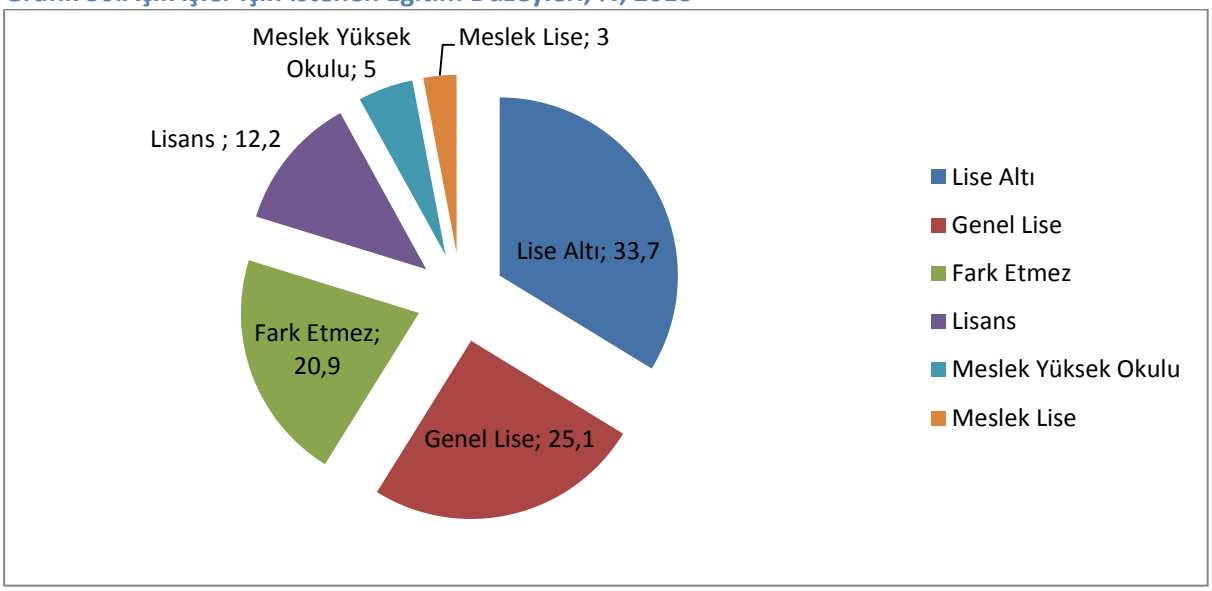

Kaynak: ŞIRNAK İPTA 2013

Türkiye sonucunda açık işler için istenilen eğitim düzeyi en yüksek oran %30,6 ile fark etmez göstermektedir. İlde lise altı eğitim düzeyinden sonra sırasıyla %25,1 ile genel lise, %20,9 ile fark etmez, , %12,6 lisans, %5,0 ile meslek yüksekokulu ve %3,0 ile meslek lisesi yer almaktadır. Türkiye'de bu sıralama sırasıyla %30,6 ile fark etmez, %21,8 ile lise altı, %16,0 genel lise, %12,7 ile meslek lisesi, %12,6 ile lisans, %5,8 ile meslek yüksekokulu ve %0,5 ile lisansüstü yer almaktadır.

İlde tüm açık işlerde lise altı, genel lise ve fark etmez eğitim oranı % 79,9'dur. Çıraklık eğitimi ve yüksek lisans eğitim seviyelerini talep eden hiç bir işyeri olmamıştır. Türkiye sonucunda tüm açık işlerde fark etmez, lise altı ve genel lise eğitim oranı %68,4'tür.

Açık işlerde ilk sıralarda yer alan meslekler tır-çekici şoförü, seyahat servis elemanı, kaynakçı(oksijen ve elektrik) meslekler için de istenen eğitim düzeyi lise altıdır. Belli bir eğitim ve beceri isteyen sünger kesim makinesi operatörü, konkasör operatörü(taş kırma), taksi şoförü, plastik enjeksiyon üretim elemanı, pazarlamacı meslekleri için istenilen eğitim düzeyinin fark etmez olması dikkat çekicidir. Ayrıca muhasebeci mesleği için istenen eğitim düzeyinin lisans, meslek yüksekokulu yanında lise altının da olması çok dikkat çekicidir.

Beklendiği gibi meslek lisesi ve MYO mezunları az sayıda da olsa daha çok acil tıp teknisyeni, engelli bakım elemanı, inşaat teknikeri, elektrik teknikeri ve eczane hizmetleri teknikeri gibi mesleklerde yoğunlaşırken, lisans mezunları da diploması olmadan kesinlikle yapılamayacak olan hemşire, sağlık memuru, zihinsel engelliler öğretmeni(özel-eğitim), okul öncesi öğretmeni, inşaat mühendisi, ziraat mühendisi ve makine mühendisi mesleklerinde yoğunlaşmıştır.

İşverenlerin en çok talep edilen beceri mesleğe ilişkin yeterli bilgiye(%87,6) sahip olmaktır. Bu beceriyi fiziki ve bedensel yeterlilik(%23,4) ve hesap yapabilme(%17,5) takip etmektedir. İstenen diğer beceri sıralaması ise şu şekildedir; iletişim ve ifade yeteneği(%16,8), takım çalışması(%13,8), bilgisayar kullanabilme(%13,7), satış pazarlaması becerisi(%3,6), proje tabanlı çalışma(%3,9), sorun çözme ve bağımsız karar verme becerileri(%2,9) ve yabancı dil(%1,0).

En çok talep edilen ilk on meslekte istenen becerilerde tır-çekici şoförü, sünger kesim makinesi operatörü ve kaynakçı(oksijen ve elektrik) mesleklerinde; meslekte yeterli bilgi, pazarlamacı(Satış Temsilcisi) mesleklerinde satış-pazarlama becerisi; muhasebeci mesleğinde bilgisayar kullanımı ve hesap yapabilme; konkasör operatörü(taş kırma) mesleğinde takım çalışması; reyon görevlisi ve plastik enjeksiyon üretim elemanı mesleklerinde fiziki ve bedensel yeterlilik aranmaktadır.

Açık işlerin karşılanmasında işverenlerin %75,5 'i akraba-eş dost, %33,6'si İŞKUR, %2,9'u internet siteleri ve %1,0'i gazete yoluyla temin etmeyi tercih etmektedir.

Grafik 37. Açık İşlerin Karşılamasında Tercih Edilen Yollar,%,2013

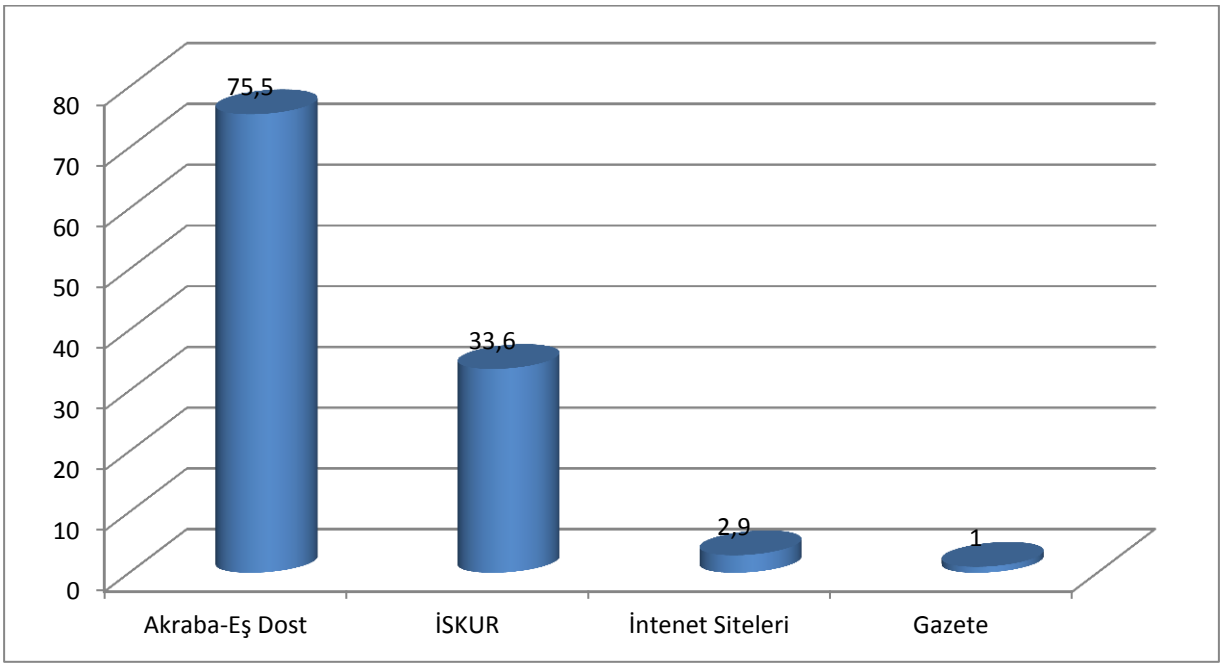

Kaynak: ŞIRNAK İPTA 2013

İlimizde her üç işverenden birisi açık işlerini İŞKUR aracığıyla karşılamaya çalışmaktadır.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Temininde güçlük çekilen meslekler işverenlerin açık işlerini istedikleri meslek ve/veya becerilere sahip çalışanlarla dolduramamaları veya zorluk çekerek doldurmaları durumunu ifade eder. Talep araştırması kapsamında işverenlere 2013 yılı içerisinde bu durumda oldukları meslekler sorulmuştur. İşyeri bilgi formuna cevap veren işyerleri içinde en yüksek oranda eleman temininde güçlük çeken sektör toptan ve perakende ticaret sektörüdür. Türkiye genelinde ise imalat sektörüdür. Yalnız ilde toptan ve perakende ticaret sektörü eleman temininde Türkiye genelinden daha fazla zorluk çekmektedir. Toptan ve perakende ticaret sektöründeki işyerlerinin % 39,1'si eleman temininde güçlük çektiklerini ifade etmişlerdir. Türkiye'de bu oran % 18,1'dir.

İlde ikinci sırada (% 21,1) ulaştırma ve depolama sektörü iken Türkiye'de (%18,1) oranı ile toptan ve perakende ticaret sektörü yer almaktadır. İlde üçüncü sırada (% 8,8) imalat sektörü yer alırken, Türkiye sonucunda (%39,4) imalat ilk sıradadır. Türkiye'de üçüncü sırada %13,4 ile inşaat sektörü yer almaktadır.

Grafik 38. Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı,%,2013

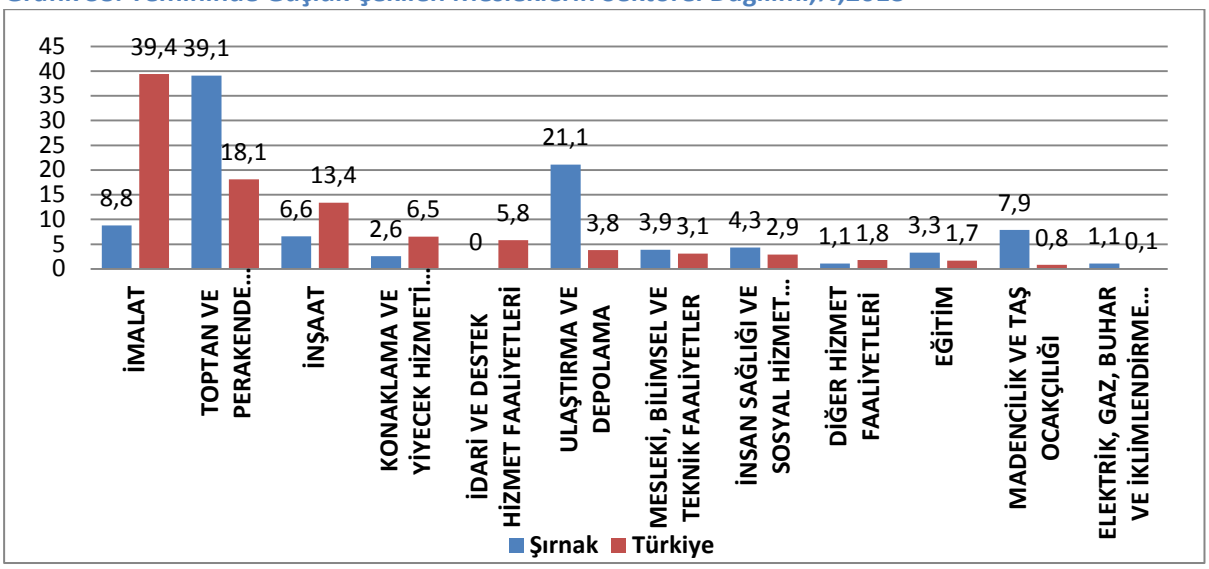

Kaynak: TÜRKİYE ŞIRNAK İPTA 2013

Ana meslek grupları itibariyle Türkiye'de temininde en zorluk çekilen ana meslek grubu %29,8 ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu iken ilde tesis makine operatörleri ve montajcılar meslek grubudur. Bu gruptaki oran ilin %26,7 iken Türkiye'de %24,2 'dir. İlde ikinci sırada %21,4 ile profesyonel meslek mensupları yer alırken, üçüncü sırada %19,1 oran ile teknisyenler, teknikerler ve yardımcı elemanlar yer almaktadır.

Grafik 39. Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Ana Meslek Gruplarına Göre Dağılımı,%,2013

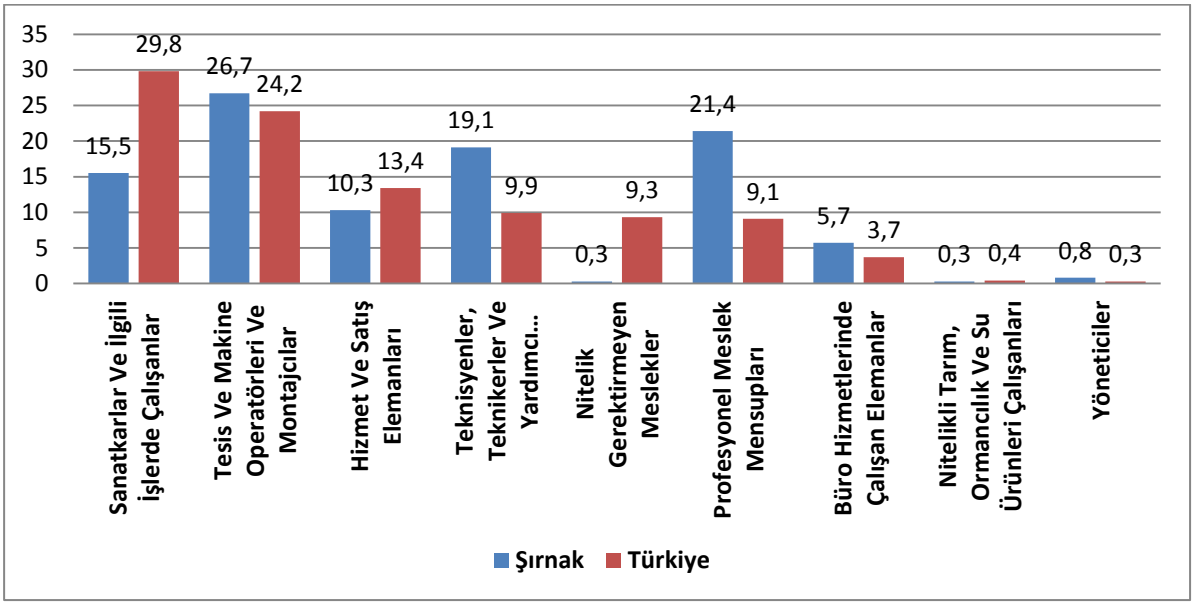

Kaynak: TÜRKİYE ŞIRNAK İPTA 2013

Temininde en zorluk çekilen meslek %11,5 oranla muhasebecidir. Toplam temininde güçlük çekilen mesleklerin %7,6'sini tır-çekici şoförü oluşturmaktadır. Bu mesleği %5,2 ile pazarlamacı(satış temsilcisi) takip etmektedir. Temininde en zorluk çekilen meslekler sıralamasında ilk on meslekte diğer meslekler ise sırasıyla şu şekildedir: %4,5 ile diğer büro yönetimi ve sekreterlik/yönetici asistanı meslek elemanı, %3,0 ile overlok makinesi operatörü ve sünger kesim makinesi operatörü, %2,8 ile plastik enjeksiyon üretim elemanı, %2,7 ile muhasebe meslek elemanı, %2,2 ile ön-muhasebeci ve %2,1 ile kepçe operatörüdür.

İşverenlerin eleman temininde güçlük çekme nedenleri arasında ilk sırada istedikleri beceri ve niteliğe sahip eleman bulamadıklarını, İkinci sırada elemanların yeterli iş tecrübesine sahip olmamaları, üçüncü sırada ise meslekte eleman bulunamaması gelmektedir.

Grafik 40. Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri,%,2013

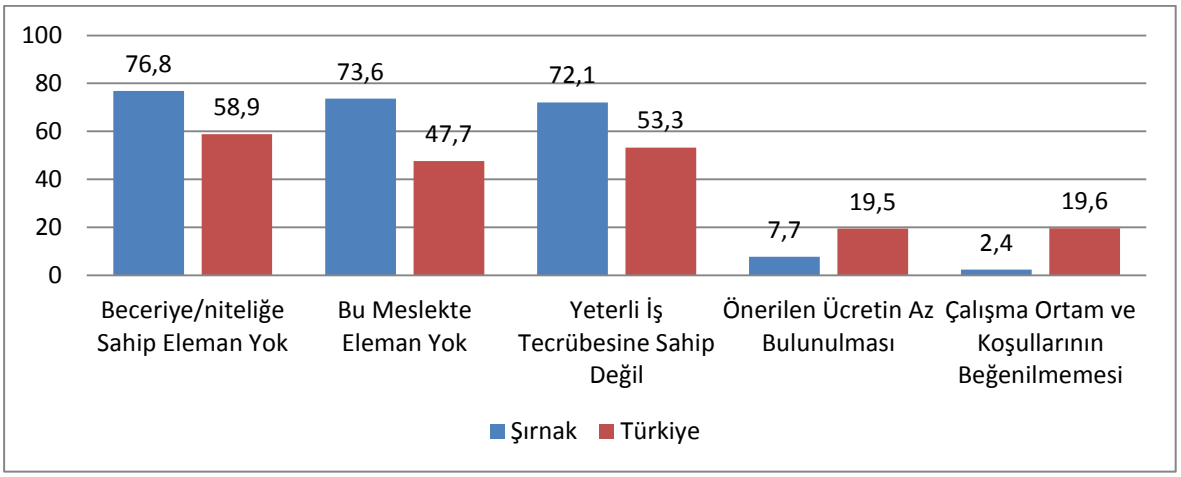

Kaynak: TÜRKİYE *ŞIRNAK İPTA 2013*

İstenilen beceri ve niteliğe sahip olunmayan mesleklerin başında muhasebeci, pazarlamacı, tır şoförü ve büro yönetimi ve sekreterlik/yönetici asistanı meslek elemanı gelmektedir. Eleman

bulunmayan mesleklerin başında sünger kesim makine operatörü, plastik enjeksiyon üretim imalatı ve ön-muhasebeci gelmektedir. Yeterli iş tecrübesine sahip olunmayan mesleklerin başında overlok makinesi operatörü ve muhasebe meslek elemanı gelmektedir.

Buna karşın iş tecrübesi istenen meslekler çeşitli iken elemanın çalışma koşulları, iş ortamını beğenmediği ve önerilen ücretin az bulunduğu meslekler çok az sayıdadır.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Gelecek istihdam beklentisi kısa (altı aylık) ve orta (bir yıllık) dönemler itibariyle ölçülmek istenmiştir. Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orana net istihdam değişim oranı (NİDO) denir.

31 Aralık 2013 tarihi itibariyle ilde net istihdam değişim oranı(NİDO) %5,3'tür. İlde NİDO[13] değeri en yüksek sektör %60,3 ile mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörüdür. İkinci sırada %24,4 oranı ile idari ve destek hizmet faaliyetler sektörüdür. Kısa dönemde mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü en fazla istihdamını artırmayı hedeflemektedir. Lokomotif sektör olan ulaştırma ve depolama sektöründeki NİDO değeri %4,4 iken, toptan ve perakende ticaret sektörünün de NİDO değeri %5,8'dir. Dikkat çeken nokta bilgi ve iletişim sektörün NİDO değerinin %-100,0 olmasıdır. Yani bu sektörde %100 istihdam azalışı beklenmektedir.

Tablo 31. Sektörlere göre net istihdam değişim oranı(NİDO), %, 31 Aralık 2013

Sektör	Şırnak	Türkiye
Madencilik ve Taş ocakçılığı	5,8	1,9
İmalat	7,6	5,1
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	1,6	1,4
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	0,0	0,8
İnşaat	3,0	5,7
Toptan ve perakende ticaret	5,8	5,3
Ulaştırma ve depolama	4,4	2,3
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	2,7	0,6
Bilgi ve İletişim	-100,0	6,0
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0,0	3,8
Gayrimenkul Faaliyetleri	0,0	6,3
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	60,3	4,8
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetler	24,4	7,0
Eğitim	4,2	2,4
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	15,8	3,1
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor	0,0	-0,1
Diğer Hizmet Faaliyetler	0,9	4,5
Toplam	5,3	4,7

Kaynak: TÜRKİYE ŞIRNAK İPTA 2013

31 Aralık 2013 tarihi itibariyle Türkiye'de net istihdam değişim oranı %4,7'dir. Türkiye'de NİDO değeri en yüksek olan sektör %7,0 oranı ile idari ve destek hizmet faaliyetleridir. İdari ve destek hizmet faaliyetlerini %6,3 oranı ile gayrimenkul faaliyetleri izlemektedir. Türkiye'de çalışanların %36'sının bulunduğu imalat sektörünün net istihdam değişim oranı %5,3'tür. NİDO değeri negatif olan tek sektör %-0,1 ile kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor sektörüdür.

30 Haziran itibariyle net istihdam değişim oranı %4,3' tür. Orta vadede de en fazla büyüme bekleyen sektör yine mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektöründe %68,3 olan NİDO, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ise %21,0'dir. Orta dönemde mesleki, bilimsel ve teknik

[13] Net istihdam değişim oranları değerlendirilirken, mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri sektöründe çalışanların toplam çalışanların sadece %0,7'si olduğu dikkate alınmalıdır.

faaliyetler sektörü istihdamını artırmayı hedeflerken, istihdamını azaltmayı beklenen sektör konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleridir. Lokomotif sektör olan ulaştırma ve depolama sektöründeki orta vadede net istihdam değişim oranı %2,1 iken, toptan ve perakende ticaret sektöründe %5,7' dir.

Tablo 32. Sektörlere göre net istihdam değişim oranı(NİDO), %, 30 Haziran 2014

Sektör	Şırnak	Türkiye
Madencilik ve Taş ocakçılığı	5,1	2,9
İmalat	5,1	4,0
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	21,0	1,4
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	0,0	1,8
İnşaat	1,3	5,4
Toptan ve perakende ticaret	5,7	5,1
Ulaştırma ve depolama	2,1	3,5
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	0,7	5,5
Bilgi ve İletişim	0,0	5,4
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0,0	4,0
Gayrimenkul Faaliyetleri	0,0	8,2
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	68,3	7,8
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetler	1,6	7,3
Eğitim	0,0	1,7
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	5,4	3,0
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor	0,0	2,8
Diğer Hizmet Faaliyetler	0,9	9,2
Toplam	4,3	4,8

Kaynak: TÜRKİYE ŞIRNAK İPTA 2013

30 Haziran 2014 tarihi itibariyle Türkiye'de net istihdam değişim oranı %4,8'dir. Türkiye'de NİDO değeri en yüksek olan sektör %9,2 oranı ile diğer hizmet faaliyetleridir. Diğer hizmet faaliyetlerini %8,2 oranı ile gayrimenkul faaliyetleri izlemektedir. Türkiye'de çalışanların %36'sının bulunduğu imalat sektörünün net istihdam değişim oranı %4,0'tür. Orta vadede Türkiye geneli istihdam azalışı beklenen sektör bulunmamaktadır.

Tablo 33. Meslek gruplarına göre net istihdam değişim oranı, %,

SEKTÖR	31 ARALIK 2013	30HAZİRAN 2014
Yöneticiler	*6,9*	*1,1*
Profesyonel Meslek Mensupları	*8,3*	*5,9*
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	*10,6*	*7,9*
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	*-21,2*	*2,1*
Hizmet ve Satış Elemanı	*16,7*	*2,3*
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve su Ürünleri Çalışanları	*89,7*	*256,4*
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	*8,0*	*20,1*
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	*4,5*	*2,4*
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	*2,0*	*1,8*
Toplam	***5,3***	***4,3***

Kaynak: ŞIRNAK İPTA 2013

31 Aralık 2013 tarihi itibariyle İlde NİDO[14] değeri en yüksek ana meslek grubu %89,7 ile nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanlarıdır. İkinci sırada %16,7 oranı ile hizmet ve satış elemanları meslek grubudur. Kısa dönemde nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları meslek grubunda en fazla istihdamını artırmayı hedeflemektedir. Dikkat çeken nokta büro hizmetlerinde çalışan elemanlar meslek grubunun NİDO değerinin %-21,2 olmasıdır. Yani bu meslek grubunda istihdam azalışı beklenmektedir.

31 Aralık 2013 tarihi itibariyle Türkiye'de net istihdam değişim oranı en yüksek ana meslek grubu %7,1 ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlardır. Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanları %6,2 oranı ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar izlemektedir. NİDO değeri negatif olan tek ana meslek grubu %-4,1 ile nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanlarıdır. Yani istihdam azalışı beklenen tek ana meslek grubu nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanlarıdır.

30 Haziran itibariyle ilde net istihdam değişim oranı en yüksek ana meslek grubu %256,4 ile nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanlarıdır. Orta vadede de en fazla büyüme bekleyen ana meslek grubu nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanlarıdır. Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanlarını %20,1 oranı ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar izlemektedir. Orta dönemde nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları ana meslek grubu istihdamını artırmayı hedeflerken, istihdamını azaltmayı beklenen meslek grubu bulunmamaktadır.

30 Haziran itibariyle Türkiye'de net istihdam değişim oranı en yüksek meslek grubu %7,3 ile hizmet ve satış elemanlarıdır. Hizmet ve satış elemanlarını %6,2 oranı ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu takip etmektedir.

İstihdam Artışı Beklenen Meslekler

31 Aralık 2013 tarihi itibariyle Şırnak'ta en fazla istihdam artışı beklenen meslek tır-çekici şoförüdür. İlde en fazla İstihdam artışı beklenen 10 meslek sırasıyla; tır-çekici şoförü, güvenlik görevlisi(silahsız), harita kadastro teknikeri, bilgisayar teknisyeni, engelli bakım elemanı, inşaat ustası, nezaretçi ve ustabaşı(inşaat işleri), harita mühendisi, büro işçisi ve inşaat elemanları kalıpçısıdır.

31 Aralık 2013 tarihi itibariyle Türkiye'de en fazla istihdam artışı beklenen meslek makineci(dikiş)'dir. Türkiye'de en fazla istihdam artışı beklenen 10 meslek sırasıyla; makineci(dikiş), güvenlik görevlisi, temizlik görevlisi, beden işçisi(genel), satış danışmanı, inşaat elemanları kalıpçısı, gaz altı kaynakçısı, beden işçisi(inşaat), pazarlamacı ve elektrikçidir.

30 Haziran 2014 tarihi itibariyle Şırnak'ta en fazla istihdam artışı beklenen meslek yine tır-çekici şoförüdür. İlde en fazla istihdam artışı beklenen 10 meslek sırasıyla; tır-çekici şoförü, otomotiv kontrol test ve ayar işçisi, arıcı, pazarlamacı, diğer elektrikli eşya montajcıları ve ilgili elektrik işçileri, argon kaynakçısı(tığ kaynakçısı), elektrik teknisyeni, fırıncı ustası-unlu mamuller, temizlik görevlisi ve diğer inşaat teknisyenleridir.

[14] Net istihdam değişim oranları değerlendirilirken, nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları toplam çalışanların sadece %0,06'ı olduğu dikkate alınmalıdır.

Tablo 34. İstihdam artışı beklenen meslekler

ŞIRNAK		TÜRKİYE	
31 Aralık 2013	*30 Haziran 2014*	*31 Aralık 2013*	*30 Haziran 2014*
Tır-Çekici Şoförü	Tır-Çekici Şoförü	Makineci(Dikiş)	Güvenlik Görevlisi
Güvenlik Görevlisi(Silahsız)	Otomotiv Kontrol Test ve Ayar İşçisi	Güvenlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi
Harita Kadastro Teknikeri	Arıcı	Temizlik Görevlisi	Makineci(Dikiş)
Bilgisayar Teknisyeni	Pazarlamacı	Beden İşçisi(Genel)	Beden İşçisi(Genel)
Engelli Bakım Elemanı	Diğer Elektrikli Eşya Montajcıları ve İlgili İşçileri	Satış Danışmanı	Beden İşçisi(İnşaat)
İnşaat Ustası	Argon Kaynakçısı(Tığ	İnşaat Elemanları Kalıpçısı	Pazarlamacı
Nezaretçi ve Ustabaşı(inşaat)	Elektrik Teknisyeni	Gaz Altı Kaynakçısı	Garson(Servis Elemanı)
Harita Mühendisi	Fırın ustası-Unlu Mamuller	Beden İşçisi(İnşaat)	Satış Danışmanı
Büro İşçisi	Temizlik Görevlisi	Pazarlamacı	Çağrı Merkezi Görevlisi
İnşaat Elemanları Kalıpçısı	Diğer İnşaat Teknisyenleri	Elektrikçi	Sıvacı

Kaynak: TÜRKİYE ŞIRNAK İPTA 2013

30 Haziran 2014 tarihi itibariyle Türkiye'de en fazla istihdam artışı beklenen meslek güvenlik görevlisidir. Türkiye'de en fazla istihdam artışı beklenen 10 meslek sırasıyla; güvenlik görevlisi, temizlik görevlisi, makineci(dikiş), beden işçisi(genel), beden işçisi(inşaat), pazarlamacı, garson (servis elemanı), satış danışmanı, çağrı merkezi görevlisi ve sıvacıdır.

İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler

31 Aralık 2013 tarihi itibariyle Şırnak'ta en çok istihdam azalışı beklenen meslek veri giriş kontrol işletmenidir. İlde en çok istihdam azalışı beklenen 10 meslek sırasıyla; veri giriş kontrol işletmeni, şoför(yolcu taşıma), sıvacı, ağır kamyon şoförü, beden işçisi(inşaat), taşıt yükleme işçisi, elektrik teknikeri, aşçı, plastik doğramacı/PVC doğrama –imalat montajcısı ve kumaş satış elemanıdır.

Tablo 35. İstihdam azalışı beklenen meslekler

ŞIRNAK		TÜRKİYE	
31 Aralık 2013	*30 Haziran 2014*	*31 Aralık 2013*	*30 Haziran 2014*
Veri Giriş Kontrol İşletmeni	Eczane İşçisi	Tuğla İmal İşçisi	Sebze Toplama İşçisi
Şoför(Yolcu Taşıma)	Elektronik Mühendisi(Genel)	Oda görevlisi-turizm	Kuruyemiş Paketleme İşçisi
Sıvacı	Alüminyum İşçisi	Endüstriyel Boru Montajcısı	Diğer Kâğıt İmalat İşçileri
Ağır Kamyon Şoförü		Bahçıvan	Meyve ve Sebze Ayıklama İşçisi
Beden İşçisi(İnşaat)		Diğer Fidanlık İşçileri Bahçıvanlar	Gümrük Memuru
Taşıt Yükleme İşçisi		Çiçek Düzenleyicisi	Tünel Kalıpçısı-İnşaat
Elektrik Teknikeri		Eğlence Hizmetleri(Animatör)	İşletmeci(Genel)
Aşçı		Dikim İşçisi(Bahçecilik)	Seyahat Servis Elemanı
Plastik Doğramacı/ PVC Doğrama İmalat Montajcısı		Sebze Yetiştirme İşçisi	Tarım İşçisi-Karma Çiftçilik
Kumaş Satış Elemanı		Beton ve Betonarme İşçisi	Çırçır Makinesi Operatörü

Kaynak: TÜRKİYE ŞIRNAK İPTA 2013

31 Aralık 2013 tarihi itibariyle Türkiye'de en çok istihdam azalışı beklenen meslek tuğla imal işçisidir. Türkiye'de en fazla istihdam azalışı beklenen 10 meslek sırasıyla; tuğla imal işçisi, oda görevlisi-turizm, endüstriyel boru montajcısı, bahçıvan, diğer fidanlık işçileri bahçıvanlar, çiçek düzenleyicisi, eğlence hizmetleri(animatör), dikim işçisi(bahçecilik), sebze yetiştirme işçisi ve beton ve betonarme kalıpçısıdır.

30 Haziran 2014 tarihi itibariyle Şırnak'ta en fazla istihdam azalışı beklenen meslek eczane işçisidir. İlde istihdam azalışı beklenen meslekler sırasıyla; eczane işçisi, elektronik mühendis(genel), alüminyum işçisidir.

30 Haziran 2014 tarihi itibariyle Türkiye'de en fazla istihdam azalışı beklenen meslek sebze toplama işçisidir. Türkiye'de en fazla istihdam azalışı beklenen 10 meslek sırasıyla; sebze toplama işçisi, kuruyemiş paketleme işçisi, diğer kâğıt imalat işçileri, meyve ve sebze ayıklama işçisi, gümrük memuru, tünel kalıpçı-inşaat, işletmeci(genel), seyahat servis elemanı(hostes/hostes/otobüs-tren), tarım işçisi-karma çiftçilik ve çırçır makinesi operatörüdür.

SONUÇ

Şırnak İli İşgücü Piyasası Analizi raporunun temel yaklaşımı işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Bu doğrultuda ele alınacak temel husus işgücü arzı ve talebi arasındaki eşleşmeme, diğer bir ifade ile dengesizliktir. Dengesizliği ortaya çıkartabilmek için ilin işgücü arz ve talep yapılarının birlikte ele alınarak analiz edilmesi gerekmektedir.

Giriş bölümünde de açıklandığı gibi ilin işgücü piyasası arz yapısı ve arzı etkileyen değişkenler eldeki mevcut veriler kullanılarak analiz edilmiştir. Bu verilerin önemli bir kısmı il değil, İİBS2 bölümlenmesi doğrultusunda Mardin, Şırnak, Batman ve Siirt illerini kapsayan TRC3 bölgesine aittir. Arza yönelik ikinci kısıtlama ise bu verilerin önemli bölümünün 2012 yılına ait olması, bir kısmının ise daha eski tarihlere dayanmasıdır.

Diğer bir önemli kısıt ise Türkiye işgücü piyasasının yapılanmasından kaynaklanmaktadır. Türkiye'de kayıt dışı çalışma oranı çok yüksektir. Bu durum kendini TRC3 bölgesinde de göstermektedir. Bölgede tarım dışı sektörlerde kayıt dışı çalışma oranı %45,6'dır. Bu oran kadınlarda %67,7'ye çıkmaktadır. İşverenlerin çalışanlarına yönelik araştırmalarda sadece kayıtlı elemanlarını bildirdiği, kayıt dışı çalışanlarına dair bir bilgi vermedikleri bilinen bir olgudur.

Araştırmanın diğer bir kısıt da işverenlerden mesleklere ilişkin yeterli bilgiyi ayrıntılı almada problem yaşanmasıdır. Mesleklere yönelik diğer bir kısıt da Meslekler Sözlüğünde bazı mesleklerin tanımlanmasındaki eksikliklerdir. Bazı meslekler Sözlükte yer almamaktadır.

Tüm bu kısıtlara rağmen gerçekleştirilen Talep Araştırması bu güne kadar tüm iller itibariyle karşılaştırmaya imkân sağlayacak şekilde standartlaştırılmış bir araştırmadır ve zengin bir bilgi tabanına sahiptir.

Şırnak ili sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasında 81 il içinde 78.sıradadır. Çalışabilir yaştaki nüfusun eğitim seviyesi Türkiye ortalamasından daha düşüktür. Çalışabilir yaştaki nüfusun ağırlıklı kısmını (%45,8) lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Kadınlar arasında özellikle diplomasızlık durumu erkeklere göre çok daha yaygındır. Okuryazar olmayan nüfusun %87,4'ü, diploması olmayanların da %65,7'si kadın nüfustur. Nüfusun sadece %14,2'i lise ve dengi okul mezunu, %5,9'si yüksek eğitimlidir.

Bu yapının işgücü piyasasını derinden etkilemesi kaçınılmazdır. Eğitim oranlarının düşüklüğü işgücü piyasasına girişi zorlaştırmaktadır. Eğitim seviyesi ile istihdam arasında pozitif bir ilişki vardır. Eğitim seviyesi yükseldikçe istihdam oranları bölgede de yükselmektedir. Eğitim düzeyi ve istihdam arasındaki pozitif ilişki özellikle kadınlarda daha belirgindir. Okuryazar olmayanlarda %6,2 olan istihdam oranı, lise altı eğitimlilerde %29,0'e, lise ve dengi okul mezunlarında %42,6'ya yüksekokul mezunlarında %73,5'e yükselmektedir. Kadınlarda lise altı eğitimlilerde %4,5 olan istihdam oranı 57,4 puan artarak yüksek eğitimlilerde %61,9'a, erkeklerde 29,1 puan artarak %49,1'dan % 78,2'ye yükselmektedir.

Bölgede 2012 yılı eğitim durumuna göre işsizlik oranı verilerine baktığımızda en yüksek işsizlik oranının okuma yazma bilmeyen nüfusta olduğu ve oran %26,4'tür. En düşük işsizlik oranının yükseköğretim öğretim seviyesinde olduğu görülmektedir. Genel olarak öğrenim seviyesi yükseldikçe işsizlik oranı azalmaktadır. Erkek ve kadın nüfusunda işsizlik oranını karşılaştırdığımızda erkek nüfusunda en yüksek işsizlik oranı okuma yazma bilmeyen nüfusta iken kadın nüfusunda en yüksek

lise ve meslek okulu öğrenim seviyesindedir. Kadın nüfusunda en düşük işsizlik oranı %8,3 ile okuma yazma bilmeyen nüfustadır.

Bölgede 2012 yılı geniş yaş gruplarına göre işsizlik oranları verilerine baktığımızda en yüksek işsizlik oranı %34,0 ile 15-19 yaş grubundadır. En düşük işsizlik oranı %10,4 ile 55+ yaş grubundadır. Genel olarak yaş büyüdükçe işsizlik oranı azalmaktadır. Erkek ve kadın nüfusunda yaş gruplarına göre işsizlik oranlarını karşılaştırdığımızda; en yüksek işsizlik ve en düşük işsizlik oranı hem erkek hem kadın nüfusunda aynıdır. En yüksek 15-19 yaş grubu, en düşük 55+ yaş grubundadır.

2012 yılı İŞKUR İstatistiklerine göre Şırnak'ta en yüksek kayıtlı işsiz 20-24 yaş grubundadır. Kayıtlı işsizlerin % 28,9'u bu yaş grubundadır. 20-24 yaş grubunu %22 ile 25-29 yaş grubu takip etmektedir. Yaş artıkça kayıtlı işsiz sayısı azalmaktadır. İŞKUR verileri de genç kesim de işsizliğin daha yüksek olduğunu ortaya koyuyor.

2012 yılında eğitim durumlarına göre yapılan başvuruları istatistikleri incelediğimizde Şırnak Çalışma ve İş Kurumuna toplamda 9317 kişi başvurmuş, bunların 6376'sı erkek ve 2941'i kadındır. Toplamda en fazla başvurunun ilköğretim seviyesinde olup bu sayı toplam başvuruların %40,9'unu oluşturmaktadır. İkinci en fazla başvuru %25,8 ile okur-yazar kişilerdir. En az başvuru 8 kişi ile yüksek lisans öğrenim seviyesindedir. Erkek ve kadınlarda eğitim durumlarına göre başvurulara baktığımızda erkeklerde en fazla başvuru %44,6 ile ilköğretim seviyesinde iken kadınlarda en fazla başvuru %36,8 ile okur-yazar olan kişilerdir. Toplamda doktora seviyesinde hiç başvuru alınmamıştır.

Talep araştırması sonuçlarına göre toplam çalışanların sadece %4'ü kadındır ve bu oran %23 olan Türkiye ortalamasının altındadır.

Kadın çalışanların görece olarak ağırlıklı çalıştıkları sektörler bilgi ve iletişim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, eğitim sektörü, finans ve sigorta faaliyetleri gibi daha çok daha yüksek eğitim seviyesi gerektiren işyerleridir. Yukarıda açıklanan göstergelerle birlikte bu gösterge de Şırnak'ta ancak daha yüksek eğitim seviyesine sahip kadınların işgücü piyasasına girme şansının olduğunu göstermektedir.

Kadın çalışanların görece olarak daha etken oldukları meslekler veri giriş kontrol işletmeni, güvenlik görevlisi(silahsız), büro işçisi, reyon görevlisi, aşçı, kasiyer gibi eğitimden çok belli bir beceri isteyen meslekler ve okul öncesi öğretmeni, engelli bakım elemanı, zihinsel engeliler öğretmeni gibi yüksek eğitim seviyesi isteyen mesleklerdir.

2012 yılında İŞKUR tarafından açılan kurs sayısı 144'tür. Açılan kursların %5,6'si istihdam garantili işgücü yetiştirme kursudur. Kadınların istihdam garantili kurslara daha fazla yöneldiklerini görüyoruz. İstihdam garantili kursiyerlerin üçte ikisi kadındır. Kadınların işe yerleştirilmelerinde kurslar vasıtasıyla yapılan işe yerleştirmeler önemli yer almaktadır.

Hedef istihdamın artırılması ise, istatistikler kadın istihdamını artırmadan bu hedefe ulaşmanın mümkün olmadığını göstermektedir. Bunun için de kadın eğitim seviyesinin artırılması ve düşük eğitim seviyesine sahip kadınların da istihdamına yönelik teşviklerin ve girişimcilik programlarının geliştirilmesi gerekliliktir. Şırnak'ta İŞKUR'a kayıtlı kadın işsizlerin %75,7'si lise altı eğitimlidir. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde eğitilmelerine bağlıdır.

Talep boyutu itibariyle, araştırma sonuçlarına göre Şırnak ilinde 10+ özel sektör yerel birim işyerlerinde çalışanlar sayısına göre lokomotif sektörler ulaştırma ve depolama ile ticaret sektörü olması sonucu en fazla açık iş ve temininde güçlük çekilen meslek de bu iki sektördedir.

Buna karşılık açık iş oranları itibariyle önde gelen sektör imalat sektörüdür. Sektörde çalışan sayısının az olması (sadece yüzde 4) ekonomide bu oranın önemini henüz hissettirmese de sektörün gelişimi ile birlikte bu yöndeki talep kendini etkin olarak hissettirecektir.

En fazla çalışana sahip sektörlerin açık iş oranları düşüktür. Ulaştırma ve depolama sektöründe açık iş oranı %1,2, ticaret sektöründe %2,9, inşaat sektöründe de %0,5'tir. Açık iş oranı Türkiye ortalamasına göre düşüktür. İlin açık iş oranı %1,7, Türkiye'nin %4,4'tür.

Açık iş oranının yüksekliğinin iki anlamı vardır. Ya istihdamda yaşanan yüksek artış, doldurulması gereken işler yaratmaktadır; ya da yüksek bir eleman devri nedeniyle yüksek açık iş yaşanmaktadır.

Ana meslek grupları itibariyle en yüksek açık iş oranının olduğu grup, sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubudur. İkinci sırada profesyonel meslek mensupları, üçüncü sırada büro hizmetlerinde çalışan elemanlar yer almaktadır. Açık iş oranı yüksek mesleklerin büyüme potansiyeli taşıdığını söylemek mümkündür.

Meslekler itibariyle de açık işin en fazla olduğu meslek tır şoförüdür. Tır şoförünü sünger kesim makinesi operatörü takip etmektedir. Temininde en zorluk çekilen meslek muhasebecidir. Bu mesleği tır-çekici şoförü takip etmektedir.

İlde açık işlerde işverenlerin aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri "fark etmez" cevabı dikkat çekicidir. Açık işlerde ilk sıralarda yer alan meslekler sünger kesim makinesi operatörü, konkasör operatörü, taksi şoförü, pazarlamacı ve plastik enjeksiyon imalat elemanı gibi belirli bir eğitim ve beceri isteyen meslekler olmasına rağmen bu meslekler için de istenen eğitim düzeyi sorusuna verilen cevap "fark etmez " olmuştur. Bunun arkasında işverenlerin aradıkları elemanlarda eğitim düzeyinden çok meslekte yeterli bilgiye sahip olmalarını istemeleri etkendir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerin bulunmama nedenleri sıralaması da bu görüşü teyit etmektedir. İşverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri beceri ve niteliğe sahip eleman bulamadıklarını belirtmişlerdir. İkinci sırada elemanların yeterli iş tecrübesine sahip olmamaları, üçüncü sırada meslekte eleman bulunamaması gelmektedir. İstenilen beceri ve niteliğe sahip olunmayan mesleklerin başında yine tır-çekici şoförü ve muhasebeci gelmektedir.

Sadece ilk iki meslekte değil, ilk onda yer alan açık işlerle temininde güçlük çekilen meslekler arasında da büyük bir paralellik vardır. Aynı paralellik istenilen beceri ve niteliğe sahip olunmayan mesleklerde de görülmektedir. Becerilerin geliştirilerek işverenlerin istekleri doğrultusunda açık işlerin karşılanması bu mesleklere ve yukarıda belirtilen meslek gruplarına yönelik eğitim programlarını öncelikli hale getirmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre işletmelerin gelecek beklentileri olumludur. Gerek kısa dönem (altı ay) , gerekse orta dönem (on iki ay) itibariyle en çok net istihdam artışı beklenen sektör yine ulaştırma ve depolama sektörüdür. Gerek gelecek istihdam artışının ulaştırma ve depolama sektörü ağırlıklı olması, gerekse açık iş ve temininde güçlük çekilen mesleklerin ulaştırma ve depolama sektöründe olması, bu sektörde emek arzı ile emek talebi arasında bir dengesizlik olduğunu ve bu dengesizliği giderebilmek için de ihtiyaca göre eğitim programlarının düzenlenmesinin gerekliliğini ortaya koymaktadır. Ayrıca Silopi ilçesinde açılan termik santrallerle beraber elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektöründe ciddi bir istihdam artışı beklenmektedir.

Sanayi sektörünün ihtiyaç duyduğu nitelikli ara kademe insan gücünün yetiştirilmesi, ekonomik kalkınmanın hızlandırılmasına katkı sağlanması amacıyla; dar meslek alanları yerine geniş tabanlı sektörel eğitimin verildiği, modüler yapıyla esneklik özelliğine sahip ve çalışma yaşamının ihtiyaçlarına cevap verebilen bir mesleki ve teknik eğitim sistemi hedeflenmelidir.

Verilecek eğitimlerin gerçekten nitelikli olması, işletmelerin ihtiyaç duyduğu becerileri kazandırması ve istihdam garantili olması gerekir. Bu amaçla verilecek eğitimlerin biçim ve içerik açısından belirlenmesi noktasında mesleki eğitim uzmanlarının yanı sıra ilgili alanlardan işveren temsilcilerinin görüşlerinin alınması çok önemlidir.

İlde dikkat çeken diğer bir husus da özellikle de bazı sektörlerde görülen yüksek işe giriş ve çıkışlardır. Bu yüksek devinim ilde yüksek bir kayıt dışı istihdamın olduğuna dair kanaat oluşturmaktadır. Hem kayıt dışılığın önlenmesinde hem de devinimin işletme ve ekonomide sebep olduğu üretim kayıplarının, elemanları tekrar eğitme maliyetlerinin azaltılmasında da İŞKUR'a görev düşmektedir; işletmelerin eleman alımlarında İŞKUR'u daha fazla kullanmaları için oluşturulmuş olan teşvik sistemlerini işverenlere daha etkili yollarla anlatmak ve işe yerleştirilen elemanların takibini daha etkin yapmak.

İlin işgücü piyasasının kalbi durumdaki Habur Sınır Kapısı'nın daha işlevsel hale getirilmesi önem arz etmektedir. Kapının çalışma durumu ildeki bütün sektörlerin işleyişlerini etkilemektedir. Özellikle ulaştırma ve depolama sektörünün il için önemi yapılan İş Piyasası Analizi ile ortaya çıkmıştır. Bu sektör tamamen Habur Sınır Kapısı'na bağlıdır.

KAYNAKÇA

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

SGK, Aylık İstatistik Bülteni

Gibi kullanılan yayın ve bağlantılar alfabetik olarak buraya yazılacaktır.

EKLER

Ek 1: İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu

IŞKUR

..... İLİ İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI

İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücü yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçları belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi verme ve gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, **yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır.** Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.
2- **4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunun 21'inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur.**
3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanununun 136. maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

Bu araştırma, ilinizdeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden tüm işyerlerini kapsamaktadır. İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, müdür bulunan işyerlerinde insan kaynakları, personel, işletme veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. **Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.**

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No	:	
İşyerinin Yasal Ünvanı	:	
İşyerinin Tabela Ünvanı	:	

ADRES BİLGİLERİ

İL	:	.....
İLÇE	:	
KÖY	:	
MAHALLE	:	
CADDE/SOKAK	:	
DIŞ KAPI NO	:	
İÇ KAPI NO	:	
TELEFON/FAKS/e-posta	:	...../...../ .....

Formu Cevaplayan İşyeri Yetkilisinin

Adı ve Soyadı	:	Unvanı	:
Tarih	:	Telefonu	:
E-posta	:	İmza/Kaşesi	:

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR. ARZ EDERİM.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı ve Soyadı			
Tarih ve İmza			

BİLGİ İÇİN BAŞVURULABİLECEK ADRES TELEFON VE FAKS NUMARALARI

İL MÜDÜRLÜĞÜ	ADRES	TELEFON	FAKS	E-POSTA
..... Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü	.....	.....	.....	.....

1 / 7

Bölüm I - İŞYERİ FAALİYETİ

S1. İşyerinin ana iktisadi faaliyetini aşağıdaki listeden işaretleyiniz?
(Sadece bir faaliyet kolu işaretlenecektir.)

01		Madencilik ve Taş ocakçılığı
02		İmalat
03		Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
04		Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
05		İnşaat
06		Toptan ve parekende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motorsikletlerin onarımı
07		Ulaştırma ve depolama
08		Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
09		Bilgi ve iletişim
10		Finans ve sigorta faaliyetleri
11		Gayrimenkul faaliyetleri
12		Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
13		İdari ve destek hizmet faaliyetleri
14		Eğitim
15		İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
16		Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
17		Diğer hizmet faaliyetleri

S2. İşyerinin iktisadi faaliyet kodu işyeri listesindeki ile aynı mı, değişmiş mi?
(Bu soru ziyaret edilen işyerinde değil, İŞKUR'un Bürosunda Koordinatör veya görevlendireceği bir kişi tarafından doldurulacaktır.)

Aynı	Değişmiş

Sonraki Sayfaya Geçiniz

Bölüm II - MEVCUT İSTİHDAM

S3: İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

01	02	03	04
Yapılan İş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Erkek Çalışan Sayısı	Kadın Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı

Bölüm III -AÇIK İŞLER

S6: İşyerinizde şu an eleman ihtiyacı duyduğunuz meslekleri ve her meslekte ihtiyaç duyulan eleman sayısını belirtiniz?

S6.1: Eleman ihtiyacı duymuyoruz. ☐ ⟹ Soru 6'ya geçiniz.

01	02	03	04									05	06				
Eleman İhtiyacı Duyulan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Lise altı 2. Genel lise 3. Meslek lisesi 4. Meslek yüksekokulu 5.Lisans 6. Lisans üstü 7. Farketmez	Beceri İhtiyacı (*) 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve Bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (sınıflık becerı) 4. Mesleğe ilişkin yeterli bilgi 5. Proje tabanlı çalışma 6.Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve bağımsız karar verme becerileri 8. Takım çalışması 9-Yabancı dil 10. İletişim ve ifade yeteneği									İhtiyaç duyduğunuz elemanı şu anda herhangi bir yolla arıyor musunuz? 1-EVET 2- HAYIR	Açık işlerinizi genellikle hangi yolla arıyorsunuz (*) 1. İŞKUR aracılığıyla 2. Gazete-İlan, vb. 3. Akraba-Eş Dost 4. İnternet-Sosyal Medya 5. Özel İstihdam Büroları				
			1	2	3	4	5	6	7	8	9		1	2	3	4	5
		☐										☐					

BÖLÜM IV. 31 ARALIK 2013 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

01	02	03
5.6: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evetse →	6.3'e geçiniz
	Hayırsa →	6.1 veya 6.2 geçiniz
5.6.1: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam artışı olacağını beklemiyorum. ☐	→	7.sonuça geçiniz
5.6.2: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam artışı olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐		
5.6.3: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış	

5.7: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evetse →	7.3'e geçiniz
	Hayırsa →	7.1 veya 7.2 geçiniz
5.7.1: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olacağını beklemiyorum. ☐	→	8.sonuça geçiniz
5.7.2: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐		
5.7.3: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış	

BÖLÜM V. 30 HAZİRAN 2014 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİĞİ OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

01	02	03
5.8: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evetse →	8.3'e geçiniz
	Hayırsa →	8.1 veya 8.2 geçiniz
5.8.1: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam artışı olacağını beklemiyorum. ☐	→	9.sonuça geçiniz
5.8.2: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam artışı olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐		
5.8.3: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış	

5.9: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evetse →	9.3'e geçiniz
	Hayırsa →	9.1 veya 9.2 geçiniz
5.9.1: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olacağını düşünmüyorum. ☐	→	10.sonuça geçiniz
5.9.2: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐		
5.9.3: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal Azalış	

BÖLÜM VI. ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

10: 2013 yılı içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

10.1: Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ → Görüşme Bitmiştir. TEŞEKKÜRLER.

01	02	03	04				
Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde güçlük çekilen eleman sayısı	Temininde Güçlük çektiğiniz meslekli ile an karşılaştınız mı? 1-EVET 2- HAYIR 3-KISMEN	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni (*) 1. Bu meslekte eleman bulunamaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması				
			1	2	3	4	5
		☐					

Ek 2-A: Örnek Hacmi ve Örnek Seçimi

İl İşgücü Piyasası Talep Araştırmasında tam sayım yapılan iller dışında tabakalı rassal örnekleme yöntemi kullanılmıştır. İşgücü Piyasası Araştırmasında amaç, kapsam dâhilindeki sektör bazında İl ve Türkiye tahmini vermektir. Örnek hacmi istenilen düzeyde tahmin üretilmesini sağlayacak kriterler dikkate alınarak ve % 25 cevapsızlık oranı ilave edilerek 64 ilde tamsayım 15 ilde örnekleme şeklinde belirlenmiştir.

Örnek hacminin dağıtımı, sektör düzeyinde uzlaşık dağıtım yöntemi ile yapılmıştır.

nh = ñ [K2 + (1- K2) Mh 2] ½

ñ = Göze düşen ortalama örnek hacmi

Mh =Nh / (N / h) = h.Wh

K = Göreceli önem

h = Tabaka sayısı

nmin = K.ñ en küçük göze düşen örnek hacmi

Bu yöntem birim sayısı çok küçük dahi olsa her tabakada belirli sayıda örnek hacmini garanti etmektir. Dolayısıyla girişim sayısının çok az sayıda olduğu tabakalar yapısal olarak sistem içerisinde belirlenerek tamsayımla ele alınmıştır. Tüm sektörlerde maliyet ve işgücü dikkate alınarak nmin=125 olacak şekilde tabakalara düşen örnek hacmi belirlenmiştir.

Örneklerin seçimi ardışık basit rassal örneklem (ABRÖ) yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Bu yöntemde, birimlere (0,1] aralığında uniform dağılan sürekli rassal sayılar (permanent random number-PRN) atanır. Atanan bu rassal sayılara göre birimler küçükten büyüğe doğru dizilir, tabaka bazında belirlenen $d_h \in [0,1]$ şeklindeki sabit bir başlangıç noktasından sonraki ilk birimden başlamak üzere, tabaka bazında belirlenen örnek hacmi kadar birim örneğe seçilir.

Ek 2 - B: Tahmin ve Notasyonlar

Her sektörde girişimler bulundukları tabaka esas olmak üzere ABRÖ yöntemi ile örneğe seçilmişlerdir. Her tabakadan örneğe seçilen toplam n_h tane birimin π_h olarak tanımlanan bir seçim olasılığı vardır. Herhangi bir tabakadaki örnek birimin seçim olasılığı aşağıdaki gibi yazılır:

$$\pi_h = \frac{n_h}{N_h}$$

h = ele alınan ekonomik faaliyet ve büyüklük grubundaki tabaka indisi

n_h = h. tabakadaki örnek birim sayısı

N_h = h. tabakadaki toplam birim sayısı

Herhangi bir karakteristiğin (y) toplam tahmini ($\hat{Y}$), seçilen birimlerin seçim olasılıklarının tersi ile çarpımının toplamından elde edilir.

$$\hat{Y}_h = \sum_i \left(y_i / \pi_h \right) = \sum_i \frac{N_h}{n_h} y_i$$

($\hat{Y}$) toplam tahminine ilişkin h. tabakadaki varyans formulu aşağıda verilmiştir:

$$v\left(\hat{Y}_h\right) = N_h{}^2 v\left(\bar{y}_h\right) = N_h{}^2 \left[\sum \left(y_i - \bar{y}_h\right)^2 / \left(n_h - 1\right)\right]$$ dır.

Tabaka bazında gerçekleştirilen bu tahminlerden Türkiye toplamına tabakalı örneklemin genel kuralları kullanılarak ulaşılır. Herhangi bir karakteristiğin genel toplam tahmini

$$\hat{Y} = \sum_h \hat{Y}_h$$ şeklinde bulunur.

Toplam tahmine ilişkin varyans ise

$$v\left(\hat{Y}\right) = \sum_h v\left(\hat{Y}_h\right)$$ olarak elde edilir.

Alan uygulaması sırasında alanda kapanan, faaliyeti kapsam dışına çıkan, mükerrer olan ve referans yılında faaliyette bulunmayan birimler kapsam dışında değerlendirilmiş, birimin cevap vermeyi reddetmesi, alanda bulunamaması, el değiştirmesi gibi cevapsızlık durumunun oluşması halinde cevapsızlık düzeltmesi yapılmıştır. Bu yolla değişkenler bazında elde edilen sonuçların cevapsızlık nedeniyle ortaya çıkacak yanlılık etkileri giderilmiştir. Cevapsızlık düzeltmesi aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.

R®= cevapsızlık düzeltmesi
R®=seçilmiş uygun birim sayısı (kapsam dışı birimler hariç) / cevaplı birim sayısıdır.

Ek 2- C:Tamsayım ve Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2012)

Tamsayım Yapılan İllerin Adı	10+ İşyeri Sayısı
Balıkesir	1.585
Manisa	1.582
Tekirdağ	1.545
Hatay	1.416
Aydın	1.370
Şanlıurfa	1.342
Kahramanmaraş	1.327
Eskişehir	1.282
Sakarya	1.250
Malatya	1.070
Afyonkarahisar	995
Elazığ	974
Ordu	962
Kütahya	890
Erzurum	856
Van	850
Zonguldak	832
Sivas	804
Çorum	802
Çanakkale	753
Düzce	736
Uşak	691
Giresun	687
Mardin	677
Osmaniye	671
Adıyaman	644
Batman	641
Rize	607
Aksaray	602
Nevşehir	559
Edirne	517
Isparta	505
Kırklareli	485
Kastamonu	481
Yozgat	475
Amasya	445
Niğde	423
Bolu	406
Karaman	393
Yalova	386
Burdur	364
Şırnak	345
Bartın	303
Karabük	299
Bilecik	291
Bingöl	281
Sinop	280
Erzincan	278
Kırşehir	260
Artvin	244
Kırıkkale	240
Siirt	233
Bitlis	216
Ağrı	213
Çankırı	212
Muş	192
Kars	177
Iğdır	162
Gümüşhane	127
Kilis	119
Hakkari	117
Tunceli	93
Bayburt	77
Ardahan	57
Tamsayım toplamı	**38.698**

Örnekleme Yapılan İllerin Adı	10+ Örneklem İşyeri Sayısı
Adana	1.677
Ankara	1.982
Antalya	1.745
Bursa	1.838
Denizli	1.507
Diyarbakır	1.422
Gaziantep	1.472
İstanbul	2.132
İzmir	1.881
Kayseri	1.440
Kocaeli	1.737
Konya	1.658
Mersin	1.572
Muğla	1.478
Trabzon	1.393
ÖrneklemToplam	**24.934**
Tokat (Pilot İl)	704
Samsun (Pilot İl)	1387
Araştırmada Seçilen Toplam işyeri	**65.723**

Ek 2- D:Tamsayım ve Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2013)

TAM SAYIM YAPILAN İLLER	İŞYERİ SAYISI	CEVAP VEREN İŞYERİ SAYISI	TAM SAYIM YAPILAN İLLER	İŞYERİ SAYISI	CEVAP VEREN İŞYERİ SAYISI	ÖRNEKLEM YAPAN İLLER	İŞYERİ SAYISI	CEVAP VEREN İŞYERİ SAYISI
Adana	3.803	3.326	Kars	296	261	Antalya	1686	1397
Adıyaman	855	733	Kastamonu	713	561	Bursa	1.802	1.555
A.Karahisar	1.327	1.131	Kayseri	2.897	2.710	Denizli	1286	1149
Ağrı	445	382	Kırıkkale	308	275	İstanbul	5.985	5.104
Aksaray	813	722	Kırklareli	601	506	İzmir	3020	2526
Amasya	625	578	Kırşehir	364	311	Kocaeli	1.783	1.521
Ardahan	77	74	Kilis	157	136	Ankara	4.026	3.086
Artvin	318	286	Konya	3.921	3.533	**Örneklem Toplam**	**19.588**	**16.338**
Aydın	1.786	1.414	Kütahya	1.111	924	GENEL TOPLAM	100.857	87.719
Balıkesir	2.050	1.802	Malatya	1.527	1.368			
Bartın	361	328	Manisa	2.104	1.881			
Batman	1.158	932	Mardin	1.399	1.194			
Bayburt	98	80	Mersin	3.144	2.713			
Bilecik	370	309	Muğla	2.326	2.049			
Bingöl	524	461	Muş	407	352			
Bitlis	375	347	Nevşehir	759	670			
Bolu	533	477	Niğde	581	471			
Burdur	461	394	Ordu	1.297	1.189			
Çanakkale	937	845	Osmaniye	948	847			
Çankırı	253	219	Rize	795	724			
Çorum	1.017	920	Sakarya	1.760	1.607			
Diyarbakır	2.749	2.468	Samsun	2.007	1.593			
Düzce	970	867	Siirt	366	347			
Edirne	639	560	Sinop	343	305			
Elazığ	1.314	1.095	Sivas	1.109	987			
Erzincan	380	347	Şanlıurfa	2.463	2.163			
Erzurum	1.197	1.046	Şırnak	660	576			
Eskişehir	1.735	1.579	Tekirdağ	2.141	1.849			
Gaziantep	2.935	2.662	Tokat	920	846			
Giresun	889	798	Trabzon	2.324	1.990			
Gümüşhane	178	152	Tunceli	163	151			
Hakkari	200	187	Uşak	910	828			
Hatay	2.024	1.788	Van	1.203	1.061			
Iğdır	277	246	Yalova	520	469			
Isparta	615	556	Yozgat	634	548			
K.Maraş	1.892	1.626	Zonguldak	983	842			
Karabük	413	365	Tamsayım Toplam	81.264	71.381			
Karaman	510	442						

Ek 3 –A: Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

***İşgücü Piyasası Analizi*: Belirli** bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır**.**

İşgücü Talep Araştırması: İŞKUR tarafından 15 Mayıs-30 Haziran 2013 tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

***İşgücü Talep Araştırması Çerçevesi*:** Maliye Bakanlığı kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan **"**Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2012 yılı kayıtlarıdır. Talep araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için **"**işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır.

Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar. Yukarıda belirtilenler şu şekilde özetlenebilir;

Çalışma çağındaki nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

İşgücü: İstihdam edilenler+ İşsizler

Kurumsal olmayan nüfus: Okul, yurt, otel, çocuk yuvası, huzurevi, hastahane, hapishane, kışla ya da orduevinde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Genç nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\textbf{İKO} = \frac{\text{İşgücü } Arzı\ (\text{İ}stihdam + \text{İş}siz)}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

Eğitim seviyelerine göre işgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

İstihdam edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İş başında olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş başında olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

İstihdam Oranı = $\frac{Toplam\ istihdam}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus}$ x 100

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İşteki durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

İktisadi faaliyetlere göre istihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, ormancılık ve balıkçılık
B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve parekende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motordikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
O	Kamu yönetimi ve savunma
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış
U	Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

Mesleklere göre istihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) İSCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. İSCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Kayıt dışı istihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt dışı istihdam oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

Kayıtdışı istihdam Oranı = $\frac{Kayıtdışı\ istihdam}{Toplam\ istihdam}$ x 100

Eksik istihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer İşinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Yetersiz istihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son üç ay içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, üç ay içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine ençok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

İşsizlik Oranı = $\frac{İşsiz}{İşgücü\ arzı\ (istihdam+işiz)}$ x 100

Genç işsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç işsizlik oranı : Genç işsizliğini ayrıntılı olarak tanımlayabilmek için dört ölçüt önemlidir.

- 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.
- İçinde genç işsizlerin oranını gösteren genç işsizlik oranı
- Yetişkin işsizlik oranı içinde genç işsizlik oranının yüzdesi
- Genç işsizlik indeksi olarak tanımlan toplam işsizlik içinde gençlerin oranı
- Genç nüfus içinde genç işsizlerin oranı

Uzun süreli işsizlik: Kısa süreli işsizlik; işsizlik ödenekleri, daha önce yapılan tasarruflar veya aile üyelerinin desteği ile yönetilebilir. İşsizliği süresi uzadıkça ekonomik yıkıma yol açar. Bir yıldan fazla süreli işsizlik olarak tanımlanan uzun süreli işsizliğin değerlendirilmesinde iki ölçüt önemlidir.

- Toplam işgücü içinde uzun süreli işsizlerin oranı
- Uzun dönemli işsizlik indeksi olarak tanımlanan bir yıldan fazla süredir işsiz olanların toplam işsizlik içindeki oranı

İşgücüne dahil olmayan (İnaktif) nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır.

İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş bulma ümidi olmayanlar: Daha önce ii aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma,öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu

belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. *Eğitim/Öğretime devam ediyor:* Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus Oranı = $\frac{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus-(İstihdam+İşsiz)}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus}$ x 100

Eğitim durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana grupla aşağıdadır

1. Okuma yazma bilmeyen
2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen
3. İlkokul
4. İlköğretim
5. Ortaokul veya mesleki ortaokul
6. Genel Lise
7. Mesleki veya teknik lise
8. Yüksek öğretim

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır (İŞKUR)

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı işgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Aktif kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 2 yıl sure ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Talep araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

İşe Yerleştirme: İş arayanların kurumca işe yerleştirilmesidir.

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. *Beceri*, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Temininde güçlük çekilen meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş bağımlılık oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

Yaş Bağımlılık Oranı = $\frac{(0-14 \text{ yaş nüfus} + 65 \text{ yaş nüfus})}{15-64 \text{ yaş nüfus}}$ x 100

Bölgesel Gayri Safi Katma Değer (GSKD): Bir bölgede yerleşik ekonomik birimlerin belli bir dönemde bu bölgedeki ekonomik faaliyetleri sonucunda ürettikleri mal ve hizmetlerin (çıktı) değerinden, bu üretimde bulunabilmek için kullandıkları mal ve hizmetler (ara tüketim) değerinin çıkarılması sonucu elde edilen değerdir.

Kişi Başı Bölgesel Gayri Safi Katma Değer: Cari fiyatlarla bölgesel gayri safi katma değerin yıl ortası bölge nüfus tahminine bölünmesi ile TL cinsinden kişi başı bölgesel gayri safi katma değer elde edilir. Hesaplanan bu değerin ithalat ağırlıklı ortalama dolar kuruna bölünmesi ile, dolar değeriyle kişi başı bölgesel gayri safi katma değere ulaşılmaktadır.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için

belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Yerel birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak

ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Ek 3 –B: Nüfus ve Konut Araştırmasına Göre İl Düzeyinde İşgücü Piyasası Göstergeleri

1- Temel İşgücü Göstergeleri

İl	15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	İşgücü	İstihdam	İşsiz	İşgücünde olmayan nüfus	İşgücüne katılım oranı (%)	İstihdam oranı (%)	İşsizlik oranı (%)
Toplam	**55 639**	**26 420**	**24 320**	**2 100**	**29 219**	**47,5**	**43,7**	**7,9**
Adana	1 536	671	595	77	864	43,7	38,7	11,4
Adıyaman	408	211	187	23	197	51,7	46,0	11,1
Afyonkarahisar	530	250	237	13	281	47,1	44,7	5,1
Ağrı	333	163	151	12	170	49,0	45,5	7,2
Amasya	255	124	116	7	131	48,5	45,6	6,0
Ankara	3 794	1 691	1 570	121	2 103	44,6	41,4	7,1
Antalya	1 559	835	790	45	723	53,6	50,7	5,4
Artvin	134	78	73	5	56	58,3	54,7	6,0
Aydın	794	391	359	33	403	49,2	45,1	8,3
Balıkesir	942	459	426	33	483	48,7	45,2	7,2
Bilecik	163	76	72	4	87	46,7	44,2	5,3
Bingöl	182	86	78	8	95	47,5	43,1	9,3
Bitlis	208	103	91	11	106	49,2	43,7	11,1
Bolu	223	105	99	6	118	47,1	44,4	5,7
Burdur	201	103	97	6	98	51,3	48,2	5,9
Bursa	2 045	985	916	69	1 060	48,2	44,8	7,0
Çanakkale	408	204	195	8	204	49,9	47,8	4,2
Çankırı	140	69	65	3	71	49,0	46,6	5,0
Çorum	415	193	183	10	221	46,6	44,1	5,3
Denizli	733	384	360	23	350	52,3	49,1	6,1
Diyarbakır	995	402	347	55	592	40,4	34,9	13,8
Edirne	335	188	177	11	147	56,2	52,9	5,9
Elazığ	418	178	159	19	241	42,5	38,0	10,6
Erzincan	167	79	74	5	88	47,4	44,4	6,4
Erzurum	549	259	242	17	290	47,2	44,1	6,6
Eskişehir	634	265	247	18	369	41,8	39,0	6,6
Gaziantep	1 134	497	460	38	637	43,9	40,5	7,6
Giresun	336	166	153	14	169	49,6	45,4	8,3
Gümüşhane	100	45	41	4	55	45,0	41,2	8,5
Hakkari	174	72	62	9	102	41,2	35,8	13,0
Hatay	1 035	474	423	51	560	45,8	40,9	10,8
Isparta	327	163	152	12	164	50,0	46,4	7,1
Mersin	1 241	570	517	54	671	46,0	41,6	9,4
İstanbul	10 368	4 983	4 565	418	5 384	48,1	44,0	8,4
İzmir	3 173	1 477	1 330	147	1 696	46,6	41,9	9,9
Kars	211	108	102	6	102	51,4	48,3	6,0
Kastamonu	292	161	156	6	131	55,2	53,3	3,5
Kayseri	917	396	368	28	522	43,1	40,1	7,0
Kırklareli	284	153	140	13	131	54,0	49,4	8,4
Kırşehir	173	80	75	6	93	46,5	43,1	7,3
Kocaeli	1 208	555	502	53	653	45,9	41,5	9,5
Konya	1 493	683	649	33	811	45,7	43,5	4,9
Kütahya	453	207	195	12	246	45,6	43,0	5,9

Malatya	556	251	230	21	305	45,2	41,4	8,4
Manisa	1 048	546	520	26	502	52,1	49,6	4,8
Kahramanmaraş	726	335	307	28	391	46,1	42,2	8,4
Mardin	471	198	177	20	274	41,9	37,6	10,3
Muğla	669	365	343	22	303	54,6	51,3	6,1
Muş	248	125	115	10	123	50,3	46,3	8,1
Nevşehir	215	115	110	5	100	53,4	51,1	4,3
Niğde	244	129	122	7	115	52,9	49,8	5,8
Ordu	551	299	282	16	252	54,2	51,3	5,4
Rize	253	120	108	13	132	47,6	42,6	10,5
Sakarya	678	309	281	27	370	45,5	41,5	8,8
Samsun	960	472	434	38	488	49,2	45,2	8,0
Siirt	185	79	73	7	106	42,9	39,2	8,6
Sinop	164	81	77	4	83	49,6	47,1	4,9
Sivas	474	209	194	15	265	44,1	40,9	7,4
Tekirdağ	647	341	317	24	306	52,7	49,0	6,9
Tokat	453	218	207	11	235	48,1	45,6	5,2
Trabzon	592	305	281	24	288	51,4	47,4	7,8
Tunceli	72	40	35	5	32	55,1	48,2	12,5
Şanlıurfa	988	447	400	46	542	45,2	40,5	10,4
Uşak	269	144	132	12	125	53,6	49,1	8,4
Van	638	276	249	27	362	43,2	39,0	9,8
Yozgat	347	171	159	12	176	49,4	45,9	7,0
Zonguldak	488	238	220	17	251	48,7	45,1	7,3
Aksaray	273	147	139	8	126	53,8	51,0	5,3
Bayburt	58	33	32	2	25	57,4	54,5	4,9
Karaman	176	88	81	6	88	49,9	46,4	7,1
Kırıkkale	216	84	75	9	132	38,8	34,8	10,3
Batman	314	128	112	16	186	40,8	35,7	12,6
Şırnak	260	109	93	17	150	42,1	35,7	15,3
Bartın	150	74	69	5	77	49,0	45,7	6,9
Ardahan	80	50	47	3	31	61,7	58,2	5,7
Iğdır	125	71	66	5	54	56,8	52,6	7,3
Yalova	163	76	69	8	87	46,8	42,0	10,2
Karabük	178	73	67	6	105	40,9	37,4	8,6
Kilis	85	43	41	2	42	50,7	47,9	5,5
Osmaniye	343	148	132	16	194	43,3	38,6	10,9
Düzce	262	141	130	11	121	53,6	49,4	7,8

Kaynak: TÜİK, Nüfus ve Konut Araştırması, 2 Ekim 2011

2- İstihdamın Sektörel Dağılımı

İl	İstihdam (000)	Tarım (000)	Sanayi (000)	Hizmet (000)	Tarım (%)	Sanayi (%)	Hizmet (%)
Toplam	**24 320**	**5 531**	**6 605**	**12 184**	**22,7**	**27,2**	**50,1**
Adana	595	113	170	312	19,0	28,6	52,4
Adıyaman	187	95	34	58	50,8	18,4	30,8
Afyonkarahisar	237	96	53	88	40,4	22,5	37,1
Ağrı	151	54	42	55	35,8	28,0	36,1
Amasya	116	54	17	45	46,3	14,9	38,8
Ankara	1 570	75	349	1 146	4,8	22,2	73,0
Antalya	790	214	108	468	27,1	13,6	59,3
Artvin	73	29	11	33	40,1	14,7	45,2
Aydın	359	118	77	164	32,8	21,4	45,8
Balıkesir	426	169	81	176	39,7	19,0	41,3
Bilecik	72	15	27	30	21,3	37,1	41,7
Bingöl	78	27	16	35	35,0	20,7	44,3
Bitlis	91	40	13	39	43,6	13,7	42,7
Bolu	99	30	22	47	29,8	22,7	47,5
Burdur	97	45	17	35	46,3	17,8	35,8
Bursa	916	132	390	394	14,4	42,6	43,0
Çanakkale	195	76	34	85	38,8	17,5	43,8
Çankırı	65	29	11	25	45,1	16,3	38,5
Çorum	183	69	49	65	37,4	27,0	35,6
Denizli	360	106	116	138	29,3	32,3	38,4
Diyarbakır	347	82	87	178	23,6	25,2	51,3
Edirne	177	63	28	86	35,6	16,0	48,4
Elazığ	159	45	32	82	28,5	20,1	51,4
Erzincan	74	29	9	36	38,6	12,5	48,8
Erzurum	242	110	32	100	45,3	13,3	41,4
Eskişehir	247	38	80	129	15,5	32,4	52,1
Gaziantep	460	75	172	213	16,3	37,5	46,2
Giresun	153	70	26	56	46,1	17,0	37,0
Gümüşhane	41	16	7	18	38,2	17,5	44,3
Hakkari	62	12	6	44	19,5	9,7	70,8
Hatay	423	107	103	213	25,3	24,3	50,3
Isparta	152	62	22	68	40,8	14,7	44,5
Mersin	517	166	101	250	32,0	19,6	48,4
İstanbul	4 565	31	1 677	2 857	0,7	36,7	62,6
İzmir	1 330	156	404	770	11,8	30,3	57,9
Kars	102	49	16	37	48,3	15,4	36,3
Kastamonu	156	82	20	54	52,8	12,7	34,5
Kayseri	368	54	135	179	14,6	36,7	48,7
Kırklareli	140	35	43	62	25,0	31,0	44,0
Kırşehir	75	29	15	31	38,6	19,9	41,5
Kocaeli	502	22	221	258	4,4	44,1	51,5
Konya	649	205	155	289	31,6	23,8	44,5
Kütahya	195	76	50	69	39,0	25,7	35,3
Malatya	230	78	47	105	34,0	20,2	45,7
Manisa	520	212	131	178	40,7	25,1	34,2

Kahramanmaraş	307	97	97	112	31,8	31,7	36,5
Mardin	177	58	31	88	32,8	17,4	49,8
Muğla	343	107	50	186	31,1	14,7	54,2
Muş	115	65	17	34	56,2	14,4	29,4
Nevşehir	110	47	16	47	42,6	14,2	43,2
Niğde	122	58	22	42	47,5	18,4	34,1
Ordu	282	138	57	88	48,8	20,1	31,1
Rize	108	39	26	43	36,3	23,8	39,9
Sakarya	281	71	89	121	25,2	31,7	43,2
Samsun	434	169	90	175	38,9	20,8	40,3
Siirt	73	23	12	38	31,7	16,3	52,0
Sinop	77	27	20	30	35,2	26,0	38,8
Sivas	194	73	42	78	37,8	21,8	40,3
Tekirdağ	317	49	148	121	15,4	46,6	38,1
Tokat	207	102	34	71	49,1	16,3	34,6
Trabzon	281	103	55	123	36,7	19,5	43,8
Tunceli	35	8	3	25	21,6	7,8	70,6
Şanlıurfa	400	191	58	151	47,6	14,5	37,8
Uşak	132	52	35	45	39,5	26,4	34,1
Van	249	65	83	101	26,1	33,4	40,5
Yozgat	159	78	29	52	48,8	18,4	32,9
Zonguldak	220	58	67	96	26,2	30,4	43,5
Aksaray	139	59	31	50	42,2	22,0	35,8
Bayburt	32	16	5	11	50,0	14,4	35,6
Karaman	81	32	20	29	39,7	25,1	35,2
Kırıkkale	75	16	16	43	21,2	21,5	57,3
Batman	112	30	26	56	26,5	23,5	50,0
Şırnak	93	15	13	65	15,7	14,5	69,8
Bartın	69	25	18	26	36,3	26,5	37,2
Ardahan	47	31	2	14	66,2	3,8	30,0
Iğdır	66	32	8	25	49,0	12,3	38,7
Yalova	69	8	20	41	11,7	29,0	59,2
Karabük	67	10	18	39	15,0	26,8	58,2
Kilis	41	18	7	17	42,9	16,5	40,6
Osmaniye	132	34	39	59	25,8	29,6	44,5
Düzce	130	42	43	45	32,1	33,3	34,6

Kaynak: TÜİK, Nüfus ve Konut Araştırması, 2 Ekim 2011

Ek 4- Diğer Tablolar

Ek 4-A: Türkiye Geneli İPTA Alan Uygulama Sonuçları

Sektörlere Göre İPTA Sonuçları-2013/1. Dönem									
Sektörler	**İşyeri Sayısı**	**Çalışan Sayısı**	**Açık İş Sayısı**	**Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı**	**31 Aralık 2013 İçin Belirtilen Net İstihdam**	**30 Aralık 2014 İçin Belirtilen Net İstihdam**	**Açık İş Oranı**	**Net İstihdam Değişim Oranı 31 Aralık**	**Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran**
Madencilik ve taş ocakçılığı	1.590	78.462	2.398	2.814	1.492	2.248	3,0	1,9	2,9
İmalat	47.378	1.991.454	113.084	134.403	101.196	79.726	5,4	5,1	4,0
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	590	37.568	494	510	534	538	1,3	1,4	1,4
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	389	28.801	532	559	219	524	1,8	0,8	1,8
İnşaat	29.776	653.825	22.728	45.631	36.993	35.600	3,4	5,7	5,4
Toptan ve perakende ticaret	45.281	925.382	44.837	61.834	48.878	46.739	4,6	5,3	5,1
Ulaştırma ve depolama	10.977	289.106	8.628	13.091	6.680	10.241	2,9	2,3	3,5
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	11.428	282.720	16.875	22.200	1.700	15.535	5,6	0,6	5,5
Bilgi ve iletişim	2.325	71.742	2.814	2.764	4.272	3.881	3,8	6,0	5,4
Finans ve sigorta faaliyetleri	3.382	97.973	2.064	2.340	3.754	3.874	2,1	3,8	4,0
Gayrimenkul faaliyetleri	1.487	32.464	1.370	1.891	2.058	2.669	4,1	6,3	8,2
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	8.034	182.122	7.261	10.595	8.681	14.246	3,8	4,8	7,8
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	6.690	490.060	17.891	19.887	34.422	35.670	3,5	7,0	7,3
Kamu yönetimi ve savunma zorunlu sosyal güvenlik	2	27	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
Eğitim	5.319	153.509	3.861	5.693	3.671	2.659	2,5	2,4	1,7
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	4.111	165.943	7.017	9.896	5.126	4.929	4,1	3,1	3,0
Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor	766	19.251	623	852	-12	546	3,1	-0,1	2,8
Diğer hizmet faaliyetleri	4.142	94.944	5.606	5.988	4.243	8.707	5,6	4,5	9,2
GENEL TOPLAM	183.667	5.595.354	258.082	340.950	263.906	268.334	4,4	4,7	4,8

Ek 4-B: İl Geneli İPTA Alan Uygulama Sonuçları

Sektörlere Göre İPTA Sonuçları-2013/1. Dönem									
Sektörler	**İşyeri Sayısı**	**Çalışan Sayısı**	**Açık İş Sayısı**	**Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı**	**31 Aralık 2013 İçin Belirtilen Net İstihdam Değişimi**	**30 Aralık 2014 İçin Belirtilen Net İstihdam Değişimi**	**Açık İş Oranı**	**Net İstihdam Değişim Oranı 31 Aralık**	**Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran**
Madencilik ve taş ocakçılığı	20	677	13	56	39	34	1,9	5,8	5,1
İmalat	41	539	27	62	41	28	4,7	7,6	5,1
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	2	567	2	8	9	119	0,4	1,6	21,0
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	1	11	0	1	0	0	0,0	0,0	0,0
İnşaat	57	1343	6	47	40	17	0,5	3,0	1,3
Toptan ve perakende ticaret	214	3505	106	276	203	201	3,0	5,8	5,7
Ulaştırma ve depolama	229	5158	62	149	224	106	1,2	4,4	2,1
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	15	295	3	18	8	-2	1,0	2,7	-0,7
Bilgi ve iletişim	2	138	0	0	-138	0	0,0	-100,0	0,0
Finans ve sigorta faaliyetleri	2	16	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
Gayrimenkul faaliyetleri	1	15	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	13	102	0	28	62	70	0,0	60,3	68,3
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	6	756	2	0	185	12	0,3	24,4	1,6
Kamu yönetimi ve savunma zorunlu sosyal güvenlik	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
Eğitim	15	308	3	23	13	0	1,0	4,2	0,0
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	15	278	10	30	44	15	3,6	15,8	5,4
Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
Diğer hizmet faaliyetleri	10	115	2	8	1	1	1,7	0,9	0,9
GENEL TOPLAM	643	13823	238	705	731	601	1,7	5,3	4,3

TÜRKİYE İŞ KURUMU
ŞIRNAK ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ
Adres: Yeni Mahalle Cizre Cad. No:83 ŞIRNAK
Tel: 0486 216 2079
www.iskur.gov.tr

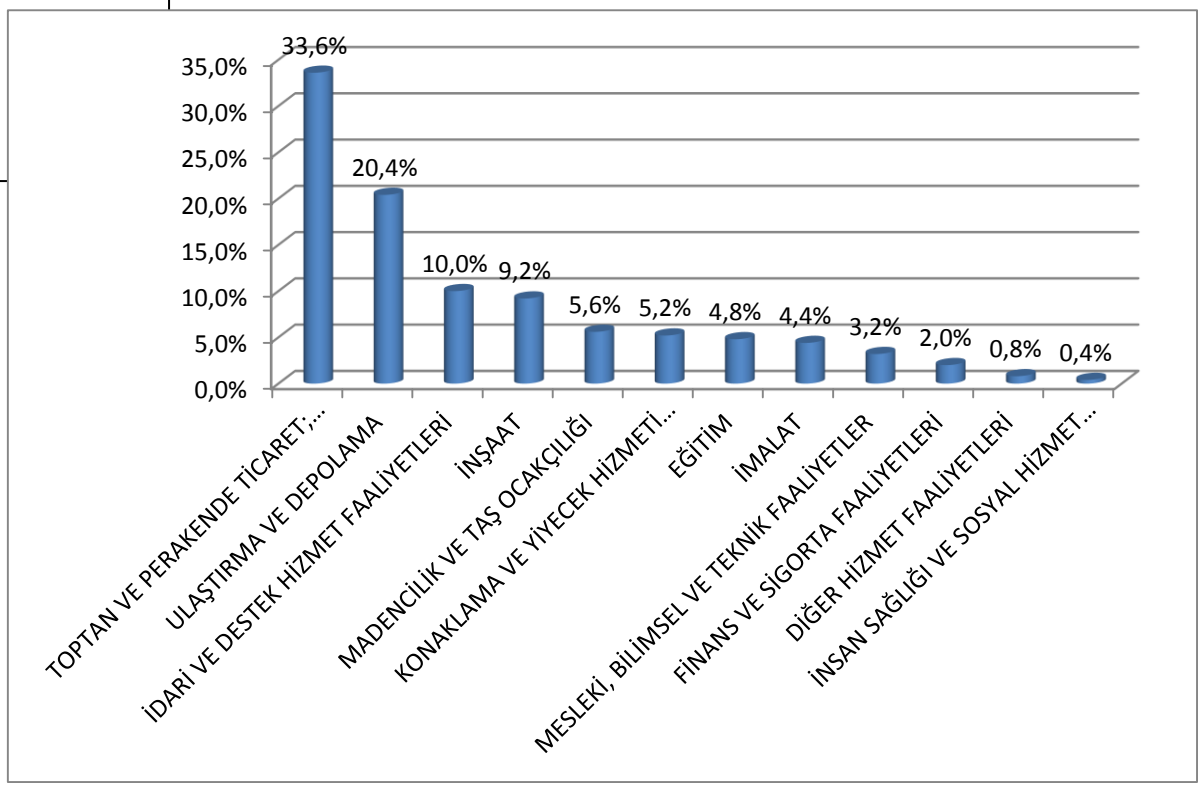
35,0%
30,0%
25,0%
20,0%
15,0%
10,0%
5,0%
0,0%
33,6%
20,4%
10,0%
9,2%
5,6%
5,2%
4,8%
4,4%
3,2%
2,0%
0,8%
0,4%
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET;...
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ
İNŞAAT
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ...
EĞİTİM
İMALAT
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET...